

311910

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 26-వ తేది బుధవారము

No. 172

సంపుటము ౧౫

శ్రీ సత్యవనామనంతర కార్తీకమాస శుద్ధ పౌర్ణమి.

సంచిక ౧౭౨

అమృతాంజనము అన్ని నోప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్ర ములు పొందియున్నది తలనోప్పుల మాన్పున, వాయు పోట్ల బాపున, పార్శ్వపునోప్పుల బారదోలున, పోట్ల బోగొట్టున, బెణుకుల భేదించున, వాపుల రూపుమాపున, దగ్గును తగ్గించున, దురదను తొలగించున.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నోప్పులు తగ్గించును. విదేశము లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు నోప్పులకు సంజీవివంటిది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు. చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0 డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు. ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో 6, 7 తంబు కెట్టిపీథి, మద్రాసు తేక 249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

తక్కువధర!! నేలం బనీసులు మేలైన బనీసులు!!

మా కంపెనీలో నవీనమైన అనేకరకముల బనీసులు తయారుచేయుచున్నాము. చూపునకు అందముగాను, చాలకాలమువరకును యుండును. ఒకసారి తీసివాడిన దీనినిజము మీరే తెలియును

నేషనల్ హౌజరీ ఫ్యాక్టరీ, కెన్యా వేటు, సేలము. 4097

ఏజెంట్లు:—డి. ఎన్. సంపత్తు } మిస్టర్ కాకిరామమూర్తిగారి సుబ్బాగారి }
102, గిడ్డింగి వీధి, మద్రాసు. } ఆంధ్రజిల్లాకు సోల్ ఏజెంట్లు, రాజమండ్రి

తంజి విలాసము "హౌజరీ" సేలం.

వర్తకు లందరిచే విక్రయించ బడుచున్నది.

ఆతంకన్నిగహ మాత్రలు.

ప్రపంచమం దంతటను ప్రసిద్ధిబడసినది. మొదమలంపట, చులబద్ధకము, మానసిక, కారీరబలహీనత మొదలగునవి దీనిచే అంతఃపంచలగును. 82 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు. 1-0-0 కామకాస్త్ర ఇవాం!!

ఆతంకన్నిగహ ఫార్మసీ,

దిర్ఘకాలమునుండియున్న మాదుకాణమును మరువకుడు

బంగారు వెండి నగలలో యేది కావలసినను మా వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

మా వద్ద కొనునట్టి వారికి గల లాభములు ఇదివరలో మాతో లావాదేవి చేయుచున్నవారికే తెలియును.

తంజివిలాసము: } డి. ఎన్. సంపత్తు }
"ఉమ్మిడియర్" } ఉమ్మిడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, }
నగల వర్తకులు, 25 చైవాంజుగు రోడ్డు, మద్రాసు 1842 } నెం. 2802

వైశ్యా మాడరన్ హోటల్

19, గోవిందప్ప నాయకన్ వీధి, మద్రాసు. (వైశ్యులకు మాత్రమే) సౌందర్యమహాలుకు పోటు.

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యమునకే ఏర్పాటుచేయబడినది. మిక్కిలి శుచిగాను, ఆచారవ్యవహారములకు తగినట్లుండును. ఇచ్చటికి వచ్చినచో కృపించు తృప్తి చెందెదము. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. 3438 ప్రాప్తిపైరు, వి. రంగయ్య కెట్టి.

సరస్వతీపవరేష్వరేశ్వరరాజమందిరి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపఁబడును.!!

తెలుగు పాఠాలు } ర సీ దు బు క్కు లు } పలురంగులనాల్ పేపర్లు
క ప థ్త } శుభశేఖలు } చక్కగా
క్యాపబుక్కులు } ఆఫ్టోనూబాకులు } ముద్రింపఁబడును

గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగుబాహ్యము అనగా ఎన్. గోవిందరాజులు చక్కగా తయారు చేయబడును

సి. కన్నయ్య కంపెనీ

(శ్రీకృష్ణ వి నో డ న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవు చేసి తయారు చేయబడిన

శ్రీ ఆంధ్రాల్ వి వా మా ము,

శ్రీ రామానుజుల వైభవము,

ప్రభవనామ సం. రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు సరియైన 4-11-1927 తేదినుండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

పగటి ప్రదర్శనము—అది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములయందు సాయంత్రము

5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

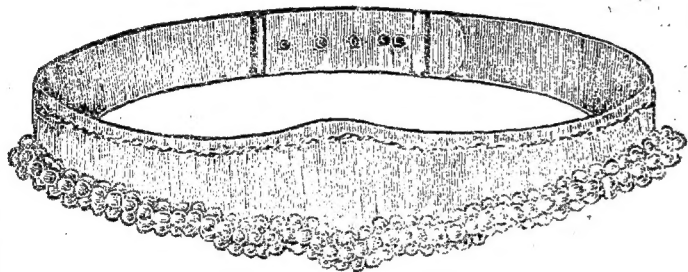
రాత్రి ప్రదర్శనము—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

లకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు:—రూ. 4, 3, 2, 1, అ. 8.

మొదటి కి తరగతులందును సీట్లను రిజర్వ చేయుటకు నీటు 1-కి అ. 8 లు చార్జి ప్రత్యేకముగా చెల్లించవలెను.

సి. కన్నయ్య, ప్రాప్తిటరు.

తృప్తికరముగా లేనిచో
వాపసు తీసుకొనెదము

మిక్కిలి నాణ్యమైన బంగారు
వెండినగలు, యితరసామానులు అన్ని
రకములలో సిద్ధముగా నున్నవి.
నీమవెండికి సవరం బంగారుకు గ్యారంటీ

రంటినిచ్చెదము. హాజరులోలేనివి ఆర్డరిచ్చిన త్వరలో తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అందు నన్ను, నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

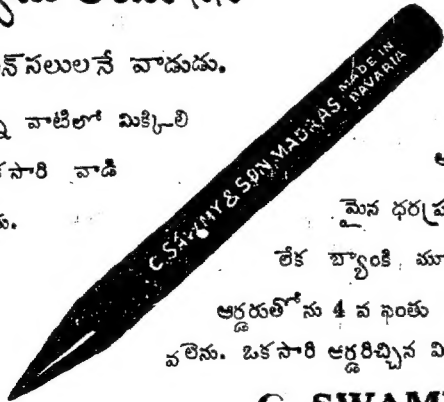
ఎప్పుడును సి. స్వామి అందు నన్

వెల్డెట్ కాపింగు పెన్ నలులనే వాడుడు.

ప్రస్తుతము బజారునందున్న వాటిలో మిక్కిలి

శ్రేష్ఠమైనది, సరసమైనది. ఒకసారి వాడి

చూచిన మీకు నమ్మకము గలుగును.

అన్ని వ్రేవనరిసామానులు న్యాయ

మైన ధరప్రకారము వి. పి. మూలముగాను

లేక వ్యాంకి మూలముగాను పంపబడును. ప్రతి

ఆర్డరులోను 4 వ ఖంతు సామును అధ్యాప్నగా పంపవలెను. ఒకసారి ఆర్డరిచ్చిన మీకు నమ్మకముగలుగును.

C. SWAMY & SON

242, China Bazaar Road, Madras.

గాంధీ

అజ్ఞాతమును పోగొట్టి ఆకలినిపుట్టించుటకును, సువాసనకును, గుడి

ని, ఆరోగ్యజూసకును మా నల్ల మిస్కియంగువను వాడుడు.

గర్భిణి శ్రీలకు నిర్భయముగా వాడవచ్చును.

తిలక్

గోపాల్ డి ఛాంపెస్ అందు కంపెనీ,

3752

21 గోవిందప్పనాయకపేటి,

మదరాసు.

గోపాల్

గోవింద

రతి 1-కి 1-6-0

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

19-10-27

71 సాక్షి పాలకోడెటి సత్యనారాయణగారు

విచారణ

గతశాసనసభ యెన్నికలు జ్ఞాపకమున్నవి. కామయ్య మార్యనారాయణ అను నిర్దమ స్కూలుమాస్టరు, రాజాగారి తరఫున పనిచేసినారు. రాజాగారి వోటర్లు అందరు సర్వీసు బస్లో వచ్చిరి. ఆరోజున బస్ సర్వీస్ ఆపివేసిరి. కైకలూరు తాలూకాబోర్డుపెసిడెంటు కాజ వెంకట్రామయ్యగారు కూడ అక్కడకు వచ్చిరి. రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లు యిస్తే స్టూన్ వేయిస్తానని వెంకట్రామయ్యగారు చెప్పినారు. రాజాగారు స్వయముగరాలేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

ఎన్నికలకు పూర్వము రాజాగారు వచ్చినారు. కాజ వెంకట్రామయ్యగారితో రాలేదు. నామకు వెంకట్రామయ్య గారికిని విరోధములేదు. నేను 71 వ సాక్షిని. ఏడాదిక్రితము ఒక కరపత్రము ప్రచురించితిమి. నామిద తెచ్చిన క్రిమినల్ దావా యేడాదిక్రితము జరిగినది. నామిద కాజ వెంకట్రామయ్యగారు వేయిపించిన క్రిమినల్ దావాలో వ్రాత మూలకమైన వాద్యాలమియ్యలేదు. నేను రిమాండులో నున్నపుడు 70 వ సాక్షి నాకు జామీనుగ ఉన్నాడేమో నాకు జ్ఞాపకములేదు. నాకు జామీను ఉన్నవారి కొందరపేరులు జ్ఞాపకమున్నది. నాతరఫున 70 వ సాక్షి సాక్ష్యమిచ్చెను. స్టూన్ కు కొలతలు వేయుటకు మాగ్రామముకువచ్చిరి. మాయంటికి స్టూన్ వేయు స్థలమునకు ఫర్దాంగుమారము. నాకచట భూమి ఉన్నది. ఆరోజును పోవుచు అనేకులను చూచితిని. గుడివాడ వెంకయ్య పిచ్చయ్య గంగయ్య మున్నగువారిని చూచితిని. వెంకట్రామయ్యగారు పిచ్చయ్యగారిని సింగిల్ వోట్లు వచ్చేలాగున చేయమని అడిగినారు. కొందరు సమ్మతించినారు. మరికొందరు సమ్మతించలేదు. కైకలూరు గ్రామం మాగ్రామంకు సమీపంగా ఉండుటచేత అక్కడ ఉపాధ్యాయుల నెరుగుదును. నా మేనల్లుళ్ళు ఆపాతశాలలో చదువుకొనుచున్నారు. గతసంవత్సరము పాతశాలకు వెళ్లినపుడు మాస్టరును చూచినాను. వారు నాన్నేహితులు కారు. వారిద్దరు బ్రాహ్మణులు. వారు పోలింగు యే జంటు పని చేయలేదు. బయట ఉన్నారు. రాజాగారికి వోట్లెచ్చినవారిని యెరుగున్నాను. అభ్యర్థుల పక్షమున నే నెన్నడు కాన్వెసింగ్ పనిచేయలేదు. ఏ అభ్యర్థిపక్షము పనిచేయలేదు. వోటర్లు రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లెస్తామని చెప్పమన్నారు. తాళ్ళూరి రామచంద్రుడు, పేరయ్య, కట్టిక వెంకటరత్నం కల్వల వెంకన్న చంద్రయ్య సజ్జా వెంకట్రామయ్యగార్లు బస్మిదవచ్చి సింగిల్ వోట్లెచ్చారు. బత్తుల అప్పయ్య మారత్తు నుబ్బయ్య మరికొందరు రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లెచ్చమని చెప్పినారు. తుంపూడి పిచ్చయ్యగారిని కైకలూరుకు తీసికొనివచ్చినారు. తుంపూడి పిచ్చయ్యగారు రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లు యిచ్చమని నాతో చెప్పినారు. గుడివాడ పిచ్చయ్యగారుకూడ అక్కడ ఉన్నారు. ఈ వోటర్లు రాజాగారి బస్లో వచ్చినందునను డబ్బుచెల్లించకుండ ప్రయాణము చేసినందునను రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లెచ్చారని అనుకొన్నాను. పెరికిగూడెంవారి పేర్లు చెప్పలేను. అక్కడ నాకు భూములు లేవు. మండవల్లిలో నాకు రి యొకరము లున్నవి. రు 20 లు పన్ను చెల్లిస్తున్నాను. తెంటు యొరకన్లు జాయింటు పట్టాదారును. అతనికి వోటున్నది. బస్ నెంబరు నాకు తెలియదు. బస్ ను గుర్తించలేను. డ్రైవరు నెరుగుదును. పేరు తెలియదు. నే నెప్పుడు కాంగ్రెస్ సభ్యుడను కాను.

72-వ సాక్షి పారివెంకటసుబ్బయ్యగారు, మండవల్లి

విచారణ

గత శాసనసభ యెన్నికల సందర్భములో కాజ వెంకట్రామయ్యగారు గుడివాడ పిచ్చయ్యగారు రాజాగారి మేనేజరు సింగిల్ వోట్ల కాన్వెసింగ్ కు వచ్చియున్నారు. సింగిల్ వోట్లు యిస్తే స్టూన్ యెత్తుచేయించి రోడ్డువేయిస్తామన్నారు. ఎన్నికలకు నెలపూర్వ మిదిజరిగినది. 8-11-26 గ్రామములోనే యున్నాను. కైకలూరు గుడివాడ బస్ నియంత్రణ తిరిగే బస్మిద వోటర్లు వచ్చినారు. ఆరోజున బస్ సర్వీస్ లేదు. బోర్డుస్కూలు టీచర్లు కామయ్య, గంగయ్యగార్లు వచ్చి రాజాగారికొరకు పనిచేసినారు.

కాన్సర్వేషన్

నేను వోటరును కాను. నేను ఆఫీడవిటు ఇచ్చియున్నాను. అంజనేయబుగాడు తీసికొనియున్నాడు. అప్పు నమానాలో ఆఫీడవిటు ఇచ్చియున్నాను. ఇంకెవరిచ్చాలో నాకు తెలియదు. నేను కాంగ్రెస్ వాడను కాను. నేను ఖద్దరు ధరించెదను. కైక లూరుకు కాంగ్రెస్ ఫీర్వా-సభ ఉన్నదేమో నాకు తెలియదు. బస్ లో ఎచ్చినవారు రాజాగారి వోటర్ల మని చెప్పినారు. నేని వరికి వోటియ్యలేదు. సమీప గ్రామములగుటవలన ఆవోటర్ల నెరు గుదును. కొవ్వూరి వేరయ్య ద్వారాకనకయ్య తాడికొండ శ్రీ రామమూర్తి ఇంకను కొందరు వెలమలను అడిగినాను. వారిసం దరిని డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని పని పాడు చేసుకొని యెందుకు జచ్చినారని అడిగితిని. తాడికొండ శ్రీరామమూర్తి లెక్కాధికారి. తక్కినవారును స్థితిమంతులే. నాకాలోజాన పనిలేనందున చెరువు గట్టుమీద కూర్చుంటిని. అది కాత్రికసోమవార మగుటచేత ప వాసముంటిని. నేను చూచిన వోటర్లందరు ఒక్కపర్యాయము కూలేదు. అప్పుడప్పుడవచ్చారు. తెలిసినవారి నందరిని ప్రశ్నించి తిని.

ఇంకను తన పూర్వపు సాక్షి చెప్పిన యంతులను బు పరచెను.

78 వ సాక్షి గొల్లపూడి పురుషోత్తమరావుగారు, అవనిగడ్డ.

విచారణ

గతసంవత్సరం మేలో టీపార్టీ జరిగినది. నేను దీనికివెళ్లి తిని. గ్రామములో పెద్దలంతా వెళ్లిరి. రాజాగారు వెలమ బహిందార్లు. మండలి రా మ స్వామి గారు కంబం నే ని వెంకటరంగయ్యగారు వచ్చియుండిరి. యూనియన్ బోర్డుఅఫీ సు ప్రక్కన రోడ్డుమీద ఆర్కికట్టియుండిరి. ఆఆర్కిమీద "రాజా గారికి యెన్నికలలో జయమగుగాక" అని వ్రాసియున్నది. బహు మతులు పంచిపెట్టుదినముననే టీపార్టీ యేర్పాటు చేయబడి నది. కాని అప్పుడు హాజరైనవారు యెన్నికలనిమిత్తమై హెడ్ మాస్టరు ఆ రోజున టీ పార్టీ చేయరాదని ఆక్షేపించిరి. ఎన్ని కలవిషయమై ఆ మీటింగులో ప్రస్తావించరాదని ఆక్షేపించి నందున యెన్నికల సంగతి యెత్తలేదు. ప్రముఖులను ప్రక్కకు పిలిచి మాట్లాడుకొనిరి. మండలి రామస్వామిగారు అర్థా కృష్ణా రావునాయుడుగారు తంగిరాల నూర్యనారాయణగారు ఒక రిద్దరు గ్రామస్తులు మా గ్రామము వచ్చిరి. వారందరు బోర్డు హైస్కూలులో బసచేసిరి. మాయింటికి హైస్కూలు ఫర్లంగు దూరము. ఉదయము గ్రామములవెంట వెళ్లి రాత్రి తిరిగివచ్చె డివారు. పిట్టలంక కు మోటారు లాంచీలో పోవు చుండగ చూచితిని. పెద్దలతో మాట్లాడుట త ప్పయింక వేరేపనేమున్నవి? నన్ను పిలిచిరి. నేను పోలేదు. మాతమ్ముకు వెళ్లి నాడు. తరువాత మండలి రామస్వామిగారు ఓనర్స్ గుర మాగ్రామమువచ్చారు. అక్కారావుపాలెంనుండి హె దుమాడిపోయే దొంకవారు కొలచుచుండగా చూచినాము. బోర్డు హైస్కూలుకు తోలేటి నుండరామయ్యగారు హెడ్ మాస్టరు. రాజాగారి తరపున వీరు పనిచేసిరి. నేను అవనిగడ్డలో యెన్నిక కో జా న వున్నాను. కొల్లి పర మూ ర య్య గారి తర పున పోలింగ్ యే జంటును. ఆరోజున తాలూకాఅఫీసుకు ఆర్కికట్టుబడినది. హైస్కూలు ను కాంక్రెట్ చేసిన రాజాగారికి వోటియ్యండిలని ఆర్కిమీద వ్రాయబడినది. నేను పోలింగుఅఫీసుకు రిపోర్టుచేసినాను. 12 గంటలకు దానిని తీసివేయమని అర్దరుయిచ్చినారు. తహసిల్దార్ కనకాచలరావు నాయుడుగారు పోలింగుఅఫీసరు.

కాన్సర్వేషన్

కాంగ్రెస్ నుమాచి అనందించేవాడను. కాంగ్రెసు ప్రచారకుడను కాను. ఉదయము 9 గంటలకు ఆర్కికట్టుబడినది. నేను వెంటనే పోలింగుఅఫీసరుకు రిపోర్టు చేసితిని. ఆయార్కి యెవరు కట్టినారని పోలింగుఅఫీసరు నోటిమాటలతో విచా రణచేసెను. ఆర్కికట్టుచుండగా చూచితిని. కట్టినబంట్లోతులశే ర్లు నాకు తెలియవు. నాకు పంపిన అహ్వనపత్రిక యిప్పుడు నా తోలేదు. రాజకీయాదేశములను పాటించకుండా ప్రముఖు లకు అహ్వనపత్రికలు పంపబడినవి. యూనియనుబోర్డు దగ్గర ఆర్కికట్టుచుండగా నేను చూడలేదు. హెడ్ మాస్టరుగారు కట్టించి వారని అనుకుంటాను. నా తమ్ముడు వెంకటచలవతిరావును వేములపల్లి వెంకటగోపాలరావుగారును ఇందుకభ్యంతరము చెప్పిరి. వీరిద్దరు అహ్వనపత్రికలో సంతకము చేసియుండిరి. వీరిద్దరు కాంగ్రెసువారులు. నన్ను నాతమ్ముడ్ల రెండులో ఒక వోటు యిమ్ముని తోలేటి నుండరామయ్యగా రడిగినారు. ఆయన గ్రామములో వోటర్ల నందరిని అడిగినారు.

నీ ప్రభువు

నీబిడ్డ దొకప్రభువు- నీవు చనిపోయినతర్వాత, అతడు పెరిగి పెద్దవాడైనపుడు, నీ పేరును చిరస్మరణీయముగా చేయును. కాన యీకార్యమును చేయుటకు ఆతడాలోగ్య మును, దేహదార్ధ్యమును కలిగియుండవలెను. ఇతర ఆహారములవలెకాక, ఈకార్యమును, రాజాహార మైన 'గ్లాక్సీ' నెరవేర్చును. గ్లాక్సీ. విటమిన్ పాల ఆహారము.

Glaxo

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
తపాలపెట్ట నెం. 40, మదరాసు.

4

3706

ఇతరులను అడిగినపుడు నే నచటలేను. ఆయన బోర్డు టీచరు గనుక కాన్వాస్ చేయరాదని నే నాయనతో చెప్పలేదు. ఈ విషయము కాల్కోర్వీరావుగారికి తెలు ప లేదు. తెలుపుట అవ సర మను కొ న ను. అట్టి బరు చినలో మండలి రా మస్వామిగారిని రాజాగారిని కలిసికొనుటకాని మాట్లాడుటకా ని సంభవించలేదు. వారి బసకు నేను పోలేదు. హైస్కూలులో పనికి పోయి వచ్చుచుండుట చూచితిని. దివిసీమలో ఆఫీడవిట్లు నేను తీసికొనలేదు. కొదాని అంజనేయగారు తీసుకొన్నారు. ఆపనికై అవనిగడ్డవచ్చినపుడు వారు నాయంటివద్ద బస చేసే వారు. నన్ను ఉద్యోగములో నుండి డిస్మిస్ చేయలేదు అంతట నేనే రాజీనామా నిచ్చితిని.

74 సాక్షిని పునర్విచారణ చేయలేదు.

74 సాక్షిని తుమ్మేటి కామయ్యగారు- అవనిగడ్డ మాగ్రామమునకు అవనిగడ్డకును మధ్యఒకవిధిమాత్రమే అడ్డము. గత కాసన సభ యెన్నికలు జ్ఞాపకమున్నది. తోలేటి నుండరామయ్యగారు నన్ను సింగిల్ వోటు అడిగినారు. రాజా గారు హైస్కూలును ప్రసాదించారు. సింగిల్ వోట్లయియ్యాలని చెప్పినారు. నుండరామయ్యగారు హైస్కూలు హెడ్ మాస్టరు

కాన్సర్వేషన్

నేను వోటరును. నేను మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు తరచుపోను. ఏపత్తుమవారికి ఉచితసేవ చేయను. నేనే ముద్దాయికై నాజా మీనుగానున్నా నేమో జ్ఞాపకములేదు. బందలాయ చెరువుచోరీ కేసు నాకు తెలుసును. సంవత్సరముక్రితము ముద్దాయికి జామీ నుగనున్నాను. పల్లెవానికి సంబంధించిన యేటిమొగబోలికేన యెరుగున్నాను. ముద్దాయికి నేను జామీనుగలేను. ఇంకేకేసు లోను జామీను యిచ్చియుండలేను. అలపర్తి నారాయణస్వా మినాయుడుగారికిని నాకును గల సింగిల్ దావానిమిత్త మిక్క

డికివచ్చితిని. నుండరామయ్యగారు మాయింటికివచ్చి నన్ను నాబంధువులను వోట్లనడిగెను. గ్రామపెద్దలసభ ఆయన జరుప లేను. తుమ్మేటి కృష్ణనరసయ్య, బసవయ్య నా పినతండ్రి కొడుకులు. వారంతా గౌరవముకలవారు. నన్నడిగినరోజునే వారందరినికూడ వోట్లు అడిగినారు. మేము యిచ్చుట కంగీకరించివాము. గోపాల కృష్ణయ్య గారి తర పు న యెవరో మాగ్రామంవచ్చినారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారికారు మాగ్రామంవచ్చినదని విన్నాను. కాని వారికిగాను నావోటె వరు అడుగలేదు. నాఅన్నగారికుమారుడు హైస్కూలులో చదువుచున్నాడు. అతనిపేరు వెంకట్రామయ్య. నాపిల్లతెవరు అక్కడ చదువుటలేదు. అంజనేయులుగారు నా వద్దనుండి ఆఫీడవిటు తీసికొనినారు.

75 వసాక్షి దామెర్ల నుబ్బయ్యగారు అవనిగడ్డ.

అవనిగడ్డలో కేసులు బంగాళా ఒకటి వున్నది. నా లుగు ఫర్లాంగులమారములోఉన్నది. రాజాగారు మండలి రా మస్వామిగారు ఎన్నికలకు 10, 15 రోజుల పూర్వము హై స్కూలుకు వచ్చినారు. అకేసుల బంగాళా తీసివేయించమని నేనును 10, 15 మంది కలిసి అర్జీ తీసుకువెళ్లినాము. మండలి రామస్వామిగారికి అర్జీయిచ్చితిమి. రామస్వామిగారిని ఆబం గాళా తీసివేయించవలెనని రాజాగారు చెప్పమ తనకుసింగిల్ వోట్లు యిస్తే తీసివేయబడునని రాజాగారు తెల్పిరి.

కాన్సర్వేషన్

మమ్ములను కబురుపంపి పిలిపించలేదు. మాఅంతట మేమే వెళ్లితిమి. తరువాత కాంగ్రెస్ వారు వోట్లు అడిగినారు. 78 వ సాక్షి గొల్లపూడి పురుషోత్తమరావుగారు కాంగ్రెసుకు వోటి య్యవలసినదని అడిగినారు. మేము నిరాకరించి రాజాగారి కిస్తా మని చెప్పినాము. రెడ్డిగారి తరపున గోపాల కృష్ణయ్యగారి తర పున మమ్మెవ్వరడుగలేదు. మా కష్టము తెల్పుకోవలెనని రాజా

గారి వద్దను వెళ్లితిమి. ఆయన ప్రెసిడెంటుగనుక ఆయనకు తెలియ చేస్తే తీసివేయవచ్చునని అనుకున్నాము. తరువాత రాజాగారి కలనుకోలేదు. ఎన్నికలకు వారంరోజులపూర్వము ఆస్పత్రిలో మండ్లి రామస్వామిగారిని కలసుకున్నాము. ఎన్నికల విషయము నెలరోజులకు రామస్వామిగారు వచ్చివచ్చును బంగారా తీసివేయవచ్చునని వారు. ఆ విధముగా వాగ్దానము చేసినారు. తీసివేయవలెదని తెలుపాత ఆర్డరు పెట్టుకొనలేదు. నేను వోటరుకాను. వారందరివోటను వ్యాసంశ్రీ రాములు, చింత్రాశి వెంకటేశ్వరులు యొకనుకొందరు నాతోవచ్చిరి. వారి పేర్లు నాకు తెలియవు. మొట్టి పర్యాయము చింత్రాశి నరసింహులు నేను నరసింహుగారు బాజాగారి వద్దను వెళ్లితిమి. నాకు 5 యెండులు భూమివున్నది. వాతండ్రి పేరటవున్నది. మేము యిద్దరము అప్పు దమ్ములము. కాంగ్రెస్ వారు నాచే సంతకము చేయించిరి. చెరుకువాడ నరసింహుగారు ఆంజనేయులుగారు అభిషేకము తీసికొనుటకు నూనెవ్వకువచ్చిరి. పురుషోత్తమరావుగారు రాజేను అబంగాళా తీసివేయవలసినదని కలెక్టరుగారికి మాడ ఆర్డరు పంపించినాను.

పుర్యవారంలో సాక్షి తాను అభిషేకమును యెన్నికల యనంతర మంతకాలము కిచ్చినది జ్ఞాపకము లేదని చెప్పెను.

21-10-27 (తరువాత)

89 వ సాక్షి కాజకర్ణూరావుగారు, గొడుగు పేట బండరు, యిట్లు చెప్పెను.

మల్లాది నరసింహ శాస్త్రిగారు ఒక మొఖాసాదారును ఎన్నికదినమునకు క్రిందటిరోజున నావద్దకువచ్చిరి. మల్లాది నరసింహుగారు రాజాగారికి సింగిల్ వోటిచ్చుని అడిగినారు. నేను ఒప్పుకున్నాను. నావంతు 200 పై చిల్లర ఆదాయపు పన్ను చెల్లిస్తాను. నాకు 60 యొకరముల భూమివున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష

నరసింహుగారితో వచ్చిన మొఖాసాదారునని ప్రశ్నించితిని. రాజాగారి బంధునని చెప్పినారు. ఆయన పేరు నేనడుగలేదు. మల్లాది నరసింహుగారితో బంధుత్వము లేదు. పురాణం కర్ణమూర్తిగారు నాకు దూరపు బంధువు. నూరి శాస్త్రిగారి నెరుగుదును. ఆయన యెవరికొరకు పనిచేసినారో నాకు తెలియదు. ఆయన నావోటు నెన్నడు నడుగలేదు. ఆయన కాశీ క్షేత్రాపుగారి యేజంపేమా నాకు తెలియదు. రాజాగారతప్ప తక్కిన క్యాండిడేట్లు అంతావచ్చి వోటు అడిగినారు.

జగ :—మీరు రాజాగారికి సింగిల్ వోటు యిచ్చినారా?

రామా :—ఆ ప్రశ్న అడుగుటకు వీలులేదు సాక్షి యెవరికి వోటిచ్చినది అడుగుటకు వీలులేదు.

న్యాయ :—మీరా ప్రశ్న నడుగరాదు.

జ :—(సాక్షి తో) మీరు సింగిల్ వోటిచ్చినారా, దానితో వోటిచ్చినారా?

న్యాయ :—ఆ ప్రశ్నయు నడుగుటకు వీలులేదు.

90 వ సాక్షి గుడిమెళ్ళ వరదాచార్యులుగారు.

నేను వోటరును. వోటిచ్చుటకు కంకట పోలింగ్ స్టేషనుకు వెళ్ళినాను. మేము వెళ్లి అరుగు మీద కూర్చున్నాము. రెండు గంటలకు కంకటి చేరితిమి. కొందరు రయితులు నాతో కూడ వచ్చినారు. నేను నా వోటిచ్చుటకు వెళ్లి యివ్వకుండా తిరిగి వచ్చితిని. లోపలికి వెళ్లుటకు వీలులేనందున 5 గంటలవరకు వుండి తిరిగి వచ్చితిని. చాల జనము చేరుటవలన వీలులేక పోయినది.

91 వ సాక్షి రామకృష్ణగారు అవంగడ్డ—యెమ్మారావుగారు మిచ్చిరి.

నాకు వోటు లేదు. నూయిట్లో యెవరికి వోటులేదు. దీని ముల్లయ్యగారు హెడ్ మాస్టరు. గుండ్రాచార్యుగారు దీని పుమానుపేళ్ళ రావుగారు ప్రచారము చేసిరి. హైమాగారిచ్చి న. రాజాగారికి వోటిచ్చునుని ప్రచారము చేసిరి.

క్రాస్ పరీక్ష

నాకు ప్రచారము చేసినపుడు కాపులు నగై రావుగారు. వీరిపేరు నేను చెప్పలేను. మా యింటిమొదట బజారులో ప్రచారము చేసినారు. మా బంధువుల వోటు యిప్పించమని అందరితో పాటు నన్ను అడిగినారు. నేడ నేను చెప్పలేను. రాజాగారికి వోటు కాన్వాన్ చేయలేదు. కాంగ్రెస్ వారెవరు రాజాగారికి వోటు కాన్వాన్ చేయలేదు. నేను కాంగ్రెసువాడినుకాను. మా గ్రామంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ వున్నదేమా నాకు తెలియదు. నా పూరికి యెవరు వచ్చి కాంగ్రెస్ వారు వోటు అడగలేదు. గోపాలకర్ణయ్య చెడ్డిగార్ల తరపున యెవరు నడుగలేను.

ఖర్చుపురం పరిశీతులు

ఖర్చుపురం, అక్టోబరు 25:—దీనివారియగుచే నన్నును బహిరంగపథమున జరుగలేదు. దక్షిణ ఇండియా రైల్వే పరివాహకదళము సిద్ధముగా నున్నారని కార్యకర్తలైక మత్స్యముతో నుండవలెనని శింగారవేలు తెల్పిగారు. నాగపట్నం నుండి గిరిగారు వాల్తేరునుండి పంపిన తింతివాస్త్రులు ఊరిలో నందరికి తెలియజేయబడినది.

బి. బి. సి. బి రైల్వే కార్యకర్తల సంఘమువారు పంపిన రూ. 800 ద. ఇ. రైల్వే సంఘమువారు పంపిన రూ. 100 చేరినవి.

ప్ర్యాసంజరు రైలువట్టాలు దప్పట

కట్టు బిల్లుపూర్తి అయినచే చాముండియాలోను, యా పాండువేడవల మధ్య ప్ర్యాసంజరుబండి కట్టాలు తప్పివడినట్లు తెలియుచున్నది. (ప్రమాణితవ్యవహారికిని డెబ్బ తగులలేదు.

The Allenburg's Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు క్రమమైన పద్ధతి. భూలోకమున చంతయు, కృతజ్ఞులై గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలవనేల యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చినవి. ప్రతివారమును ఇండియాను క్రొత్త నరకు వచ్చును. అన్ని ఉగ్రాణములలోను, మందు లమ్మువారికడనుకొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London

Special Representative for India: A. H. P. JENNINGS,

Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, Calcutta.

'బిడ్డలను పెంచుట, విచారణ' అను నూ ఇంగ్లీషు పుస్తకమునకు ప్రాముఖ్యము. ఉచితము.

మీయొక్క దేహ దార్ధ్యమును, శక్తిని, జీవనోపయోగత్వమును పెంపొందించుకొనుడు.

దేహపటుత్వమును వృద్ధిచేయు అత్యద్భుతలక్షణములు గల దని 40 సంవత్సరములుగా విఖ్యాతి చెందిన "విన్ కార్నిస్"ను గొప్ప ట్రానికును ఉపయోగింపుము.

వ్యాధి నివృత్తిచిన తర్వాత గలుగు బలహీనత, పాండురోగము, నరముల బాధ, నిస్సత్తువ మొదలగువాటికి సుమారు 17,000 మంది వైద్యులచేత సిఫారసు చేయబడియున్నది.

'విన్ కార్నిస్' పరిశుద్ధముగు స్వభావసిద్ధమైన ఆహారము. ఇది నరములకు పుష్టి నిచ్చును. రక్తమును వృద్ధిచేయును. క్రొత్త శక్తిని, ఉత్సాహమును కలుగజేయును.

నీ వెప్పడైనను బలహీనముగ నున్న, 'విన్ కార్నిస్'ను వాడుము. నీ కెంత త్వరలో ఆరోగ్యము గలిగి, బలము వచ్చునో గ్రహింతువు.

విన్ కార్నిస్ ను పట్టుదలతో పుచ్చుకొనుడు. ప్రతిబుడ్డిపైనను చీటిపైనను పేరును గమనించి చూడుము, విన్ కార్నిస్ అన్ని దుకాణములందును, పలనరకుల అంగళ్లయందును దొరకును.

3390

'విన్ కార్నిస్'ను పునయోగించుటయే, వ్రతముగా గైకొనుము. ఈపేరు, మార్కు, ప్రతినిసాపై న్నదో చూడుము. అన్ని దుకాణములలోను, ఉగ్రాణముల యందును దొరకును.

(4)

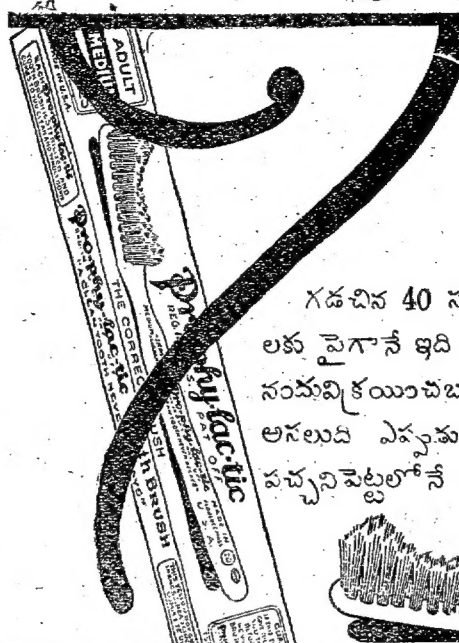

17,000 వైద్యులచేత సిఫారసు చేయబడినది!

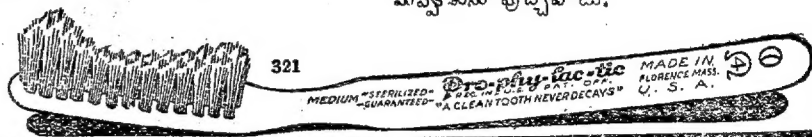
Pro-phy-lac-tic ధంతముల బ్రష్

కుదుర్చుటకంటె
ఆటంకపరచుట
మేలా?

గడచిన 40 సంవత్సరము
లకు వైగానే ఇది ప్రపంచము
సంఘవిక్రయించబడుచున్నది.
అగలుది ఎప్పుడును పసుపు
పచ్చనిపెట్టలోనే యుండును.

దంతములు పుచ్చిపోవుటకును తుదకు
నోటియందును, కుత్తుకయందును వ్యాధులు
గలుగును. కురియు మామూలు అనారోగ్యము
కూడ గలుగుచున్నది. పరిశుభమైన దంత
మెప్పుడును పుచ్చిపోదు.

ఇదేమాదిరి పేరేమిలి పేరును చూచి తీయును. **Pro-phy-lac-tic**

ప్రా-ఫి-లాక్-టిక్ దంతముల బ్రష్ ప్రతిపాది, ప్రతి దంతముయొక్క ప్రతిభాగమునందును ప్రవేశించుచున్నది. అది వంకరగా చేయబడుటచే నోటియందుచక్కగా పట్టును. దీనిని వెండ్రుకల కుచ్చులలోన ప్రవేశించి రెండు దంతముల మధ్యను చక్కగా శుభ్రపరచును. పెద్దమున గల కుచ్చు ద్రవ్య పల్లురువ్య ప్రవేశించి సులభముగా మునుపటి ప్రక్కన యుండు దంతముల వెనుక సులభముగా శుభ్రపరచును. ఇతర యేదంతముల బ్రష్కూడ ఇంత బాగుగా పనిచేయదు. (8871)

3 కమలలో తయారగుచున్నవి: పెద్దది, చిన్నది, బిడ్డల రకము, మధ్యరకము, మృదువైన రకము, బిరుగువెంట్రుకలు గలరకము చక్కగా ఒక ప్రక్కనుండి మరొక ప్రక్కగా అగుపడునట్టి ఎటువైపు, ఆవపచ్చ, నారింజరంగుల చేతిపిడుగుగలది.

మదనపల్లె

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

నిన్నటిదినము (20-12-27) సాయంత్రము 6-30 గంట కు శ్రీ ఆనందాశ్రమమున ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానకార్యస్థానమున అనంతపురమునుండి మదనపల్లెకు మార్గసలయిన ఒక యాత్రుడు తీర్మానించుటకు పొరులెల్లరు. సమావేశమైరి. శ్రీయుత ఆర్. కేవలీరావు డి.ఎ.గారు అధ్యక్షత వహించి. పురప్రముఖులు విద్యాధికులు విద్యార్థులు పెక్కుగు ఘట్టముండిరి. ప్రథమును శ్రీయుత డి. గురుమూర్తి ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారు విశ్వవిద్యాలయము ఎట్టి ప్రదేశమున నండవల యనో చక్కగా చెప్పిరి తగుపరి మఱికొందరు మాట్లాడిరి. ముఖ్యముగా నీ సభలో రెండు తీర్మానములు నామోదించిరి.

(1) జరుగనున్న కానసభయందు యూనివర్సిటీ ఆఫ్ 2-1926 నందు కార్యస్థాన విషయమై బెజవాడ ఆనటకు యారు మదనపల్లె అని మార్గసలయినని ప్రవేశపెట్టాలగున శ్రీ కొటిరెడ్డిగారిని ప్రార్థింపు.

(2) డాక్టరు బెసంతుగారిని భూరివిరాళమునకై ప్రార్థించుట.

అనంతపురమున కన్నను శిరోష్ఠిపరిసితులబట్టి మదన పల్లెయే స్వస్థిధముల కార్యస్థానమునకు యోగ్యమని వీరి వాదన.

ఏ. వి. రామరావుగారి ధర్మపాఠశాల

పై పాఠశాలయం దిరువదిసంవత్సరములనుండియు ఉచిత తీక్షణ్య గర్భమున్నది. అందుచే పాఠశాలాధికారుల కెక్కువ నష్టము కలిగినది. మా మండలములోని మాధ్యమిక పాఠశాల లన్నిటికంటెను పై పాఠశాలయం దుత్తమిదవ్య శిష్యులున్నారని విద్యార్థిభాగిధికారులు చెప్పియున్నారు కాని ప్రకృతము పాఠ శాల లెక్కడగుటచే మునుపటివలె నెక్కువ గ్రాంట్లు నిచ్చుటకు వీలలేకున్నది. కానవిద్యార్థిమానులెల్లరును ఈ దీపావలి పండు గ పనులనున కి కి నంననలేక చూడయముచేయు పై పాఠ

శాల మేనేజర్లు యం. రామరావుగారు, బి. జయరంగరావు (ప్రింట్) గారు ఎల్లర విషయముగా బ్రార్థించుచున్నారు.

ఈ విషయముయొక్క మదనపల్లె పౌరులకేగాక విద్యార్థి మానులెల్లరికిని చెందినది. కాన నెల్లరు తగు ద్రవ్యపాహా య్య మొనరింతురని విశ్వసించెదము. మా పాఠశాల చిరస్థాయిగా నుండుగాక !!

గమనింపు:—విరాళముల బుఫగోరవారు యం. రామ రావుగారు మేనేజర్ ఏ. వి. ధర్మపాఠశాల మదనపల్లె అని క్రాంతవలయును.

ది మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటారైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

1928 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి 12 మాసముల వరకు కావలసిననూనెలు, వేస్తు, క్రొవ్వు మొదలైనవి. (అముదము, కొబ్బరికాయ, కిరసిక్, అవిశేషములు, లోకమోటివ్ కు ద్రవ్యములు, వాయువును తయారుచేయునట్టి నూనెలు, కర్బూరతైలము, ప్రత్తివేస్తు, కొవ్వు, లాకు కోల్ మొదలైనవిగలవి) అక్కింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టాక్స్, పెరెబూర్, మదరాసు వారివద్ద టెండరు ఫారములు దొరకగలవు ఫారము 1-కి రు 3 లు చెల్లించవలెను. అసామ్యముల వాపసు యివ్వబడదు. ఫారములు ఏ. పి. గా పంపబడవు.

టెండర్లు స్వీకృతకల్లో పంపవలెను. పైన; నూనెలను, వేస్తు, క్రొవ్వుమొదలైనవాటికి టెండరు, 1928 సం॥ మార్చి 15 వ తేదీన టెండరు ఫారముతో సహా యాకనట్లు పంపించవలెను.

ఏ. సి. కె. ఎల్.

అక్కింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టాక్స్.

వైద్యంబు

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

బీవామ్మతము

(రిజిస్టరు)

బలహీన వైద్యన వగలులను, చేయూతనిచ్చి, మంచి సత్తువ చేకూర్చుట్టి పరమావధియు. నరములని, సాలని నప్పుకు, వాటికి విశ్రాంతిచ్చి బలమును చేకూర్చగల దివ్యోష్ణ ధము. విద్యార్థులు, మెదడునకు మిక్కిలి పరిశ్రమనిచ్చువారలు సహజముగా జనులందరను వాడనగిన అమూల్యమైన వస్తువు జీవనాధారకర్తరి చేకూర్చుటకును, ఎవ్వసమైన కారణములచే గలుగు శరీర బాగ్యులమును పోగొట్టుటకును, అసమానమైన ప్రజా విశేషముగలది. చల సీసా 1 కి రు 3-4-0. (ప్రజా విశేషముగలది. ఏ బెంట్లు కావలెను. క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము

151, గోవిందపనాయక వీధి, తపాలపెట్టె 287, మదనపల్లె.

నిర్బంధములవలననే జాతీయోద్యమము బలపడగలదు

“వంగదేశనిర్బంధితుల విడుదల గావించవలెను”

చెన్నై పురీషానాయకుల ప్రసంగములు

తిలకుఘట్టమునొద్ద బహిరంగసభ

“పాపాలకు వరదండ్రులాలె యుగళో” చేదోయి గీలించున | య్యరనండల్ విరిదండల్ యగును హేయంబైన చోడంబలే
 “మహాన్మం బుగ మోటుకంబగులె తాల్చి” పట్టుపెట్టాలగున్ | నిరుడై యేనరు దాత్యదేశమును భక్తిగొల్పు నవ్వానికిన్.

ఈ మ హా క వి యొ క రు రచించిన పద్యమునందలి భావ ము నిన్నటి పాఠశాలలము వంగదేశనిర్బంధితుల స్మరింపబడుటకై యెత్తు ఘట్టమునగు గావించబడిన సభలో ఉపన్యసించిన నా యుక్తుల ప్రసంగములందెల్లను విన్నవలగుచుండెను. వంగదేశము వందలి ఉత్తము దేశసేవలను ఆక్రమముగ కారాగారములందు బంధించి విచారణకైన నవకాశమొసంగనందులకు చన్నపురి పాపము నిన్నటిసభలో ప్రభుత్వమువై తమ ఆసహనమును నిర సనమును ప్రకటించిరి. దేశమునందు త్యాగసంయుతముగు కార్యక్రమ ముండవలెనని ఉపన్యాసములు పలువురు గోరిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశ్రీశిగారు శ్రీ సత్యమూర్తిగారి ని సభ కథ్యక్షులుగ నుపపాదించుచు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ ముండవలెనను రాజకీయ నిర్బంధితుల క్రమముగ జైలులో నిర్బంధింపబడి తమ సత్యభావమును రుజువు చేసికొనుటకై నను అవకాశ మొసంగబడని నిదర్శన మీ భారతదేశమందు తప్ప మరెచ్చటను లేనదియు ప్రజలెంతదనుక పరాధీనులై యుండునో అంతవరకును ఇట్టి వివాదకరములగు ఆవమానము లను భరింపవలసి యుండుననియు దేశీయులు గావించు మనః భూక్తిక ప్రార్థనలవలన మన యీ నిర్బంధితులగు వంగదేశభక్తుల యిట్లు లీడేగలవని విశ్వసించుచున్నామనియు పల్కిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

ఉపన్యసించుచు ఇతరదేశములవారందరును విస్మృతి జేయవలయుటకై తమ జాతీయవీరుల పంతులను విదేశములపై తమ దిగ్విజయములను సలిపిన దినములందు తనవలెను గావించు కొనుచుండుదనియు, ఆ భాగ్యవశమన భారతవర్షమందు భారత మాతృ పుత్రతనములు అన్యాయముగ ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడి విచారణ రుజువులేక కారాగారములందు గుండు చున్నందున వారిని మరలమండుటకై నేటి సమావేశము గావించ నులసి వచ్చెననియు పల్కిరి. ఈ యుత్తమదేశభక్తులను పీరా క్రేస్తల నిట్లు కారాగారములందుంచి వారి స్వాతంత్ర్యము సరికట్టుటలన ప్రభుత్వము లా ఆర్థుల సంరంజించుచున్నా మని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచుండవచ్చును. కాని ఈ యువ కుటుంబిల్లలనియు దేశసేవలనియు వారి వివాదములందు భారతజాతీయతయు పాల్గొనుచున్నదనియు శక్తిమాత్రమే యుండిన, ఈకారాగారములకవాటముల చేపించి వారిని విడు దలచేసి గౌరవించు మని దేశాభిమానముగల భారతీయు లెల్లరు ను తలంచుచున్నారు.

దేశబంధు చిత్రరంజనుడు స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు ప్రక్కలో బల్లమై సిట్టా నైటుహాలు లను నాంక జేసినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యపక్ష విజ యమునుగాంచి ఆపారుచేయమని పట్టరాని ఆగ్రహముచే ఈ దేశారాధనతత్పరుల నిట్లు కారాగారముల పాల్గొనిరి. స్వ రాజ్యపక్ష నాయకుడగు చిత్రరంజనుడుగూడ నిర్బంధింపబడునని జనంతులు వ్యాపించెను గాని అట్లు జరిగియుండలేదు. స్వరా జ్యపక్షమును క్రంగజేయుటకై ఈ నిర్బంధవిధానము ప్రవేశ పెట్టబడియెనని గాంధీయవాదుడే ఆదినములలో నుడివియుం డెను. ఇంతకంటెను శోచనీయమును దురదృష్టమునగు విషయ హేమంగ, లేదని ప్రభుత్వము అధికారమునం దుండగ రామ్మే మాట్లాడుట ప్రేమియగున ఒలివియర ప్రభువు కార్యదర్శిగ నుండివుండె ఈనిర్బంధకాసనము అమలులో పెట్టబడెను. కాని లేదని ప్రభుత్వ మైనను ఈ నిర్బంధకాసనమును తాత్కాలికముగ అమలునందుంపబడుటకై యుద్దేశించిరిగాని ఇంతదీర్ఘ కాలమును నిలుపు నభిప్రాయముగలవారై యుండలేదు. ప్రభు త్వమువారు భారతీయులను సజాకారము జేయవలసినదని కోరు చున్నారు. కాని ఈ నిర్బంధితుల పెట్టివరతులలేకనే విడుదల జేయనిచో తమకు వారికి న్యాయసానములందు విచారణకై యవకాశ మొసంగనిచో ప్రభుత్వమువారి కోర్కెయందలి సమ్మతిపట్టము పెట్టు విశ్వసించగలము? నుభావంద్రులను సత్యేంద్రులను(మిత్ర)గారలను విడుదల గావించుటవలన విన్ను డిగినవలెను.(సత్య)ప్రభుత్వమున కెట్టియుపద్రవమును కలుగ

లేద? కావున ప్రభుత్వమువారికి తమయందును తమ చేత లందును విశ్వాస ముండినచో ఇతరనిర్బంధితులనుగూడ వెంటనే వదలజేయవలెను. ప్రభుత్వము తమవిధిని గుర్తింపనిచో ప్రజల క్త్వము. స్వప్రము దేశీయమహాజనసభను బలపరచి ఆ జాతీ యసంస్థావారాదేశమందంతటను ఆంధ్రనగావించి జాతీయభి లాషకు ప్రభుత్వము లొంగునట్లు చేయవలెను. నేటి మన యీ సభ్యుల యుత్సాహపూరిత సందేశము నిర్బంధితులగు దేశభక్తుల కను వారి యెడబాటుచే చింతాసాగరమున మునిగియుండు మాతాతలలు సోదరసోదరులను అందజేయబడు నని ఆశించు చున్నాను. నిర్బంధితులు శీఘ్రకాలములో విముక్తులైనను కాలవిశంబనము జరిగినను స్వరాజ్యమునకు పునాదిజేసినవారు గ వారి నామములు తరతరముల వారిచే స్మరింపబడగలవు అని పల్కిరి.

శ్రీ డి. కొలండ్రిగారు— మాట్లాడుచు భారతవర్షము నకు స్వరాజ్యప్రాప్తి గలుగుచో అయ్యది కారాగారప్రవేశ కములనను నిర్బంధములనే కలుగునుగాని కాసన స భిల ద్వారాగాని మరొకవిధమునగాని ప్రాప్తించదని పల్కిరి. ఈ వంగదేశ నిర్బంధితులవలె కేలకొలది యువకులు కారాగృహ ముల కదగ సందిస్తున్నచో స్వాతంత్ర్య మవిరకాలములో సం ప్రాప్తించగలదు. అట్టి దృష్టితో పరికించిన నేటిదిన మంతయు జాతీయోత్సవ దినముగనే పరిగణించెదను. ఈ యువ కులు నిర్బంధములందు చున్న స్థానములు ప వి త్ర స్థలములు. స్వరాజ్యస్థాపన కవియేసి. హ ద్వారములు. ఈగూరపాపముల కన్నిటికిని బ్రిటిషుప్రభుత్వము భగవంతుని యెదుట సమాధానము జెప్పకొనవలసి యున్నది. ఆనేకమహా సామ్రాజ్యములుదృవిందినవి. అంతలో నశించినవి. ఈబ్రిటిషు సామ్రాజ్యమైనను కాళ్ళతముగా నుండబోదు.(వినుడు, వినుడు) న్యాయము సత్యముమాత్రమే అచంద్రార్కముగ నుండగలగు ను అని పల్కి. పిమ్మట ఉపన్యాసములు సీత సత్యాగ్రహమును గూర్చి మాట్లాడుచు సత్యాగ్రహముపై కఠింకీతుల విధించినం దులకు న్యాయాధికారియొక్కయుప్రభుత్వమువారియొక్కయు ధర్మముల తీవ్రముగ విమర్శించి కాసనసభయందు సీల్ క్రమా మును తొలగించుటకు గావించబడిన తీర్మానమున కనుకూల ముగ వోటుజేయని కాంగ్రెసు సభ్యులగు యస్. ముత్తయ్య మొదలియారు, పల్లనా, శివరావుగారు తదితర సభ్యుల ప్రవర్తనను ఖండించి ఇకపై వీరిని కాసనసభకు ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనకుండుట ప్రజుకర్తవ్యమని పల్కిరి.

శ్రీ యస్. కే. ఆచార్యగారు :—ఉపన్యసించుచు స్వ రాజ్యపక్షము నంగద్రోవుటకై బెంగాలును దీ నిర్బంధకాస నము ప్రవేశపెట్టబడెననియు, కాని దేశబంధు చిత్రరంజనదా గు జీవించియున్నంతవరకును దేశము నిరుత్సాహమును జెంది యుండలేదనియు ఎన్నటికైనను పరాధీనదేశమునందు జాతీ యోత్సాహ ము త్వన్నమై ఆనేతుకీతాచలము జాతీయ భావము విలసిల్లవలెనని ఇట్టి నిర్బంధవిధానము అమలునందుం డుటావశ్యకమగుచున్నదనియు మనము స్వరాజ్యసమరమును సా గింపనిశ్చయించితిమేని సాధనములు వానియంతటసమకారగలవ నియు, కడవినరెండుసంవత్సరములనుండియు త్యాగసంయుతము గు కార్యక్రమమును నాయకులు తలపెట్టియుండలేదనియు ఇ కమందైనను అట్టికార్యక్రమమును తయారుజేసి అధికారవర్గ ము నెదుర్కొనవలయుననియు పల్కిరి.

బహీర ఆహమ్మదుసయ్యదుగారు మాట్లాడుచు స్వరాజ్య సుపాదనకు హిందూ సుహమ్మదీయ సఖ్యము అత్యవశ్యకమని యు, అట్టిసఖ్యములేనిది భారతీయుల ఆశయములు నెఱవేరజా లవనియు మహమ్మదీయసోదరు లీవిషయమును బాగుగ గ్ర హించి హిందువులతోబాటు తామును పరాధీనజాతి యని నమ్మి దేశసాక్షమునకై పాటుపడవలెననియు దీక్షెందరు నెల

డి వేల రాగారి సందేశము

కలకత్తా, ఆక్టో 25:—రాజకీయ నిర్బంధితుల స్వారక దినము సభలు చేడు కలకత్తాలోను వంగరాష్ట్ర మంతటను జరిగె ను. సభలు ఊరేగింపులు జరిగెను. జెయిల్లనుండి విడుదలయిన వారిని ఆహ్వానించుచు, ఇంకను జయిల్లలో బాధపడుచున్న వారిని స్మరించుచు, వారి విడుదల చేయవలయు దీక్షతో పని జేయవలెనని తీర్మానించుకొనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము బెంగా లు ప్రభుత్వముల నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచు, కొంతమంది నిర్బంధితులను ఎట్టివిచారణయు లేక రోగపీడితులై యున్నను నాలుగేండ్లపాటు జెయిలునందుండుచుటచేతన, బెంగాలులో నున్న ప్రజాసంస్థలన్నియు, ముఖ్యముగ ఆ.భా. కాం.సంఘము వారును వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు వారిని వెంటనే విడిపించుటకు తగిన ఏర్పాటుల జేయవలెనని గోరుచు తీర్మా నించిరి.

శ్రీధానంద పార్కునందు జరిగిన బహిరంగ సభయందు శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సరోజిని నాయుడు, బసంతి దేవి, లజప తిరాయి, డా॥ మూంజి, డా॥ అన్నాగారు, అఖిలభక్తుగారు మున్నగువారందరి సందేశములు సభలో చదువబడెను.

వసంతిదేవిగారు యిట్లు సందేశమిచ్చిరి. “భారత స్వా తంత్ర్య పతాకధారులను స్మరింపుడు. జాతీయోత్సాహ మను

నేరమునకై వారు సేమ జెయ్యలేదు కనుక వారు వారి ఆత్మజేషము ననుసరించి ప్రవర్తించును.

ప్రకాశంపంతులుగారు

అన్యత్వము వహించిన టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులు గారు యిట్లు జెప్పిరి : " బెంగాలు డిటిన్మెంటు స్వరాజ్యమునకు పునాదులు వేసిరి. ఈ రాజకీయ నిర్బంధము విడిపించుటకు వికమత్వముతో గొప్పయత్నము జేయవలెను. భారతజాతీయతను బెంగాలు డిటిన్మెంటు నివర్తనము, వారిని నిర్బంధించుటవలన భారతదేశమందంతటను స్వాతంత్ర్యము అంతమొందవలసియు గ నుండెను. డిటిన్మెంటును విడిపించుటకు రాజ్యాంగవిధానము ప్రకారము ఎన్నెన్ని సక్రమపద్ధతుల ఆందోళన సహజమైనవో అన్నియు జేసియుంటిమి లాభము లేకండెను. ఇంకను జెయ్యలేని పనులను మనము 1935 నా వరకు లోపల విడిపించుటకు కాలగెను వేరొక ఉపాయము ఆలోచించవలెను. అంగ్లేయుడు ఎన్నడును బుహిషణులకు లొంగడు. కావున అందరు వికమత్వముతోనుండి రాయలు కమిషను నమ్ముచోపల నిజస్థితిని గుర్తింపవలెను.

నల్లెండ్లచంద్రమిత్రగారు

డిటిన్మెంటు తరపున మాట్లాడుచు స్వరాజ్యము కొరకు బహుటనున్న వారు శ్రద్ధతో పరిచేసినవో జెయ్యలేని నుండి తాము ఎంతకాలమైనను బాధలు పడుచుండగలమనిరి. ఈభాషు బోసుగారితో గలసి తాము వంగరాష్ట్రముంతయు సంచారము జేసి యెదో యొక కార్యక్రమము నిర్ణయించు మనిరి.

సుబ్రహ్మణ్యగారు మాట్లాడజాలకుండుట

పశ్చాతాపమునందలి సభయందు సభ్యుల నేతసారులు కొరక, సుభాషుచంద్రమిత్రగారు ఉపన్యసింపబడు లేచిరి. కాని 111 శ్రీ దేశబంధుని మరణాంతస్తుతమును జెయ్యలేని మిత్రులును స్థాపకము నచ్చి అమితముఖభారముచే కంట నీరు జెట్టుచు మాట్లాడజాలక కుర్చుండవలసివచ్చెను.

అచార్యరాయ, మాలావా అక్రిమోఖాను, సేనుగుప్త, శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు సభలలో నుపన్యసింపిరి. (శ్రీ ప్రేమ)

డివెలరాగారి సందేశము

స్వార్థరహిత ప్రజలకు సంవత్సరాది సంచిక 20 వ తేదీన 128 పుటలతో వెలువడెను. అందు పెక్కిండు ప్రముఖులు వ్రాసిన వ్యాసములు నాయకుల సందేశములు గలవు విరాండు నాయకడను డివెలరాగారి వ్యాసము సంతకముతో సోక లేఖ ప్రచురింపబడెను. డివెలరాగారి వ్రాసిరి : "విరాండు ప్రజలు భారతీయులకు స్వాతంత్ర్య సమరమునందు విజయము గోరుచున్నారు. వారి యభివృద్ధికొరకై సానుభూతి చెలుపు చున్నారు."

"భారతమాతకు, బ్రిటిషు భారతజాతుల సఖ్యతకు, మానవజాతి యభివృద్ధికి జయముగూడక" - లాస్యవరీ.

"భారతప్రజలు రాజకీయరీతి స్వాతంత్ర్యమును ఒడయవలెనని మే మెక్కడు అడుగుబడుచున్నాము" - అని శ్రీ డి.యూ.నియను కాలగెను కాగ్యనిర్యాచక వర్ణమువారు జెప్పిరి.

అలియరుద్రభట్ట, ఎర్నెస్టు, కిర్కీలు, శ్రీనివాసయ్యంగారు, సోదినినాయుడు, జి. సి బోసుగారు మున్నగువారు సందేశములు గలవు. (శ్రీ ప్రేమ)

బెంగాలు డిటిన్మెంటు అవస్థ

రోగభూయిష్టప్రదేశముల నుంపబడుట

కలత్తా, ఆల్మోరా 22: 1924 లో ఆరెస్టుచేయబడిన అంబికాచక్రవర్తిగారు సర్వభూయిష్టమైజిట్టియూ, బోగభూయిష్టమైజిట్టియూ ముగ్ధి దాబాదు జిల్లాలలోని ప్రదేశములందుంట్లబడిరి. ఈమధ్యనే యాయన పోషకు దాయననుమాచెరు అప్పటికి అంబికాచక్రవర్తి 25 పానుల బకపు తగ్గుతు. వారము వారమును జ్వరముచే బాధితు డగుచున్నాడు జగుగు బాబుకు కావలసిన ధనమును ప్రభుత్వమువారి యనుమండటచే నంటునునీడలేదు. తానే నంపకునొనుచున్నాడు. కారణములేక యే యాతను వ్రాసిన తన యారోగ్యమును గూర్చిన యుక్తిరము అధికారులు అందచేరుక నిడివీయుంచిరి. కలత్తా నుండి వచ్చిన కొందరు పోలీసు అధికారు లతని విడుదలకు పూర్వము బాండుపై సంతకము చేయవలసిన యాతను నిరాకరించినని ఆయన పోషకులు తెలుపుచున్నారు.

జ్యోతిశచంద్రగోనుగారు మాండలేలో ఖయిదుగా నున్నారు. ఆయన పాండుచేరిలో నుండు పరతుపై విడుదల నొసంగిరి. గోనుగా రంగీకరింతు రని తెలియుచున్నది.

బాబుత్రిలోక్యనాథ చక్రవర్తి బెన్సిస్ జెయిలులో నున్నారు. వారిని ఇన్సిస్ జెయిలునకు మార్చును. బాబుబిష డిహరిగంగులిగారిని అస్థి సంబంధమై కావలసిన ఏర్పాటులు

తృప్తికరముగాలేనిచో వాపసు తీసుకొని మరియొకటి నియ్యబడును

వాగవత్తులు, వంకీలు, గడియారము గొలుసులు, చెయిను అడ్డెగలు మొదలగు బంగారపుగలు వెండి గొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు మొదలగు నవి పువ్వురాగము, కంపులచే తయారుచేయబడిన తోడులు, ఉంగరములు, మోపులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సవరంబంగారపు, నీనువెండికి గాన రుణీ నిచ్చెనము

పనుమర్తి కన్నయ్యచెట్టి అందు నన్,

(3) నగలవర్తకులు, 218 చైవాబజారురోడ్డు, (పూటలింగడికి సమీపం.) మద్రాసు.

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీడివాసులెట్లు శ్రమింపము పరిశుభ్రపరచ వలెనైచుదువో, నల్ల నీళ్లనుగూడ మరీకిగానుండ వరి శుభ్రపరచ వలెనైచుదువో యుండును. నీ పొన్నల కల రంధ్రములందు ముడు మున్నగు కల్లున పదార్థములుకూడి యుండిన నీ వెండుకల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహింపవలసి యుండును. ఈయందు వగైరాలు చేరువచ్చును నీపుకేతు వహించిన అతిత్వరలో నీలయంతయు కురుపుల మయము గాగలదు గనుక నీ గుప్పియిట్టి వాటికి లోనుగానుండ కాపాడుకొన దలచినచో శ్రమింపము

కామినీయా తలనూనె (రిజిస్టరు) నువయోగించి తీరవలెను.

కామినీయా తలనూనె (రిజిస్టరు)

ఈ నూనె చుండును చేరనీయదు. ఒకవేళ నీలయందు నాచుండివరకే ప్రవేశించి యుండిన రెండుమాడుపాదలీనూ నెను రాయటతోనది అంతరింపవలసివచ్చె. వెండుకల కడుక్కోలోనికి సరాసరి పొయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అమోఘమైన దినుసులనేక విండు చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలికలు నీ వెండుకలను, కుమ్మరి లక్ష్మలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టపంచెలవలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000 మందికి పైగా దీని నువయోగించి దీని శ్రేష్టత్వమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము

వాపసి యున్నాడు. దీని విండునది మరొకటి లేదని పొగడొందిన కామినీయా ఆయిలు నీసా ౧-0-0 తపాలాచార్జి 0-8-0 ౩ నీసాల ఖరీదు ౧. 2-10-0 లు తపాలా చార్జి 0-12-0

నమూనాను వాడి చూడుడు.

నువానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓటోదిల్ బహారు (రిజిస్టరు)

అతిచవుకయు, ఎందుకు వనికీమాలినదయు నగు అనేక నవాననద్రవ్యములు బజారు నందుగలవు. ఓటోదిల్ బహారు నువయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్వమును, మంచి నువాన నకు అచ్చరవందకతీరవు. మల్లె మున్నగు ఆకులల కేవిధముగను తీసిపోదు. నీడే ఆరక్షణ వంపుడు.

Table with 3 columns: Quantity, Brand/Type, Price. Rows include 1/2 lb, 1 lb, and 1 crate prices for Otodil Bahar.

నమూనా నీసా 0-2-0 రెండవాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడున వాననకాడ్లు. డజన్ 0-10-0 తపాలాచార్జి ప్రత్యేకము

పోలు ఏజెంట్లు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

285, కామ్యూనుకీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నం 2

చేసికొనుటకు బెంగాలు రాజత్తుని తెలియుచున్నది. బాబు ప్రతుల గంగులిగారిని తిరుచనాపల్లినుండి బెన్సిస్ తీసికొని వచ్చిరి.

నల్లెండ్లచంద్రమిత్రగారి అభిప్రాయములు

నేడు వెంట్రలు జెయిలులో శ్రీముత, పూర్ణచంద్ర దానుగారిని చూచివచ్చిన తరువాత మిత్రాగారిట్లు అభిప్రాయపడిరి. "పూర్ణ బాబును తిరుచనాపల్లినుండి మాడువారము లక్ష్మిచంద్రు నిక్కడను తీసికొనివచ్చిరి విరవనబద్ధముచే బాధ పడుచున్నాడు తిరుచనాపల్లిలో ఆయనబకపు 154 పానులు ఇచ్చును 142 వెంట్రలు జెయిలులోనున్న రాజకీయఖయిదీయో యన యొక్కడే. ఆయనకు స్నేహితులుగాని వేరొక వ్యాపక ముగాని లేదు. కోజునకు 22 ఆజాదు భోజనమునకు ప్రభుత్వ మొసంగుదురు. ఒంటరిగనంకు నాతనికి ఈఖర్చు పరిపాదు. ఆతనికి సరకులిచ్చిన కంట్రాక్టుకు బాపకు 4 1/2 ఆజాదు తీసి కొనును. 7,8 మంది ఆతనిపై యాధారపడువారు గలరు. వారి కందరకు ప్రభుత్వము 30 రూపాయ లిచ్చుచున్నది. భోజన మాత్రమునకయిన నిది పరిపాదు. అప్పులో ఈనిబంధన యున్న ను 1925 నుండి మాత్రమే యాయనకి వసతి జేయబడెను. ఆరెస్టుయిన నాటినుండియు నొసగబడలేదు. పూర్ణ బాబు జెయిలు సం దివ్యిటికి 6 ఏ. డ్యుండి యున్నాడు 1921 లో 108 సెక్సు క్రైమిండ్ నుండే డ్యు విధించిరి. జనవరి 1924 లో విడుదల యొగ్గున బహుటనున్న ఆరవారమును బెంగాలురాష్ట్ర కాం గ్రసుంపు సహాయ కార్యకర్తగా నుండెను. కలత్తా పురపాలక సంఘపు టెన్సికలసాదర్మమున ప్రవేశింపెను. టిట్టుగారు

విప్లవకరపద్ధతులు 1922 ప్రారంభమయ్యె ననెను. కాని బాబు అప్పుడు జెయిలునం దుండియుండిరి. 6 వారముల స్వేచ్ఛలేకు న్న ప్రభుత్వరక్షణకుండు యెండియుండును. కావున అయిన పైనేరముమోపుట అకారణము. ఎంతకాలము జెయిలునందుండునలెనో తెలియకుండుటయే ఘోరములలో ఘోరము. ఆయనకు దేశమునుండి వెలుపలకు తోలివేతులేమో యని భయపడు చున్నారు. ఆయనకు కొన్నివరతుల నొక్కొకానట్లు సత్యముచేయవలసినగా అందులకు ఆయన యంగీకరింపలేదు. ఏలన ఆత్మకారణమే ప్రధాన మనకొనిరి. ఆరోగ్యము లేకన్నను పూర్ణ బాబు యుత్సాహముతో నున్నారు.

కిరీన్ ముఖర్జీగారు

పత్రకు శ్రీముత కిరీన్ ముఖర్జీగారినిగూర్చి వ్రాయుచు ఇదివరలో రాజకీయ శైలియొరయు ఇప్పుడు వాల్తేరులో నుంపబడిరయ్యె వ్రాసి ఈ దినపత్రికలో తెలుపుచున్నారు. బెంగాలులోను ఇతర స్థలములందును అనుభవింపబడిన జెయిలు కష్టములవలన ఆ రోగ్యము పూర్తిగ చెడినది. వాచుపక్షమునకు పక్షవాతము క్రమ్యునది. మాటాడలేరు. ఏ పనియు చేయలేరు. వలముత్రాడులు విస్మయించుటలొగూడి చాల కష్టపడుచున్నారు. నుండేలోనొప్పి రక్తము తరచు కక్కుకొనుచుండురు. స్నేహితులు, బంధువులు లేని శ్రాత్ర ప్రదేశమున వాల్తేరులో వారినుంచిరి. అధికారులు వారికి ఇంటినిగాని లేక ధనముగాని యిచ్చియుండలేదు. అట్టి ప్రదేశమున నెలకు 30 రూపాయలు ప్రభుత్వమువారిచ్చి నను ఎందునకు గొరగాదు. (శ్రీ ప్రేమ)

మద్రాసు - శివ విద్యాలయము. - నెనేటు సాధారణ పథకం 7 తేదీ, గురువారము, సాయంత్రము 8 గంటలకు.

కన్యార్థి విద్యదాన సమాజము. - గతసోమ వారము నాడు 11.11 లకు వీరలక దీపావళిపండుగ భోజనము జరిగింది.

మద్రాసు కార్మి రేవను. - నాయక వేయబడిన కర్మిని 27 వ తేదీ సాయంత్రము 5-15 గంటలకు పన్ను భవనమునకు జరుగను.

ఆత్మహత్య. - యం. కీమలయను 25 ఏండ్లవయస్సుల మహిళయును తాను ఉద్యోగమేమియు సంపాదించుకొనజాలకపోవుటచేత విషము మ్రింగి మరణించెను.

జినివా అంతర్జాతీయ సభ. - పై సభకు దక్షిణ భారత వాణిజ్య సంఘమువారు నోత్రమ మరాఠీగారిని ఎంప్లాయర్స్ నిధికి పంపించిరి. ఆర్. కె. వన్ మంగలక్ష్మియం యల్. యే. గారిని ఉద్యోగ నియమించిరి.

గ్రామోద్యోగుల రాయబారము. - గౌ. రికన్వేనియన్స్ 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కాసనసభ మందిరమున చెన్నరాస్త్రి గ్రామోద్యోగీయుల రాయబారవర్గము వారి విన్నపముల నాలించుట.

ఫెలోజియోరు జలాశయము
ఫెలోజియోరు, అక్టోబరు 25: - వైస్రాయిగారు నేడు అనేకమంది గౌరవనీయులను సభ్యులయెట్లు ఫెలోజియోరు జలాశయము తిరిగిరి. వైస్రాయిగారిసతి, ప్రైవీసెక్రటరీలు, యితర ప్రభుత్వోద్యోగులు సభకు వచ్చియుండిరి.

ముత్యం చేతు హైస్కూలు సాహిత్యసంఘము. - వైస్రాయిగారుచే అక్టోబరు 27 వ తేదీ గురువారమునాయంత్రము 4-15 గంటలకుముగ్గులహాలులో నొకసభ జరుగును. దింగిలి ట్రీ కౌంటర్లగా "కావ్యము, కవియొక్క వ్యక్తిత్వము"ను గూర్చి యుపన్యసించెదరు. దోమ్మ నంకట స్వామిగారు గారభ్యుత్తర పాఠించెదరు.

నీలువిగ్రహ సత్కారము. - నీలు విగ్రహము తీసివేయవలయును స్వరాజ్యపక్ష తీర్మానము కాసనసభలో త్రోసివేయబడుటచే నేటి ఉదయము మరియొక సత్కారము విగ్రహముయొక్క క్రింద భాగమున నున్న నీలు గారి కుడికాను సమ్మెటతో విగ్రహాన్నిరి. మద్రాసు ట్రామువేల్ లో టర్నరుగా పూర్వము బరిచేయుండిన మహారాష్ట్రుని నాయకరు అను నదియు యీ సమ్మెట దెబ్బను గొట్టెను. దీనిని సంబంధములేదాయ, మహారాష్ట్రునికెట్టి అను మది యిరువురిని పోలీసువారు అరెస్టు చేసిరి.

కౌను థియేటరు లో

1927 సం॥ అక్టోబరు 26 తేది బుధవారమునుండి 28 వ తేది శుక్రవారమునకు.

రోజుకు రూ.లు సాయంత్రం గం 6-15 రాత్రి గం 9-30

మదన్ థియేటరు, లిమిటెడ్ వారిచే

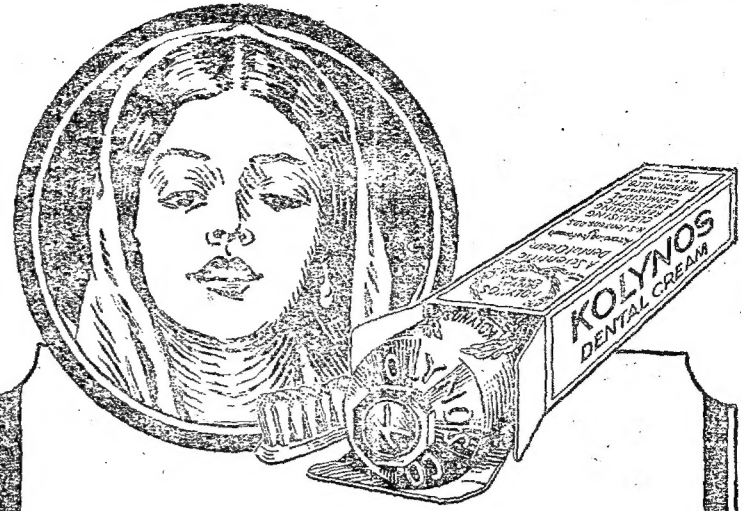
విలియం షాక్స్పియర్ "నిషేధించబడినత్రోవ"

అనుశ్రేష్ఠమైన నవనాటకముల ప్రదర్శింతురు.
కథానాయక. **దబారా**
కథానాయిక. **మృదలయ** చలించజేయునట్టియు, మనస్సుకు చీకాకుపర్చుటల సంపూర్ణకథనుమాడ నగును. ఇంక ను మరికొన్ని చిత్రములు గలవు.

1927 సం॥ అక్టోబరు 29 శనివారమునుండి, ఇదివరలో ఇండియాలో తొరు రైతా శివములలో కల్ల గొప్పదైనదియు నయిన.

పట్టి - ప్రతాప్.

జి. జి. మున్ గారి స్వంత ఆధీనమున విగుల జాగ్రత్త తో తయారుకాబడినది
"వేషస్సకూపర" అను నటాంగకవియగు ముఖ్య పాత్రధారి.

గ్రొలినాస్ మిదంతములను, చిగుళ్లను, నోటిసంతటను శుభ్రపరచును. అండులో చేర్చబడిన, పదార్థములు, పంటివ్యాధులుగలుగజేయు పురుగులను నాశనమొనర్చి, సిప్పివన్న, చిగురువాచుట, అనారోగ్యముగా నుండుట నుంచి రక్షించును. మీరు చాలా సంతోషదాయకముగా నుండు, కారణ మేమన, మీరునోటిని శుభ్రముగా నుంచుకొనుటయే.

KOLYNOS DENTAL CREAM

Representatives: DAYTON, PRICE & Co. Ltd.,
Bombay, Calcutta, Madras, Karachi, Delhi, Lahore, Rangoon, Colombo.

న్యాయస్థానవార్తలు

సాక్ష్యము పుచ్చుకొనకుండ తీర్పు చెప్పుట

పంచాయితీదారు తీర్పు చెల్లునా?

హైకోర్టు
"సాక్ష్యము పుచ్చుకొనకుండ పంచాయితీదారు తీర్పు చెప్పవచ్చునా? అట్టితీర్పు ఎంతవరకు చెల్లును" అను విషయము లనుగురించి న్యాయమూర్తి దేవదాసుగా రీదనమున ఒకదావా యందు తీర్పుచెప్పిరి.
కాత్మరునందలి జిల్లా మునసబు కోర్టులో నొకదావా విచారణలో నుండగా వాదిప్రతివాదు లిరువురును, నదరు వివాదమును పరిష్కరించుట కొక పంచాయితీ దారు నేర్పరుమ కొనుటకు అంగీకరించిరి. ఇందు వాది కొకభూమి గలదు. వర్షమువలన ఆ భూమిలో నిలచు మురుగునీటిని, ప్రతివాదిభూమి లోనికి ప్రవహింప జేసికొనుటకు తనకు హక్కుగలదనియు, అందు కాలంకపెట్టుకుండ ప్రతివాదిని నిషేధించును కాశ్యోత ముగ ఉత్తరువును నిష్పించవలసినదనియు వాది పిటిషనుపెట్టెను. వివాదాంతమును పరిష్కరింపవలెనని మాత్రమే పంచాయితీ దారునకు వాది ప్రతివాదులు వ్రాసిఇచ్చిన ఖరారునామాయందు గలదు.

పంచాయితీదారుకాదు స్వతముగా వివాదకారముగు పాలమునకు వెళ్లి అక్కడ నీటిపరీవాహపు గుర్తులను ఇతరవిషయములను స్వయముగ పరిశీలించి వాదితరపు తీర్పుచెప్పెను. జిల్లామునసబుకూడ అవిధముగనే ఉత్తరువుల జారీజేసెను.

ప్రతివాది పంచాయితీదారు సాక్ష్యమును విచారించ లేదనియు సాక్ష్యమును విచారించకుండ తాను స్వయముగా జూచిన గుర్తులనుబట్టి తీర్పుచెప్పుట కధికారము లేదనియు జిల్లా మునసబుయెదుట వాదించెను. కాని జిల్లా మునసబు పంచాయితీదారు అక్రమముగాగాని పారభూటగాని ప్రవర్తింపలేదనియు, పరిగణించి ప్రతివాదివాదనను నిరాకరించెను.

అందుపై ప్రతివాది హైకోర్టునకు అప్పీలు జేసెను. అక్రమముగా ప్రవర్తించుట యనగా చురుజ్జేముతో గాని, పక్షపాతముగగాని ప్రవర్తించియుండ వలెనని భావించుటలో జిల్లామునసబు పొరపాటు చేసెననియు, సాక్ష్యము పుచ్చుకొన నక్కరలేదని వాది ప్రతివాదులు ఖరారునామాయందు స్పష్టముగ నంగీకరించినదేదప్ప సాక్ష్యము పుచ్చుకొనకుండ పరిష్కరింపరాదనియు ప్రతివాదితరపు న్యాయవాది వాదించెను.

ఈదావా యందు విషయమును పరిష్కరించుటకు సాక్ష్య ముక్కరి లేదనియు, అంతయుగాక సాక్ష్యమును తీసికొని పరిష్కరింపవలసినదని ఖరారు నామాయందు నిర్ణయింపలేదనియు, వాదితరపున వాదించబడినది.

న్యాయమూర్తి, తీర్పుచెప్పును, పంచాయితీదారు రజలంబించిన పదవి, కాస్త్రుశ్చష్టిలో అక్రమమైనదనియు, సాక్ష్య ముక్కరిలేని వాది ప్రతివాదు లంగీకరించినదేదప్ప సాక్ష్యమును గైకొనకుంక పరిష్కరింపరాదనియు దెలిపి క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచేసిరి.

అబ్దుల్ రషీదును ఉరిదీయ వలసినదే

ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పు
డిల్లీ అక్టోబరు 26: - ఢిల్లీలోని మహమ్మదీయులకు శ్రద్ధానందహాంతుడైన అబ్దుల్ రషీదు అప్పీలు ప్రీవీకౌన్సిలు లో తోసివేయబడెనువాస్త్ర తెలియవచ్చెను.
హంతకుడు ఢిల్లీలోగాక పంజాబులో ఎచ్చటనో యురి దీయవలెను (ఆ.ప్రె.)

14-వ ఆంగ్లముహూసభ

ఆంగ్లముహూసభ సాయంసంఘకార్యదర్శి మద్దూరి అన్న పూర్ణయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నార: - పదునాలవ ఆంగ్లము హూసభ కర్నూలువాస్త్ర వ్యవస్థలై ప్రతివారమునకు లక్షలస్వామి గారి ఆధిపత్యమున నవంబరు 12 వ తేదీన ఆనంతపురములో జరుగును. ఆసభయందు ప్రతినిధులు ప్రవేశపెట్టగోరు తీర్మానములను నవంబరు 5 వ తేదీలోగా నాకు చేరునట్లు పంప ప్రార్థింతులు. ఈక్రిందివిరునామము పంపప్రార్థింతులు.

మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, నీతావగరం } కార్యదర్శి, ఆంగ్లసాయంసంఘము, 24-10-27 } కొవ్వారపాడు, మార్కెట్ పోలీస్ లా.

వైస్రాయిగారి ఆహ్వానము

డా॥ అన్నాగారు రాజ్యప్రతినిధిని 2 వ తేదీన జూరును

డిల్లీ, అక్టో 26: - మహాత్మాగాంధీ గారిని, మదరాసు కౌంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన డా॥ ఎ. ఎ. అన్నాగారినికూడ వైస్రాయిగారు ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇరువురు ఆహ్వానముల కంగీకరించిరి. డా॥ అన్నాగారు వైస్రాయిగారిని నవంబరు 2 వ తేదీన సందర్శించెదరు. వీరినయము చర్చింతురో యింకను తెలియలేదు. (ఆ.ప్రె.)

సానతాన్యవైషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

నాలుగవభాగము 22-వ ప్రకరణము

భగవంతు డెవరిని కాపాడును?

త్యరలో భారతదేశమునకు వెళ్లుటకు నాకెట్టి అవకాశమును కనబడలేదు. సంవత్సరములలో మరల వచ్చెదనని నేను నా భార్యతో చెప్పియుంటిని. సంవత్సరమును గడచిపోయినది కావున నా భార్యను బిడ్డలను వంశీంచునని మావారికి లేఖవ్రాసితిని. వారు స్త్రీమరులో వచ్చుచుండగా నా కుమారుడు రామదాసు కెప్టానుతో అడుటలో రామదాసుచేయి విరిగినది. కెప్టాను రామదాసుకు స్త్రీమరులోని డాక్టరుచే కట్టుకట్టించెను. బాగ్రాతగా చూచుచుండెను. స్త్రీమరు దక్షిణాఫ్రికా చేరువరికి రామదాసుచేయి యింకను బాగుపడలేదు. చేతిని జోలిలో పెట్టుకొనియే ఓడదిగెను. మీరు యింటికి వెళ్లగానే తగిన డాక్టరు చేత సరిగా కట్టుకట్టించునని స్త్రీమరులోని డాక్టరు తెలిపెను. అప్పుడు నాకు మట్టికట్టుయందు నమ్మకము చాలచెచ్చుగా నుండెను. నాయందు విశ్వాసముగలవారికి కొందరికి నేనుజ్ఞుల చికిత్స చేసియుంటిని.

రామదాసుకు ఎనిమిదయేడు. నేను నీచేతికి కట్టుకట్టునాగితిని వానినడిగితిని. వాడు నవ్వును నీయిచ్చుచునెను. పాపము వాని కా పనులలో మంచిచెడ్డలను నిర్ణయించుకొని ఎటుల కలుగును? కూరగాయమందులకంటే తగిన వైద్యు లిచ్చెడు మందులు మంచివని మాత్రము వానికి బాగుగా తెలియును. నేను యింటిలో చికిత్స చేయుచుండు సమయమున వాడెరుగును. వానికి నాయందు గట్టినమ్మకముగూడ కలదు. నేను జడియుచునే డాక్టరు కట్టినకట్టు విప్పి గాయమును కడిగి శుభ్రమైన మున్ను మాత్రమే వేసి మరల కట్టుకట్టించితిని. రోజు కొకసారి మాత్రమే కట్టుకట్టుచుంటిని. ఇటుల నెలరోజులగువరకి గాయము పూర్తిగా మానినది. మామూలువైద్యులు చికిత్సచేసినను నెలరోజులు పట్టునని ఓడ డాక్టరు చెప్పియుండెను. నా చికిత్సవలన గూడ ఆలోపలనే గుణము కలిగినది. ఏతొందరయును కలుగలేదు.

ఇటుల మరొకందరికి గూడ చికిత్సచేయుట వలన యిట్టి గృహచికిత్సలయందు నాకు నమ్మక మధికమైనది. అటుపైని ధైర్యముతో చికిత్సచేయసాగితిని. గాయములు జ్వరములు అట్టి విశేషములు కామెరలు మున్నగు వ్యాధులుగలవారికి చాలనుండు కట్టుకట్టును కట్టుటవలన జలచికిత్సవలనను గుణము కలుగుచుండెను. భారతదేశమునకు వచ్చిన పిమ్మట నాకి చికిత్స యందు నమ్మకము తగ్గినది. దానిలో ప్రమాదముగూడ కలుగవచ్చునని నేను తెలుసుకొంటిని.

కావున యీ చికిత్సలను సమర్థించుట కీ విషయము నిచట వివరింపలేదు. ఏ ప్రయత్నముగాని పూర్తిగా సఫలమగునని నేను చెప్పజాలను. డాక్టరులు వైత మటుల చెప్పజాలరు. కాని క్రొత్తపరిశోధనలను చేయగోరువారు మొదట తానే ఆ పద్ధతిని అనుష్ఠించి చూచి పిమ్మట యితరులకుగూడ దాని నుపయోగింపవలెననియే నేను తెలుపగోరెను. వంచనలేకుండ పరిశోధనలను చేయువారిని భగవంతుడు నిరంతరమును కాపాడునను సత్యముగూడ దీనివలన త్వరగా తెలియగలదు. పాశ్చాత్యులతో కలిసిమెలిసి యుండుటలోను ప్రకృతిచికిత్సలోగూడ చాల ప్రమాదము కలుగుట కవకాశము కలదు. వాని లక్షణముమాత్రము నేరుగా నుండును. నేనా పరిశోధనలను చేయునపుడు ప్రమాదములను గూర్చి యేమియును ఆలోచించనే లేదు.

పోలకుగారిని నా యింటనే నివసించవలెనని నేను కోరితిని. మేము సోవరులవలెనే నివసించు చుంటిమి. పోలకుగారికి వివాహము నిశ్చితమై కొన్ని యేండ్లైనదిగాని కొన్ని కారణములవలన కళ్యాణ మింకను జరగలేదు. కొంత ధనమును సమకూర్చుకొని పిమ్మట పెండ్లిచేసికొనుట ఆయన సంకల్ప మని నాకు తోచినది. అతడు రెప్పిను గ్రంథములను నాకంటే బాగుగానే చదివియుండెను గాని ఆ యం ప దేశ ము ల ను వెంటనే అనుసానమునకు తెచ్చుటకు పాశ్చాత్య పరిశితులు పోలకుగారికి ప్రతికూలముగా నుండెను. నేను పోలకుగారితో మాటలాడితిని. మీకును ఆమెకును పరస్పరానురాగము కలిగినపుడు ధనములేదను కారణమున పెండ్లిచేసికొనకుండుట పాడికాదు. పేదరికము వివాహమునకు ప్రతిరోధమైనచో నిక పేదలెవరును పెండ్లియాడగూడదనవలసి వచ్చునుగాని అది సాధ్యముకాదు.

యేల వంటవానిని నిందింపవలయును?

ఎల్లప్పుడు వాని తప్పిదమై యుండదు. జిడ్డుగానున్న పదార్థములన్నియు బాగుగా రుచించవు. నేతిలోవండిన ఎక్కువ రుచ్యమును నెట్లు కోరగలవు. క్రోకోజముతోనే వండునట్లు వర్ణింపబడినట్లు చెప్పుడు. అది తదితర వంటకపు చమురులలో కెల్ల మంచి జీర్ణశక్తిని గలిగించును. ఎక్కువవేడి నువయోగించినను మండుటగాని, పొగబూరుటగాని యుండదు. మీ వంటవాడు ఎక్కువ మంట మీద వండినను యిది వరలో మాదిరిగా పదార్థములు జిడ్డుగా నుండుట సంభవింపదు.

తదుపరి ప్రతి క్రోకోజము డబ్బీ నిర్మలమైనదని గ్యారంటీ పొందియున్నది. మీ వంటవాడు క్రోకోజమునే ఉపయోగించి అందులో యితరవస్తువుల కల్లి విషయమై భయపడ నవసరముండదు.

Cocogem

వంటకపు కనులన్నింటికి

ఉపయోగింపుడు.

Agents:-

ALFRED YOUNG & Co. Ltd.,
Post Box No. 40, MADRAS.

4

మీరిప్పుడు నాతో నివసించుచున్నారగాన కుటుంబపోషణము నుగూర్చి మీరేమియును ఆలోచింప నవసరములేదు. కాన మీరు త్వరలో పెండ్లిచేసికొనవలెను. అని నేను తెలిపితిని. పోలకుగారితో యేంపగతియైనను నేనొకసారి చెప్పిననే చాలానని వెనుకనే తెలిపియుంటిని. ఈసారిగూడ అతడటులనే యంగీకరించెను. ఆయనపెండ్లియాడగోరిన కన్యయిప్పుడాంగ్ల దేశమునందుండెను. అత డామెకు తరము వ్రాసెను. ఆమె జోహన్నబర్గ్ కువచ్చుటకువెంటనేయంగీకరించెను. పెండ్లిఖర్చేమియు నవసరములేదు. ప్రత్యేకపుడునుగూడ అవసరములేదని వారు నిశ్చయించి కొన్ని నెలలలో ఆమెచ్చెను. వారికి మతవిధిగూడ అనవసరము. అతడు క్రైస్తవుడు. ఆమె యూదమతగురాలు. వారి వివాహబంధము కేవలము వైతికమే.

ట్రాన్సువాలులో పాశ్చాత్యుల పెండ్లిండ్లకు నిరపరమ నుద్వేగి (రిజిస్ట్రార్) కు ది త త ర ల వివాహములను నిరపరమ ప జాలడు. ఆ పెండ్లికి నేనే పెద్దగా (బ్రెడ్డుమాను) నుంటిని. అందులకు పాశ్చాత్యు లెవరును దొరకక కాదుగాని పాశ్చాత్యుని పిలుచుటకు పోలకుగారింతమాత్రమును అంగీకరింపలేదు. మేము ముగ్గురమును రిజిస్ట్రార్ కు కడకేగితిమి. నేను పెళ్లిపెద్దనగుటచే వధూవరులు పాశ్చాత్యులగుదురని అతడు నమ్మజాలకపోయెను. తాను విచారించి తెలిసికొని పిమ్మట నమోదు చేసెదననెను. మరునాడు క్రైస్తవముడే అంతయును సర్వసిద్ధమైన పిమ్మట పెండ్లిని నిలుపుటకావరకిని యిష్టములేదు. రిజిస్ట్రేషను శాఖాధికారియగు ప్రధానమంత్రిని నేనెరుగుదును. మేము ముగ్గురము నతనికిడకు వెళ్లితిమి. అతడు నవ్వి రిజిస్ట్రార్ కువేర నొకయుత్తరము వ్రాసి యిచ్చెను. దానిపైని ఎటులనయిన నేమి ఆనాడు వివాహము జరిగిపోయినది.

అప్పటివరకు మాయింటనుండి పాశ్చాత్యులందరును మాకు పరిచితులుగానే యుండిరి. ఇప్పుడేమి కేవలము ఆపరిచితురాలు. ఆదంపతులకును మాకును యెన్నడును యెట్టిభిన్నాభిప్రాయములును కలుగలేదు నా భార్యకును ఆమెకును గూడ గౌరవసమిష్టికుటుంబములలోని స్త్రీలకు కలుగునట్టి భిన్నాభిప్రాయములు మాత్రమే కలిగిననుగాని మరేమియును కలుగలేదు. నా కుటుంబమున అన్నిరకములవా రుండినను తొందరలేమియును కలుగలేదు.

అప్పటికి నాకు బ్రహ్మచర్యమునందు గట్టి పట్టింపుకలుగనే లేదు. కావున నామిత్రులలో ఆ వివాహములు గానున్న వారి కం ద రి కి ని పెండ్లిండ్లు చేయుటకు నేను ప్రయత్నించుచుంటిని. వెట్టుగారికిగూడ నేను వివాహము చేయదలచితిని. తన తల్లిదండ్రులను చూచుట కతడు లోతుకు వెళ్లదలచినప్పుడు పెళ్లి చేసికొనిరండని నేను తెలిపితిని. పోలకుగారి ఆశ్రమములో మే మందరమును వ్యవసాయదారుల మగుటచే వివాహమునకు మేము జడియ నవసరములేదు. నీ ప్రభువాస్తవ్యురాలగు నొక సౌందర్యవతిని వెట్టుగారు వివాహము చేసికొని ఆమెను తీసుకొని వచ్చిరి. ఆమెతల్లిదండ్రులకు జోళ్లు కట్టుటయే వృత్తి. ఆమె లిసిస్టరులో యంత్రకాలలో పనిచేయుచుండెను. ఆ పనిలో ఆమెకు కొంత అనుభవము కలదు. ఆమె సౌందర్యవతియనగా ఆమె వైతికసౌందర్యమే నన్నా కర్షించెను. మనః పరిశుద్ధియే నిజమగు సౌందర్యము ఆమె తల్లిగూడ ఆమెతో వచ్చినది. ఆమె యింకను జీవింపియున్నది. ఆమె వృద్ధురాలైనను మా యందరికంటెను యెక్కువ ఓషికతో పనిచేయుచుండెడిది.

ఆశ్రమములోని భారతీయులు తమ ఆలుబిడ్డలను పిలిపించుకొనునట్లు నేను ప్రోత్సహింపచితిని. ఈరీతిగ పోలకుగారి కొన్ని కుటుంబము లేర్పడినవి. అదియొక చిన్న గ్రామమైనది. (మో. క. గాంధీ. ఎంగుయిండియా. 20-10-27)

ఆఫ్ ఫిన్ల్యాండ్ లు అమీరు హిందూదేశమునకు వచ్చుట ఢిల్లీ, అక్టోబరు 25:— ఇదివరలో ప్రకటించిన రీతిని ఆఫ్ ఫిన్ల్యాండ్ లు అమీరుగారు రాజప్రతినిధిగారిచే నాహ్వానింపబడి యూరోపు పోవునపుడు భారతదేశమునండి పోవుట కంగీకరించిరి. కాబూలులో 17-వ డిసెంబరున బయలుదేరి జనవరి 10-న లేదన కాంధహార్ ద్వారా భారతదేశమును ప్రవేశింతురు. కరాచీనుండి బయలుదేరి ఇంగ్లాండు ప్రాంసు ఇటలీ ఆంగ్లా తెర్మనీల జాచిరమ్యద్వారా ఆఫ్ ఫిన్ల్యాండ్ లు చేరవరు. అమీరుగారిని ఈ దేశములన్నియు ఆహ్వానించెను. (ఆ. ప్రె)

రవీంద్రనాథ ఠాగూరుగారు నిన్న యుదయమున బయలుదేరి కలకత్తా వెళ్లిరి.

ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఆఖిల భారత కాంగ్రెసుసభ, కలకత్తాలో గూడ నున్నది. ఈసభను జరుపవలెనని ఎంతకాలమునుండియో ప్రయత్నము జరుగుచుండెను. ఏదియో యొకకారణమున, సభ మాత్రము జరుగక యాగిపోవుచుండెను. సభను జరుపవలసిన యగత్యము, మద్రాసు కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రుల విషయమై శాసనసభలో నవలంబించిన వైఖరిమూలమున జనించెను. వీరు తాటన్యము వహించుటచే, సభ్యులు కొందరు అసంతృప్తహృదయులై ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సభను జరుపగోరిరి. అప్పటిలో జస్టిసుపక్షమువారి వాగ్దానములందు కాంగ్రెసు పక్షమువారికి నమృతము గలుగలేదు. కాని పిమ్మట జరిగిన శాసనసభలో, కాంగ్రెసుపక్షమువారును జస్టిసుపక్షమువారును కలసి విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము నామోదించినను, అధికారసభ్యుల సహాయముతో, మంత్రులు అపాయమును దాటగలిగిరి. ప్రజాప్రతినిధులలో నధిక సంఖ్యాకులు విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము నామోదించుచో, స్వతంత్రమంత్రులు రాజీనామా నిచ్చెదరను నాశ విఫలమయ్యెను. నైతికవిజయము ప్రజాప్రతినిధులకే గలిగెను. టెక్నికల్ జయము మాత్రము మంత్రులకు చేకూరెను. బెంగాలు శాసనసభలో నటుగాక, స్వరాజ్యపక్షమువారును, అబ్దుల్ హిం పక్షమువారును కలసి, విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును నెగ్గించిరి. వెనుకటి మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చిరి. వారిబదులు ఇరువురు మంత్రులు నూతనముగ నియమింపబడిరి. వీరి పరిపాలనమయినను చిరకాలము కొనసాగనని తోచదు. అన్ని పక్షములవారును ద్వంద్వప్రభుత్వమును రక్షించుటకుగాను, నలుగురు మంత్రులను నియమించెద రని తెలియుచున్నది. కస్పర్వేటిపు పక్ష నాయకులగు సర్ జాక్సను గారు పూర్వము లబ్ధులలో ప్రసిద్ధికెక్కినవారు. వీరు తమచాకచక్యమును తెలివితేటలను స్వరాజ్యపక్షమువారి నోడించుటకై వినియోగించెదరని నమ్మవచ్చును. ఆవిషయ మటుండ, గౌహతి కాంగ్రెసు తీర్మానమువిషయమై కాంగ్రెసు పక్షమునందే అసంతృప్తి ప్రబలియున్నది. పక్షబలములేని మంత్రులకు జేయూతనొసగుచు కూర్చుండుటకన్న తామే మంత్రపదవులను స్వీకరింపవలెనని, కాంగ్రెసుపక్షమునందొక తెగవారు తలంచుచున్నారు. మరియొక తెగవారు, మంత్రపదవుల నెవరు స్వీకరించినను దేశమునకు మేలు నలువజాలరనియు, స్వరా

జ్యసంపాదన కిసుమంతయు తోడ్పడజాల రనియు, నమ్ముచున్నారు. ఇరు తెగలవారికిని మధ్య సమన్వయము గుదురుటలేదు. రాబోవు కాంగ్రెసు మహాసభలో నీవిషయముగూర్చి చర్చ జరుగుననుటకు సందియములేదు. ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ శాసనసభలకును కాంగ్రెసు పక్షమునకును గల సంబంధమును స్పష్టముగ నిర్ణయింపదలచినదప్పు, ఈమారు జరుగు సభవలన విశేష ప్రయోజన ముండదు. గౌహతినిర్ణయమునకు సంబంధించిన తీర్మానముల నిరకను చర్చించుట నిరుపయోగ మని తోచును. మద్రాసు కాంగ్రెసుసభలోనే ఈవిషయమును సాకల్యముగ చర్చింపవచ్చును. కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలలోజేరి పనిజేయుటవలన, కొంతనిరోధ భావము బయల్పడినను దేశమున కేది శాశ్వతఫల దాయకమో అది వెనుకబడెను. నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల శ్రద్ధ తగ్గెను. కాంగ్రెసుదృష్టి యంతయు శాసనసభలవంకకే దిరిగెను. అక్కడనయినను తలచినరీతిగ ప్రతిఘటనము జరుగలేదు. ఇకముందు కాంగ్రెసు దృష్టిని నిర్మాణకార్యక్రమము వంకకు మరల్చుట కేమిసాధనల నుపయోగింపవలయునో, నిర్ణయించుట ముఖ్యము. కలకత్తాసభలో నీవిషయమై సావధానముగ చర్చజరుగుట కవకాశము ఉన్నది. ఏలన, దేశము నిపుడు హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యము లావరించియున్నది. మరియొకవిషయము ఉత్తరహిందూస్థాన వాసుల దృష్టి నరికట్టుటలేదు. దక్షిణదేశమునగూడ కొంత ఎడబాటు లేకపోలేదు. ఉభయ సంఘములకును సమాధానము గుదుర్చుట కింతవరకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. అయినను నిరాశ జెందక, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు శ్రీమూన్ శ్రీరామస్వామయ్యంగారు మరియొక సభను కలకత్తాలో గూర్చుచున్నారు. ప్రసిద్ధనాయకులుకొంద రీవిషయమై నిరాశాశుచున్నారు. కాని, పురుషప్రయత్నములను విడనాడుట ధర్మముగాదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును మాతృదేశముకొరకై పనిచేసి సోదరులవలె మెలగుట స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి ముఖ్యము. కలకత్తాలో జరుగు కాంగ్రెసుసంఘసభ ఉభయసంఘములవారిని చేరువకుచెచ్చుచో, మిగులమేలొనర్చును. కాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రజలదృష్టిని స్వరీపాలనమువంకకు మరల్పవలయును. స్వరాజ్యనిదానమును మరియొకమారు మోగజేయవలయును. స్వరాజ్యదుండుభి మోగుచున్న గాని కొరమాలిన వైషమ్యము లంతరింపవు. పలుతావుల కాంగ్రెసుసంఘములు జీవచ్ఛవములై యున్నవి. కొన్ని చోటుల అవి పేరుకయినను కనుపింపవు. ప్రాతసంఘములను పునర్నిర్మించియు, క్రొత్తవానిని నెలకొల్పియు, కాంగ్రెసుపనులు చురుకుగ జరుగునటుల జూడవలయును. స్వరాజ్య సంపాదనప్రయత్నములలో ఉభయసంఘముల వారును నిమగ్నులగు నటుల జేయవలయును. లేనియెడల స్వార్థచింతలు బలమై దేశానర్థకమగు పోరాటముల కెడమిచ్చుట సహజము. దేశము ఘోరవిషదంబుధిలో మునిగియున్నది. ఇంటిలో పోరాటములు ప్రబలుచుండ, వెలుపల హిందూదేశముపట్ల తృణీకారము ప్రబలుచున్నది. ప్రజలకోర్కెలు త్వరలో నెరవేరుననునాశకు తావులేకున్నది. అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరి కాంగ్రెసు నిర్ణయములను సాగి

చుటకు బద్ధకంకణులయినగాని దేశము త్వరితముగ ముందుకు బోజాలదు. బెంగాలునందు సుభాషచంద్రబోసు ప్రభృతులు కాంగ్రెసు ప్రచారమునలిపి, నూతనసంచలనము గలిగింప నిశ్చయించిరి. మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు కాంగ్రెసుప్రచారమును దీక్షతో కొనసాగించునటుల ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ ప్రోత్సాహపరచుట అత్యంతావశ్యకము.

నానారాష్ట్రసంఘము: సంగ్రామములు

నానారాష్ట్ర సంఘమువారు సంగ్రామములను నిషేధింపవలయు నని, తీర్మానము గావించిరిగాని, దానికి వలయు సాధనలను నిరూపింపకబోయిరి. ఆయుధవిసర్జనమువిషయమై తగిన కట్టుదిట్టములు జరిగినగాని, యాకోర్కె ఫలింపనేరదు. దీనికి దోడుగ అన్ని జాతులకును స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట యవసరము. ఈ సంగతిని వెసిడెంటు విల్సనుగారు వెచుక సూచించిరిగాని, ఇప్పుడవిషయమై తలచువారు గనుపింపరు. పెద్దజాతులవా రీవిషయమై పట్టుబట్టినగాని, నానారాష్ట్రసంఘాదర్శము ఫలింపదు. బ్రిటీషు మంత్రులగు సర్ ఛేంబర్లెనుగారు చూపిన దృక్పథము ఆశాభంగహేతు వయినది. బ్రిటీషు ముఖ్యలే వీరి యభిప్రాయములను ఖండించుచున్నారు. సెసిలు ప్రభువు తనమంత్రపదవికి రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. మంత్రపదవినుండి బయల్పడి, సెసిలు ప్రభువుగా రూరకొనక, దేశములో ప్రబోధము గలిగించుచున్నందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. బ్రిటీషు ప్రజలలో తగు ప్రచారము జరుగవలయును. ఇంతవరకు విధింపబడుచున్న పన్నులలో విశేష భాగము, వెనుకటి యుద్ధముల వలననో, లేక ముందు జరుగబోవు యుద్ధపు ప్రయత్నములవలననో ఏర్పడెనని సెసిలు ప్రభువుగారి తలంపు. యుద్ధము లంతరించుచో ప్రజలకు అత్యంతసౌఖ్యము గలుగుననియు, పన్నులభారము తొలగుననియు, రూఢి యగుట లేదా? స్వతంత్రదేశములలో కన్నను, పరాధీనదేశములలో నిట్టి భార మధికముగ నున్నది. శాంతిస్థాపన కొరకు తామిదివరకే, విశేషకృషినివహితిమని, ఛేంబర్లెనుగారు చెలుపుచుందురు. ఇంతకన్నను తమ చేతగాదని చెప్పి, ఇతర యూరపియను జాతులకు వీరు నిరుత్సాహము గలిగించుచున్నారు. మంచి జేయువిషయమున, అలసటజెందవలదని, సెసిలు ప్రభువుగారు ఛేంబర్లెనుగారిని వేడుచున్నారు. ప్రాతమంత్రాంగములను బైకిచెచ్చి, నానారాష్ట్రసంఘమును అధికారవర్గములు మూలచ్ఛేదము గావించుకుండ జూడవలయు నని సెసిలు ప్రభువుగారు గావించిన విన్నపమునందు ఎంతేని అర్థముగలదు. నానారాష్ట్రసంఘమునందు సభ్యులయినవారిలో పలువురు, దీని నిర్ణయములను గౌరవించుట లేదు. ఇతర జాతులతో రహస్యపు టొడంబడికలను ప్రత్యేకముగ గావించుచున్నారు. ప్రాతమంత్రాంగములు యథాప్రకారము వర్ధిల్లుచున్నవి. ప్రపంచశాంతి కుపద్రవము తొలగిపోలేదు. అందుచే నానారాష్ట్రసంఘపుపలుకుబడి వృద్ధిజెందుటకు మారుగ అడుగంటుచున్నది. గతసమావేశమునందు చిన్నజాతుల

హారు ధైర్యము వహించి, సంగ్రామములను నిష్ఠాభివలయు ననియు, మాధ్యస్థము నవలంబించి, పోరాటములను పరిష్కరించిన వలయుననియు, హైచ్చరించిరి. ఛేంబర్లనుగారు నూతన ప్రపంచమునందు ప్రాతపద్ధతులనే అవలంబింపగోరుచున్నారు. సెసిలు ప్రభువుగారు మాత్రము అట్టి చతులను సహించుటలేదు. బ్రిటీషు గౌరవమును పోరు కాపాడదలచుచున్నారు. సెసిలు ప్రభువుగారి ప్రయత్నములు, బ్రిటీషు దృష్టిపథము నెంతవరకు చూపునో చూడవలయును. లాయడు జార్జిగారు కూడ ఆయుధములను తగ్గింపగోరుచున్నారు. వీరు కూడ సెసిల్ ప్రభువుగారితో చేతులుగలుపుచో, దేశమునందు ప్రచారము త్వరితగతి జరుగగలదు.

పరమతస్వీకారము

గాంధీమహాత్ముడు క్రీస్తుజీవితమును కొనియాడుచున్నను క్రైస్తవమతము నేల స్వీకరింపలేదని, మిషనరీలు తరుచుగ ప్రశ్నించుచుందురు. ఆమెరికను స్నేహితు లొక రడిగినప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, గాంధీమహాత్ముడు యీవారపు "యంగు ఇండియా" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము, భావగర్భితమై యొప్పుచున్నది. ఆమెరికా దేశమునుండి వెళ్ళుమంది మిషనరీలు హిందూదేశమునకు వెడలుచున్న సంగతిని ఈ స్నేహితుడు జ్ఞాపకము చేసెను. ఇట్టివారు హిందూదేశమునకువచ్చి, పర్వతాగ్రముపై క్రీస్తు బోధించిన నియమముల ననుసరించి తమ జీవితమును గడపుచో, హిందూదేశము వకు మేలుజేసేవారని, మహాత్ముడు అంగీకరించుచున్నాడు. అందుకు మారుగ, ఇతరులను, తమ పంథాములోనికి కలుపుకొనుటయే వీరు ముఖ్యమగు పనిగా బెట్టుకొనుటచే, భారతవర్షమునకు వీరు మేలు చేయుపజాలరయిరని, మహాత్ముడు చెలుపుచున్నాడు. మానవహృదయము మార్పు జెందవలయునుగాని, తాహ్యచిహ్నములుగావని వీరినమ్మకము. మతము అనుష్ఠానమునందే కలదుగాని, కేవలసిద్ధాంతము లందు లేదని, మహాత్ముడు పలుమారు సూచించెను. హిందూమతమునుండి లేచిపోయి అన్యమతమును స్వీకరించుటకు, మహాత్ముని కెట్టియవసరము గలుగలేదు. అన్ని మతములకును అహింస సామాన్యమయినను, హిందూమతమునందే ఉత్కృష్టదశ బాదదె నని, మహాత్ముడు కనుగొనుటచే న్యమతమును మార్చవలసిన యగత్యము గలుగలేదు. చృష్టియందంతటను, ఒక్క పదార్థమే యిది నిబిడికృతమై యున్నదనియు, అన్ని భూతములకు ఏకజీవమే సంచలించ జేయుచున్నదనియు, హిందూమతము బోధించుచున్నది. ఇట్టి సంబోధనకు గోపూజ ప్రబలనిదర్శన మని, మహాత్ముడు చెలుపుచున్నాడు. ఏకభ్రానిరూపణకు తోడ్పడుచు, జీవితసంఘటనలకు కార్యకారణసంబంధమును గోచరింపజేసెడి హిందూమతము మహాత్ముని శతృత్వపరచుటలో నాశ్చర్యము లేదు. హిందూమతమునందు పరమవిశ్వాసము గలవారికి గూడ క్రీస్తునుగాని, మహమ్మదునుగాని గౌరవించుట కెట్టి యుభ్యంతర ముండజాలదు. ఇట్టి వారిలో భగవదంత ఎక్కుడుగ ప్రతిబింబించు నని, హిందువులు వమ్ముచున్నారు. ఇతియగాక, అన్ని మతములలో మతవ్య మిమిడియున్నదనియు, మతకర్తలందరును

సామాన్యమానవులు గారనియు, వారు పరమపూజ్యులనియు బోధించెడిహిందూమతము, ఎట్టిసందేహభాధితమ నయినను తృప్తిపరుపగలదు.

క్రాడక్కుగారి ప్రలాపములు

సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారు హిందూదేశమున నిరంకుశపరిపాలనమును సాగించుటతో తృప్తిజెందక, న్యపరిపాలనము నీచుకూడదని ఇంగ్లండులోగూడ బోధించుచున్నారు. సామాన్యములోపలగాని, వెలుపలగాని, హిందూదేశ మొకజాతిగాజాలదట. బ్రిటీషుప్రాబల్యము తగ్గకనే హైందవజాతి విచ్ఛిన్నమగునట. భారతీయులకు పరిపాలనము ఒప్పించుటకు బ్రిటీషువా రెన్నటికిని బూనుకొనరట. ప్రభుత్వోద్యోగములలోను, సైన్యములోను బ్రిటీషువా రుండితరవలయునట. బాధ్యతగల పరిపాలన మిచ్చుటకు, బ్రిటీషువారు పక్రమార్గము నవలంబించి రనియు, దేశములో అంతఃకలహములకును సామాన్యనాశనమునకును త్రోవ జూపెడి పద్ధతి నవలంబింప గూడదనియు, క్రాడక్కుగారు మందలించుచున్నారు. క్రాడక్కుగారికి, మాంటుఫర్డు సంస్కరణము లయినను బనికిరావని తెలిసిన సంగతియే. వీరికి న్యపరిపాలనముగాని, ఉద్యోగములను భారతీయుల కిచ్చుటగాని, ఆదర్శముగ నయినను బనికిరావు. హిందూదేశమున న్యపరిపాలనోద్యమము మందగించియున్న సమయమున, క్రాడక్కుగారు విజృంభించుట వింతగాదు. హిందూదేశపు సామృత్తినువారు ఆదేశమునకే అపకారము నలుపుట మామూలయినది. వీరికి మూలలతో జవాబిచ్చి ప్రయోజనము లేదు. న్యపరిపాలనమునకై భారతీయులు యావచ్చుక్కిని వినియోగించుటయే తగినప్రత్యుత్తర మగును.

ఉచితసెకండరీవిద్య

సెకండరీవిద్యను ఉచితముగ నేర్పటకు ప్రాంచి ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరను వార్త, సంతసము గలిగింపకమానదు. ప్రస్తుతపు సెకండరీ పాఠశాలలలో బీదవిద్యార్థులు జీతములను భరింపజాలకున్నారట. వీరికష్టములను నివారించుటకై, హరియటు మంత్రిగారిట్టి ప్రకటన గావించిరి. పాయింకేరు గారుగూడ దీని కంగీకరించిరి. ప్రాన్సుదేశము ప్రస్తుతసమయమున ఆర్థిక దుస్థితియందున్నదని ఎల్లరెగిన విషయమే. కడచిన సంగ్రామమువలన కలిగిన దుష్పరిస్థితులనుండి దేశ మింకను కోల్పోనలేదు. ఇట్టి స్థితిలో నయితము, సెకండరీవిద్యను ఉచితముగ గఱపనెంచుట, ప్రాన్సుయొక్క విశాల దృష్టికి నిదర్శనము. ఇతరసప్తము లెన్నివాటిల్లినను, విద్యాభివృద్ధి మాత్రము తప్పక జరుగవలె నని, ప్రాన్సుభావించియుండును. హిందూదేశము, ప్రాథమికవిద్యనే ఉచితముగ గఱపజాలక, నిరాశజెందుచున్నది. న్యపరిపాలనము లభింపనంతవరకు, ప్రాథమికవిద్యావ్యాప్తి యయినను, తిన్నగ జరుగదని అనుభవనీయులు చెలుపుచున్నారు. ప్రాన్సు చేసెడి ప్రయత్నములకు, న్యపరిపాలనమే ఎక్కుడుగ తోడ్పడుచున్నది. హిందూదేశమున మాత్రము న్యపరిపాలనారాహిత్యమువలన, అన్నిదిక్కులను అభివృద్ధి స్తంభించి యున్నది.

కీ॥ శే॥ సర్ జార్జి ప్యాడిసనుగారు

సర్ జార్జి ప్యాడిసనుగారు చనిపోయి రనువార్త మద్రాసు రాజధానివారికి విషాదము గలిగింపకమానదు. సివిలు సర్వీసు సభ్యులలో వీరు సరళహృదయు లనిపించుకొనిరి. భారతీయులతో కలిసి పనిజేసియుండిరి. ప్యాడిసనుగారు దక్షిణాఫ్రికా రాయబారమున సభ్యులుగ వెళ్లి, ఇటీవల గుడిరెన ఒడంబడికకు కారకులయిన సంగతిని చదువరులెరుంగుదురు. వీరు లేబరుకమిషనరుగ ఇలాఖా పాత్రముగ కృషిసలిపిరి. నాగపట్నం రైల్వే కార్మికుల తగాదాను అనుకూలముగ పరిష్కరించియుండిరి. నిమ్నజాతులయభివృద్ధికై వీరు శ్రద్ధతో పాటు బడిరి. వెనుక అటవీవిచారణసంఘమున సభ్యులుగ నుండి, వీరు ఆడవుల యిబ్బందులను తొలగించిరి. సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగను, కలెక్టరుగను, లేబరు కమిషనరుగను, ఇంతయేల ఏహోదాలో వీరిని ప్రవేశపెట్టినను, ఎల్లరకును వీరు తృప్తిగొలుపుచుండిరి. ఆంగ్లవాఙ్మయమునందు వీరి కభిరుచి మెండు. సర్వీసు ఉద్యోగులలో సామాన్యముగ కనుపించు డాబుదర్బములు వీరియందు కనుపింపవు. తూర్పు ఆఫ్రికాకుగూడ ప్యాడిసనుగారిని పంపెదరను వదంతి గలదు. వీరు ఇంగ్లండుకు బోయి విశ్రాంతి దీసికొనదలచిరి గాని, పరమేశ్వరుడు వీరికి శాశ్వతవిశ్రాంతి నొసగెను. వీరి ఆత్మకు శాంతి గలుగు గాక!

నారాయణమిననుగారి విడుదల

నారాయణమిననుగారిని విడుదలజేయవలయునని, శాసనసభలో మరల తీర్మానము చేబడెను. ఈ విషయము పలుమార్లు శాసనసభవారిదృష్టికిని ప్రభుత్వమువారి దృష్టికిని చేబడుచున్నది. మీననుగారు నిర్దోషులను సభిప్రాయము మలబారు నందు వ్యాపించియున్నది. యూరపియనులు గూడ వీరి విడుదలను కోరియుండిరి. మీననుగారు తిరుగుబాటునందు పాల్గొని రని, ఎవరును తలంచుటలేదు. మీననుగారు మలబారు రయితుల షేముముకొరకై దీక్షతో బనిచేయుచుండిరి. ఇట్టి ప్రముఖుని నిక నయినను విడుదలజేయుట శ్రేయస్కరము. మాధవకనాయరుగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదింప, ది.బ. కృష్ణకనాయరుగారు ఆమోదించిరి గాని, శాసనసభ నిలిచిపోవుటచే, తీర్మానముగూర్చి వోట్లను గైకొనుటకు వీలుగలుగలేదు. 31వ తేదిన జరుగు సభలో ఈ తీర్మానము మరల చర్చింపబడును. శాసనసభవారు దీని సంగీకరించెదరని నమ్మెదము. ప్రభుత్వమువారు వెనుకటి యభిప్రాయమును మార్చుకొని, శాసనసభవారి తీర్మానమును సఫలపరుచుట న్యాయము.

బర్దవాను మహారాజుగారు:

బెంగాలు నిర్బంధితులు

బర్దవానుమహారాజుగారు రుష్యాముషద్రవముగూర్చి ఇంగ్లండులోజేరి భయముబుట్టించుచున్నారని, నిన్నటిదినము సూచించియుంటిమి. హిందూదేశమున బ్రిటీషు పైనికులసంఖ్య దగ్గించుటయు, తన్మూలమున సైన్యవ్యయమును తగ్గించుటయు, మహారాజుగారి కెంతమాత్రము బనికిరావు. ఇంతటితో నూరుకొనక, బెంగాలులో నిర్బంధింపబడిన విప్లవకారులకు రుష్యాతో సరాసరి సంబంధముగల

విదేశవార్తలు

దూర ప్రాచ్యదేశము

బోలిషివికు యుక్తద్రవము-జపానుకు కప్పము
లండన్, అక్టోబరు 21:- బ్లాడివాస్టకులో బోలిషి విక్రమ ప్రాచ్య దేశము లన్నిటికిని ప్రచారక సందేశములను బంపెదరట. మాస్కోకు తెలియకుండ జపాను ఏమియు మాట్లాడుటకు వీలులేదట. ఈ యుక్తద్రవమును తప్పించుకొనుటకు జపాను ఆలోచించుచున్నది.

'యుద్ధమునుండి ప్రాణములతో బయల్పడితిమి'

అనుమాననలను చెలుపు విగ్రహము
లండన్, అక్టోబరు 20:- మిత్రమండలి సేనలు మార్చి దగ్గరనుండి దండెత్తి మిదబుడును జర్మనీ సైన్యమును బారదోలి ప్రాణములను నిలబెట్టిన ప్రాంతము బ్రిటన్ సైన్యముల ప్రయత్నములను జ్ఞాపకముజేయు విగ్రహము నొకదానిని లాయడ్ జార్జిగారు బహిర్గతముచేసిరి. దెయిలీమెయిలు ప్రధాన యజమానుడగు రోదరుమియరు ప్రభువు దీనిని బహుమతిజేసెను. శిల్పికారుడు ప్రెంచ్విక్టి, ఆరోజులలో లాయడ్ జార్జి గారెంత ఘనసేవజేసినదీ ప్రజలు, దేశముమధనజాలదట. సైనికగీరంతుక జర్మను పాలనమునుండి తప్పించిన మిత్రమండలి విజయ మెంతయు కొనియాడవలసివచ్చినదియు, ఇకముందు కత్తితో రక్షించుట పోయి కత్తిబారినుండి తప్పించుటకు ప్రయత్నించవలె ననిరి.

సత్తుధర

లండన్, అక్టోబరు 7:- సత్తుధరను నియమించుటకు ఒక సంఘము కేర్వరచెదరు. మలయా నైజీరియా బర్మా సయాం కంపెనీలకు కార్యక్రమము నడపి ధరలనుగూర్చి నిర్ణయించు సభకు ప్రతినిధులను బంపగోరెదరు.

ఆస్ట్రేలియా వైమానిక వయనము

కుగ్గి, అక్టోబరు 20:- కప్టాన్ లంకాస్టరు కెయిమిల్లరు నేడు నేపిల్ను జేరిరి.

దని వీరు చెలువసాహసించిరి. వీరి కీవిషయమై ఎవరు చెప్పిరో, ఎట్టిసాక్ష్యము వీరికి గలదో తెలియదు. బెంగాలు నిర్బంధముల కెవరును సరియగు కారణము జెప్పలేని స్థితిలో, ఒక ద్వాయ మహారాజు గారు ఆభారమును తమపై వైచికోని కారణము జెప్పబూనుట ఎంతసాహసమో యూహించవచ్చును. మహారాజుగారు హిందూదేశమున కెట్టిమేలు నలువలేక బోయినను, మిలిటరీ ఖర్చు తగ్గకుండ జేయుటకు మాత్రము తోడ్పడుచున్నారు.

హిందూదేశపు రోడ్లు

హిందూదేశపు బ్రంకురోడ్లు ఇతరదేశముల రోడ్లకు దీనిపోవనియు, బొంబాయి డిల్లినగరముల మధ్య జేసినప్రయాణము మిగుల సౌఖ్యముగ నుండెననియు, ఎరిక్ డక్షస్టనుగారు నుడివిరి. ఇంతియగాక, మోటారునడుచుచున్నపుడు బండవారిండ్లు త్వరితముగ వైదొలగి రనియు, ఈవిషయమున ఇంగ్లండు బండవారిండ్లకన్నను వీరు చాల మెరుగనియు, డక్షస్టనుగారు భావిం చు చున్నారు. హిందూదేశమునందు సామాన్యప్రజల కేమియు చెలియదనియు, వీరు మోటుగ ప్రవర్తించెదరనియు తలచెడివారికి, డక్షస్టనుగారి యనుభవములు తగిన జవాబీయగలవు.

డాక్టర్ ఆసిబినెంటుగారు కాంగ్రెసులో జేరుట

శ్రీప్రెసు ప్రతినిధితో సంభాషించుట

లండన్, అక్టోబరు 6:- ఇండియాకు బయలుదేరుచు బిసంటుగారు కాంగ్రెసులో మరల జేరి పనిచేసెదరా యని శ్రీప్రెస్ ప్రతినిధి యడుగ ఇట్లు చెలిపిరి:- అవును. నేను కాంగ్రెసులో జేరితిని. కాంగ్రెస్ తరపున పనిజేసెదను. నేను ఆహ్వానసంఘములో జేరితిని. నేనేగాక పూర్వము కాంగ్రెసులో నున్నవారు చాలమంది కూడ కాంగ్రెసులో జేరవచ్చును. మరల మన చారిత్రము క్లిష్టదశయందున్నపుడు మేమందరము కలిసి పనిచేయగలమని నమ్మకము. జేయగల కత్తిగలదు. 1917 అంతకు పూర్వమున్న స్థితికి కాంగ్రెసును తీసికొరగలమని చెప్పగలదానను. ఇండియాతరపున మేమందరము ఒక పక్షముగ నుండుము. ఇతరు కావలసినది వికవత్తము.

ఇండియా కామన్వెల్త్ బిల్లు కాంగ్రెసు కమిటీవారి యెదుట నున్నది. అందులో ఏమి చేర్చనదీ వారు నిశ్చయించవలెను. వారు చెప్పిన సంగతులను ఆబిల్లులో జేర్చుటకు చం సిద్ధురాలగు నున్నాను. ఇండియెంటెలు కార్మికపక్షము వారు భారతదేశ గ్రామముల విషయమై బాత్తుగ ఎత్తుకొనలేదు. గ్రామములో నూటికి 90 మంది భారతీయులున్నారు. గ్రామములకు లేని నియోజకాధికారము ప్రాతినిధ్య మనిపించుకొనదు. గ్రామములు తమకు గావలసినదానిని ఎఱుగుదురు. తమవ్యవహారముల చక్కగ తామెరుగుదురు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు గ్రామపంచాయతీల నెత్తివేసినను వారు వారిసాంప్రదాయములను గోల్పోలేదు. గ్రామములందున్నవారు సాంకేతికముగ విద్యాగంధములేనివారు గావచ్చును. కాని తమగ్రామపరిస్థితులను చక్కగ గ్రహించగలబుద్ధికాలులు. బ్రిటిషు న్యాయపరిపాలనను బాగులేదు. గ్రామములందున్నవారు తగవులను పరిష్కరించుకొనుటకు కడుదుర మేగవలసివచ్చుచున్నది. న్యాయము వారికికలుగులేదనే చెప్పవచ్చును. తన యెదుట నున్న సాక్షి విశ్వసనీయుడో, యోగ్యుడో మేజిస్ట్రేటుకు తెలియదు. అతడే కల్వరుగా నుండుటగలదు. జమాబందీచేసి ఆలసిపోయి కచేరికి వచ్చుట అచారమున్నది. ఆట్టితరీ మేజిస్ట్రేటు ధర్మమును నిర్వహించుటకు తగినక్రేడను జూపుటకు ఓపికయూండదు. బ్రిటిషు పాలకులు కావలెనని చెడును జేయరు. భారతీయుల జీవితపరిస్థితులు తెలియకపోవుటచే అట్లేర్పడుచున్నది. అందుచేతనే, దీనినొకకారణముగ గొని ఎగ్జిక్యూటివు, జాడిమలుకాఖలను విడదీయవలెనని కోరుచుంటిమి. ఇండియాలో మన ఆశయములు నెరవేరునని మరింత ఆశ ఎక్కువగుచున్నది.

డాక్టరు స్యామ్మలు జాన్సన్ గారి చేతికట్ట

120 పానుల ఖరీదు

లండన్, అక్టోబరు 6:- (మెయిలు) స్యామ్మిస్టరీ వర్తకుని దగ్గర డాక్టరు జాన్సన్ గారి చేతికట్ట యున్నది. ఖరీదు 120 పానులు. ఆకట్టును జాన్సన్ గారు మరణశాసనములో 'హెచ్. బి. స్మిత్తుగారి తండ్రి కిచ్చునటుల వ్రాసిరట. మూడు అడుగుల పొడుగుకట్ట. చురకాపేము. దంతపుపిడి యున్నది. 16 వ శతాబ్దమునకు తగినటుల అడుగున ఇత్తడిపాన్లుగలదు.

నూతన తుర్కీ చరిత్ర

కాన్స్టాంటినోపిల్, అక్టో 20:- అనటోలియా జాతీయవాదులకును గ్రాండువజీరు దావీదు ఫరీదుగారికన్న సరబంధమును 1919 సంవత్సరమునకు ముందునుంచి ముద్రపాకెములు పాపాగారు చెలిపిరి. కెమాల్ పుష్ట సంఘములు నాశనమగుటకు కారణముల నూచించిరి. నుల్తూరాజ్యము మతమును (కాలిఫేటు) విడదీయు సంధర్భములను వివరించిరి. 1922 లో నుల్తూను ప్రభుత్వమునే అంతరింప జేసిరినిరి. ఆదురు నుల్తూను బ్రిటిషు రక్షణముతో పారిపోవుటయు తుదకు ఖాలిఫేటు నెత్తివేయుటనుగూర్చి చెలిపిరి.

పోపు-రాజకార్య సంబంధముగు యధికారము
రోము, అక్టోబరు 20:- ప్యాసిస్టు పరిపాలనముగల ఇటలీలో ఇంయకయు గూడ పోపును రాజ్యకార్యసంబంధముగ అధికారము నీయరట.

సకలత్వాలాగారి ప్యాస్పోర్టును రద్దుజేయుట

లండన్, అక్టోబరు 6:- (మెయిలు) నేషనలు లెజ్ల వింగు కార్మికసభవారు సకలత్వాలాగారి ప్యాసుపోర్టును బ్రిటిషు విదేశాంగప్రభుత్వమువారు రద్దుజేసినందులకు ఖండించుచున్నారు. ఇండియాలో బ్రిటిషు ఇంపీరియలిజంను గూర్చి భారత జనసమాహమునకు బోధించినందులకు సకలత్వాలాగారి నభినందించుచున్నారు. భారతీయుల కిష్టము లేకున్నను వలదు మొత్తొ యనుచున్నను వేలకొలది బ్రిటిషు నిరంకుశాధికారులను బ్రిటిషు ఇంపీరియలిజంవారు భారతీయుల తలపై వేయుచున్నారు. మీదుమిక్కిలి ఇండియాలో బుట్టి పెరిగినట్టియు ఎక్కడ కేగినను అస్పదేశీయుడని భావతీయు లున్నాంగు సకలత్వాలాగారిని ఇండియాకు బోరాడవనిరి. అందుచే ఇండియాకు సకలత్వాలాగారు మరల బోవుట కచ్చికారము గలుగుటకు వీలగునటుల పార్లమెంటు కార్మిక పక్షము వారు కత్తివంచన లేక పాటుబడవలెనని కోరుచున్నారు.

మేయొకన్య-మదర్ ఇండియా

డాక్టరు బెసెంటుగారి యభిప్రాయము

లండన్, అక్టోబరు 6:- (మెయిలు) మేయొకన్యగారి రాజకీయ నవల విజయముగాంచినది. ఆమెకు సంగతులను చెప్పినవారు ఆంగ్లేయులు. భారత జీవితపరిస్థితు లేమియు తెలియని వారు ఆమెకు ఇండియా సంగతులను జెప్పటచేతనే ఆగ్రంధము విజయము గాంచెనటులు కారణము.

ఆంగ్లేయ వధ్యగృహములలో ప్రారంభించి అధ్యులలో ములను వర్ణించుచు పాశ్చాత్య నాగరకమును ఖండించుచు ఇంతకంటె ఎక్కువ నిండుటలో గ్రంథమును వ్రాయగలను. ఆంగ్లేయ వధ్యగృహములలోనికి బోయిచూచిన మనవుని పొట్టులే గన్పించును. చికాగోలో నున్న ఈ వధ్యగృహములను ముఖ్యరంగ వైద్యాలయములను బ్రాడ్వే, రాత్రి సంచారక సంఘములను తలపెట్టితి నేని 'న్యూవర్లు' నాగరకమును మంట గల్గిన నటులయగును. మంచిని వ్రాయుటకేమియు నుండచే యుండదు. అమెరికాలో కొన్నిమాసము లుండుటచేత అందుండు మంచివిషయములనే చెలిపితినిగాని చెడ్డ సంగతు లెత్తుకొనలేదు. పాశ్చాత్య నాగరకములో నున్న మంచినే చెలిపితిని చెడుగును ఎత్తుకొనలేదు. భారత స్వపరిపాలనమునకు ప్రమాదకరముగ సమయమున ఈమెగ్రంథము ప్రకటింపబడెను. భారతీయులలో ప్రధానము పెండియను రెండు సంగతు లున్నవి. ఈమెకు తెలియదనే నాయభిప్రాయము. ప్రధానము జేలి కొన్నవాడు చనిపోయిన ఆమె వితంతువుగ నుండును. రజస్వల నాంతరమున భర్తయున్నచో ఆతరి ఇంటికిని, అంతరమున పుట్టిన ఇంటను నుండును. అడపిల్ల కొన్ని చెడ్డ సంస్థానాధీశ్వరుల రాజ్యములందు బాల్యవివాహములు నిషేధించబడెనని ఆమెకు తెలియదు. 1919 సంస్కరణములకు ముందు వివాహ వయోనిర్ణయమును భారత సామ్రాజ్య శాసనసభలో మోర్చింప గోరకూడదని ఇండియాప్రభుత్వమువారు రిరి. ఇచ్చటికి భారత నాయకులు బాల్యవివాహములు గూడదని పోరాడుచున్నట్లు ఆమెకు తెలియదు. బ్రావంకురు మహారాణి జంతుబలిపి లేకుండజేసెను. మైనూరు మహారాణి ఆధ్యక్షుత్వంబున స్వస్థానమును 16 సంవత్సరములు నచ్చినగాని జేయరాదని ఏకగ్రీవముగ మహిళాసభవారు తీర్మానించిరి. భారతీయులు ప్రయత్నించిననే ఇట్టిపనులు జరుగును. విదేశ ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి విషయములందు జోక్యముకలుగజేసికొన జేయవలెదరు.

ఇవన్నియు ఇండియా విషయమై తెలిసినవారికి సామాన్యవిషయములు. కాని దురదృష్టవశముచే ఇంగ్లీషువారుగాని ఆమెరికనులుగాని చెడుగా పాలించబడు ఈదేశమునుగూర్చి బాగుగా తెలియదు. కుభ్రముగ తిండిగల భారతీయులు నూటికి 68 గురికి ఆరోగ్యముగ నుండుటకు కావలసిన తిండిలో నూటికి 75 వంతు మాత్రమే దొరకుచున్నదని మేయొకన్య వ్రాయలేదు.

తలిదండ్రులు తిండిలేక మాడుటయే ఇంత భయంకరముగ పసికెల్లలు చనిపోవుటకు కారణము. దానికి తోడు పాపిశ్రామిక నగరములందు ఫ్యాక్టరీజీవనము మరింత ఘోరమున చేచ్చిపెట్టుచున్నది. బొంబాయిలోవలె పసిపిల్లలు మురికిగూడెములలో బుట్టి, పుట్టిన ఏడాదికే జేయ 1 కి 800 చనిపోవుదురు. మేయొగ్రంథమును గాపాడుటకు ఆంగ్లపుత్రిక లెంతయు కృషిపెట్టుచున్నది. సుప్రసిద్ధులగు భారత ప్రముఖులు చరిత్రము జేసి ఖండించుచు వ్రాసినలేఖను టైముస్ పుత్రిక ప్రకటింపలేదు. భారతదేశము పరాధీనదేశము గానున్న ఇట్టి అల్లల గ్రంథమును వ్రాసినందులకును ద్వేషమును బురిగొల్పినందులకును మేయొకన్యను ప్రాసిక్యూటు జేసి యుండెడిది.

నర్ ప్యాపిలు స్వామిగారి నిర్ణయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— స్వామిగారు లండనుకు బోవను చాలా ముఖ్యమైన పనులు గీజర్లుబ్యాంకు బిల్లు కొవయమే దీనిని. పాపిలు స్వామిగారు కష్టపరిశీలనను సాధ్యమైనంత త్వరలో తొలగించవలెనని నిర్ణయించారు. ఆసిర పరిశీలనను తొలగించవలెనని నిర్ణయించారు. స్వామిగారి క్రమమునకు ఆద్యంకిగా నుండును.

జ్యోతిషావియా ఆర్థిక వత్తము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ప్రొంగు, ఆక్టోబరు 26:— 1928 ఆర్థికవత్తము చాల విశ్వసనీయమును నూచించుచున్నదట. ఆదాయవ్యయములు సరిపోవుట కిది వాల్చన సంవత్సరము. ఇంకను బంగారు స్త్యాం డర్లను ప్రవేశపెట్టవలెనని తేదట. 1926 లో రెక్కలను తడిచి చేయగా 12000000 పానులు మిగిలినవట.

ఇరాకు నివేదికము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, ఆక్టోబరు 26:— ఇరాకునివేదికను కాశ్మీర మాన్యండ్లకు కమిషనువారు పరిశీలించి ఇరాకుప్రజలు పరిపాలనా క్షేత్ర అభ్యుదయక జాగ్రత్తని. అందనావేసిన ఆదాయము కంటే నూటికి 80 ఎక్కువగా చేకూరెను. మునిసాంప్రదాయ ములగుల పరిపాలక అధికారులు లేకపోవుటచేతను సామర్థ్యము పొందుకొనుటకు అధికారవిభజనమును పూనుకొనలేదట. కాశ్మీరచిక్కులే లేవు. జీవనోపాధికావలసినంత సమృద్ధిగాయున్నది. వేతనములు బాగున్నవి. పారిశ్రామికసమృద్ధిను ఎటుగనే ఎటుగను. ప్రమాదకరమును మత్తుపదార్థముల ఎగుమతిని దిగుమతులనుగూర్చి దానివాడుగనుగూర్చియు తగిన శ్రద్ధను వహించుచున్నారు. పియాస్ నువ్వి ముహూర్తముల తగవులను పరిష్కారముచేసి పియా ముసల్మానులు పరిపాలనములో పాల్గొనుటకు లక్షయ మైకమివనరు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ట్రాట్స్కీ, జీవినోవుగార్లు

వెదలగొట్టబడుటకు కారణము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మాస్కో, ఆక్టోబరు 26:— జీవినోవు, ట్రాట్స్కీగార్లు తమ వాగ్దత్తములను నెరవేర్చక పోవుటచేతను ఒక పక్షమునకు ఇంకొక పక్షమునకు తగాదాను గల్గించి ఇంకొక గ్రూపుపక్షమును సృష్టించ జేయనుండుటచేతను వారిని కమ్యూనిస్టుపక్షపు కేంద్రసంఘముకేంద్ర పరిశీలక సంఘమునుండి తొలగించితినిని సోవియటుఅధికారులు ప్రకటించిరి. విద్యాధికులతోను శ్రమంతోను జేరి నూతన పక్షములను తయారు జేయ నెంచిరను కారణమును దులిపిరి.

ఆంగ్లో ఇరాకు రాయబారములు

ప్రారంభముగట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— సోమవారమునాడు ఫెయి నూలరాజు, ఆంగ్లో ఇరాకు కలిసికొనిరి. ఆంగ్లో ఇరాకు రాయబారములు ముంబాయి గ ప్రారంభమైనవి. సాధారణవిషయముల నెత్తుకొనిరి. ఇరాకుప్రతినిధిగ జాఫరు పాషాగారు వెదలిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతరపున సర్ హెన్రీడాబ్బు, సర్ జాన్ షక్లర్లగారు వెదలిరి.

కీ. శే. నర్ జారి పాడినకగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— సర్ జాడ్డి పాడినకగారు

మేరీరాణి స్థావరుకు

కీ. శే. క్యేంబ్రిడ్జ్ ప్రభువు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— క్యేంబ్రిడ్జ్ ప్రభువు మరణము కేగర్లన విచారమును రెండువారములవరకు నూచించుటకు నిశ్చయించిరి.

ఇక్కడముఖానలు - సైకిలుమీద ఈదుట

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— (మెయిలు) సావరుడు అనువాడు ఇంగ్లీషుభాషలను సైకిలుతో చాటుటకు పూనుకొనెను. సాధ్యమైనంత త్వరలో బయలుదేరును. ఈదుటతో ఇతనికి తనివి దీరదట. 'న్యూట్రిరెట్టి' యని తనసైకిలుకు పేరుపెట్టెను. దీనికి కొన్ని కొత్తపరికరములను మందరకు ద్రోయు సాధనమును అమర్చిరి.

రసాయన శాస్త్రముహిమ

లండన్, ఆక్టోబరు 26:— ఇకముందు రసాయనశాస్త్రము మనిషికి గావలసిన వాఁపులన్నిటిని సప్లయ జేయునట. ఇంతవరకు మానుషకృత్య మగు పనులన్నియు ప్రకృతిపృష్టికి లోకువని అభిప్రాయము. నేడట్టి యభిప్రాయ ముండరాదు. రసాయనశాస్త్రము ప్రకృతిని తలదన్నినది. ముందరికను ఇంజనీరులు రసాయన శాస్త్రముల శ్రాంతసంగతులకు కనుగొనుచు రట. రసాయన శాస్త్రము సప్లయ జేయలేని మానవునకు ప్రాజాధారమున పనులే లేవని సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండుగా రనుచున్నారు. వాతావరణమునుండి ఎరువులు తయారుజేసి వంటలకు ఇక లాభములేదు అని నిస్పృహజేందు చమయమున రసాయనశాస్త్రము సప్లయ చేయగల్గుచున్నదట.

ఇకముందు వైమానికులు వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నదో ప్రతికూలముగనున్నదో కనుగొని బయలుదేరుటకు క్రొయిడక్ వైమానికాయముమీద గాలిపరిశీలులను దెలుపు యంత్రమును నిర్మించిరి. కాగితముమీద గాలి ఎంతవడిగా నున్నదీ వ్రాతలో దెలుపుట. దానినిబట్టి వైమానికులు బయలుదేరునదీ లేనదీ నిశ్చయించెదరట.

జో సెక్ కరాధుగారి స్మారకచిహ్నమును ఆరని స్నేహితులు అభిమానులు నెలకొల్పిరి.

వాటర్సుబరీ ఇల్లు తగులబడుటలో అందున్నవారు ఇల్లు కాలటచేతను దోపిరాడక పోవుటచేతను చనిపోయిరని పంచాయితీజేసిరి లండనులో.

జి ప మాల

లండన్, ఆక్టోబరు 21:— విర్లండులో దిగుమతియగు జిపమాల మీద నూటికి 83 1/3 నొప్పున పన్నులను విధించెదరు.

వేశరక్షణకు అవసరమనితోచిన సరకులను సామగ్రిని వర్తకపురిబంధనలనుండి తొలగించవలెనని సర్ సిడ్నీ బాప్టెగారు వెలిపిరి.

నోటీసు

మ ద్రాసు స్తాలుకాజు కోర్టులో

నూట్ నం 2850 1927

వాద:—

జి. వి. రంగయ్యశెట్టి

V. S.

ప్రతివాదులు:—

కామిశెట్టి, వెంకటేశంశెట్టి, మరియుగారు.

మాలేపాటి శివయ్యగారికి. 37 కోమిటి వీధి పురుచ్చేరి, (వాలివ ప్రతివాది.)

అన్య వాదికి. తనజీతం బాపకు వగైరా రావలసిన మొత్తము రు. 1609-18-4 లకు, వేసిన పైదావారింపబడిన కేసు ప్రధాన న్యాయాధిపతియందు విచారణ నిమిత్తం 8-11-1927 లేడికి వాయిదా వేయడమైనది. సదరు లేడిన తమరు కోర్టుకు హాజరు కాకుండిన, కేసు ఎక్కువార్జితరపున తీర్పుయ్యవలెను.

డబ్ల్యు. వి. రంగస్వామి అయ్యంగార్

వాదకరఫ్ నకిలు

వాతావరణస్థితి

1927 నల్ల ఆక్టోబరునెల 26-వ తేదీ బుధవారము

అంశము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము
అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము	అత్యధికము
గోపాల్ పూర్	90.8	72.1	...	4.68	— 2.24
విశాఖపట్నం	88.1	78.2	...	1.26	— 4.85
కాకినాడ	87.5	76.5	...	2.59	— 8.77
మచిలీపట్నం	87.5	77.8	...	4.44	— 1.69
కర్నూలు	91.2	70.5	...	1.59	— 1.49
బళ్లారి	90.8	71.4	...	1.06	— 2.22
అనంతపురం	...	...	...	1.46	— 1.88
కడప	96.6	74.0	0.80	8.95	+ 0.22
నెల్లూరు	89.2	74.0	0.88	1.67	— 4.83
మద్రాసు	92.6	74.7	0.89	2.00	— 6.84
కడపూరు	83.8	74.4	0.81	2.75	— 6.50
నేలము	91.5	70.8	...	1.08	— 4.78
కోయంబుత్తూరు	83.4	68.4	0.42	1.96	— 8.85
తిరువనాపల్లి	92.3	74.6	...	3.41	— 2.55
నాగపట్నం	88.5	76.7	0.04	1.63	— 5.87
మధుర	92.8	75.8	...	1.55	— 4.62
పాంబల్	87.8	74.9	0.55	8.62	— 8.55
తిరునల్వేలి	...	...	...	5.04	— 0.66
తిరువేండ్రం	88.8	75.1	...	1.17	— 7.57
కొచ్చిక్	86.6	76.8	0.03	2.88	— 8.16
కాళికట్టు	88.4	76.2	...	1.52	— 7.46
మంగళూరు	88.4	76.6	...	3.74	— 2.75
దెంగుళూరు	85.5	66.1	...	0.41	— 4.81
మెరీకా	78.2	62.5	...	2.74	— 4.77
కొడైకనాల్	59.6	50.1	...	2.45	— 5.82

వర్షావర్షము:— గోపాల్ పూర్లో తప్ప ఆకాశము ఇతర చోట్ల మేఘములతో గూడుకొన్నది. గోపాల్ పూర్లో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్నం, మచిలీపట్నం, కాకినాడలో 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్క:— కడపలో 0.80" వర్షం చెను. కర్నూలులో మబ్బు దట్టముగానుండెను. కడపలో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మద్రాసులో 0.83" వర్షం చెను. నెల్లూరులో 0.88" కడపూరులో 0.81" వర్షం చెను. నెల్లూరులో నేడుదయము 8 గంటలకు మబ్బు విస్తారముగాయుండెను. నెల్లూరులో అర్ధత ఎక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,

సహాయ వాయవరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

బాపట్ల నబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. ఎ. నెం. 527/27. వి. పి. నెం. 1/1925

పిటిషనరు:— (ఇన్ సాల్వెంటు) కోపాణి ముప్పయ్యకు మారుడు రామయ్య, తెలగ, వ్యవసాయకుడు, కడపకుదురు, బాపట్లతాలూకా.

కొంటరు పిటిషనరు:— (బుండాతలం) కొండుర రాఘవులు మరియుదరు.

1920 నల్ల ఆక్టో 5 వ లోని 41 సెక్షను ననుసరించి పైన నుదహరింపబడిన పిటిషనరు తన్ను విసుదల చేయవలసినదిగా ప్రార్థించుచూ ఒక అర్జీని దాఖలా చేసికొనియున్నాడు. సదరు ఫిటిషన్ విచారణనిమిత్తం 21-11-27 వ లేడికి వాయిదా వేయడమైన దని యందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

నకోర్టు, బాపట్ల } వ. యస్. శృష్టస్వామిఅయ్యర్,

22-10-27. } ప్రిన్సిపల్ నబార్డినేట్ జడ్జి.

ఫోర్టు నెంటుజార్జి గెజెట్టు

అక్టోబరు, 25.

సాంకేతిక పరిపాలనా శాఖ.

మద్రాసు కార్పొరేషనుకు యం. ఆర్. రాజగోపాల నాయకుగారిని ప్రభుత్వమువారు సభ్యులుగా నియమించిరి.

బల్లారి మునిసిపల సంఘమునకు ఆర్బుల్ హైగారు నామినేటు చేయబడిరి.

కర్నూలు మునిసిపల సంఘమునకు సయ్యదుస్సాల్ సాహేబు బహదూరుగారు శ్రీమతి కమలాబాయిరాజరత్నమ్మ గారు నామినేటు చేయబడిరి.

కాకినాడ మునిసిపల సంఘమునకు ప్రభుత్వమువారు యాక్రింది సభ్యులను నామినేటుచేసిరి

బత్తుల సీతయ్యగారు మహమ్మదు కాసీముసాహేబు బహదూరుగారు శ్రీమతి బాలాంశ్రీపుత్రేష్వరమ్మ గారు ఆనంబ రంగారావుగారు, బుద్ధరాజు వెంకటరావుగారు, బి. ఏ. బి. యల్., మాడికెట్టి వెంకటస్వామిగారు.

రాజమండ్రి మునిసిపల సంఘమునకు యాక్రిందివారు నామినేటుచేయబడిరి.

కె. ఆయిజుగారు, బి.బి. ఆజీజ్ సాహేబు బహదూర్ ఖాన్ బహదూర్ గారు, సిల్వా నరసింహయ్యగారు, పాలెపు నారాయణగారు, శ్రీమతి ఇంద్రాణి బాలనర్రావు య్యగారు, పి. గోవిందరావునాయకుగారు బి. ఏ. బి. యల్.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లాబోర్డుకు ప్రభుత్వమువారు యాక్రిందివారిని సభ్యులుగా నియమించిరి వీరినియముకమా 1928 ఫలి మే నెల 9 వ తేది వరకు నిలిచియుండును.

పక్షుల సాగరంగారు భీ. ర. తాలూకా కనకబరెడ్డి కోటరెడ్డిగారు ప్రగడవరం కామవరపుకోటతాలూకా.

పంతుల సుబ్బారాయడుగారు (కొవ్వలి) మన్నే సత్య నారాయణ మూర్తిగారు (కొడమంచిలి గ్రామ మున. పం.) ఏలూరు తాలూకాబోర్డుకు 1928 ఫలి మే నెల 9 వ తేదివరకు ప్రభుత్వమువారు తట్లూరి సుబ్బారావుగారిని సభ్యులుగా నియమించిరి.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు 1928 ఫలి 9 వ మే నెలకు ఘంటా ఆదినారాయణగారు, పుత్తల సత్యనారాయణగారు, బి. ఏ. సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మద్రాసు కార్పొరేషనుకు డిల్లియం ఎ. డియర్లెంట్ గారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

తూర్పుగోదావరిజిల్లాబోర్డుకు దామెర వెంకటరావుగారు పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డుకు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కొలుకు తాలూకా బోర్డుకు సి. హెచ్. నీతారామయ్య గారు ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

చెబెబాడ మునిసిపల సంఘమునకు అయ్యదేవర కాశీ శ్యాంరావు పంతులుగారు బి. ఏ. బి. యల్. 1 వ వసంబరునుండి యు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

చీరాల మునిసిపల సంఘమునకు గట్టు రంగనాయకులు గారు ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కడప మునిసిపల సంఘమునకు యాక్రిందివారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పుల్లూరు తేమయ్యకెట్టిగారు జనాబ్ పి. ఎస్. మా సాబియా సాహేబు బహదూరుగారు బి సయ్యదు సాహేబు బహదూరుగారు సభ్యులు ఆర్బుల్ రహీమాక్ సాహేబు బహదూర్ గారు

నంద్యాల మునిసిపల సంఘమునకు నెగరికంటి రత్న కెట్టిగారు మిద్దెయ్యస్వామిగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పెద్దాపురం మునిసిపలసంఘమునకు పెసల సుబ్బారాయుడుగారు తోటసూర సుబ్బారావుగారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఒకనవరణం:— ఈనెల 4వ తేది ఆంగ్లపత్రిక అనుబంధము 11 వ పేజీ మధ్యను శ్రీ హంపివిరూపాక్ష స్వామిల వారిపలము ప్రచురింపబడెను. దాని దిగువను పొరపాటున “పుష్పగిరిస్వామిలనా”రని ముద్రింపబడెను పాఠకులు గమనిం ప్రార్థితులు. (ఆ ప పం)

రాకపోకలు:— నిన్న రాత్రి సర్ రెజిస్ట్రార్లు ఫోర్డు గారు మద్రాసు విడిచి కాలిక్టు వెళ్లెరి.

నిన్న రాత్రి కొత్తగోమ రాజువారు మద్రాసు విడిచి ఉలవకోను వెళ్లెరి.

వీటియొక్క నుగుణములను గుఱించి యిదివర కే అందరికిని బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియనివారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోక మయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark కెప్పించి, ఒకదఫా వాచిన మీరు మిక్కిలి కృత్రిమంబున మా నిశ్చితాభిప్రాయము. (వరిసినను అడుగిరే 594

ఇది మేల్కొనకర్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అశూర్యమైన పీచుగుణ మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాక్షమాగా తయారు చేయబడినది. తాంబూలముతో గాని, బడిగా గాని తీవ్రయోగించవచ్చును. కుంబిధి, జ్వరములు, దగ్గులు, కీరలము, అశ్మము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లల వడికము, ప్రక్కల తొమ్మ, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్దము మున్నగునవి మొదలగునవికి వ్యత్యాసమువలె వ్యత్యాసమువలె వనిచేయును. స్త్రీలు, పసిపిల్లలు ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతసమానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి 100 రు 0-4-0 పొట్టుబట్టు 0-4-0 కి 100 రు. పొట్టుబట్టు 1-2-0, 12 కి రు 2-18-0, 25 కి రు 5-2-0. 594

భిషగ్ రత్న శాశ్వతు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటర్,

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

వెస్టింగ్ హౌసు బ్యాటరీ

“ఇది చాలా బాగుగా పనిజేసినది” అని ఒక ఖాతాదారుడు యిదివరలో చెప్పెను. నేడు అనేక వేలమంది ఆ అభిప్రాయమునే వినిధరితుల వెల్లడించుచున్నారు.

మీరు మరుసారి వెస్టింగ్ హౌసునే కొనుడు. మీరును నడచి విధముగా తృప్తి నొందుదురు.

Sole Distributors:

R. PATEL & Co, MADRAS.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

హాకంబోర్ 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. శ్యామిశ్చైతన్యము కల రు 8-4-0 లు. ఇందు సమస్తశబ్దములు కుడిచేతి కన్నములుచేయు యాగాని ఆయాశబ్దవిధానములకలవు. రు 1-4 రు. 500 కున్నది. శబ్దములు కూడ కలవు శ్యామిశ్చైతన్యము కల రు. 2-0-0 2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

హైదరాబాదు విద్యాపథ

నిర్వహించివ్యాపకత

సరోజినీనాయుడుగారి ఉపన్యాసము

హైదరాబాదు : అక్టోబరు 25:— 8 వ హైదరాబాదు విద్యాపథాధ్యక్షతనొందినవాలు జల్మనదజంగు గారు వైభాము ప్రభుత్వ డిప్యూటీ కార్యదర్శి తమ ఉపన్యాసమునందు నిర్వహించివ్యాపకతను గూర్చి ముఖ్యముగా చెప్పిరి ప్రభుత్వము గారు మొత్తమురాబడిలో 9 వకు విద్యాశాఖాక్రింద చెప్పించుమన్ను 12 లక్షలమంది ప్రజలయొక్కను ఆజ్ఞానియిని మునిగి ఉన్నార. నిన్ను బాతులవారు వనవాతీయ సాంఘికాభివృద్ధి కెంతయు అవసరము కావున వారిని నిర్లక్ష్యము చేయరాదు. స్త్రీలవిద్యాభివృద్ధి కొరకు ముందుగా పద్మావతిని తొలగించవలెను. మహమ్మదీయ రజ్యములందును ఇంత యెక్కుడుగ ఘోషింపలేదు. అని చెప్పెరి.

శ్రీమతి సరోజినీ నాయుడుగారు వేటికభిలో గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. హైదరాబాదు విజ్ఞానాభివృద్ధిని చెందినందులకు సంస్థను చెలిపెరి. భారతీయుల హిందవశకు విచారము చెల్పుచు, పాన నీచవశకు ఆపరాధముగ గొని అమెరికాస్త్రీ గొప్ప ధనలాభమును పొందెనచెప్పును. పాశ్చాత్యవిద్యనభ్యసించు వారివనకరించి భారతదేశమునందును పలుకునరా

దని నుచిరి. తిట్టిసుకాలేజిని ఉన్నారయ్యా విశ్వవిద్యాలయము నందు చేర్చవలెనని సభలో తీర్మానింపబడెను. (ఆ. ప్రె)

కలకత్తా వైద్యకళాశాల సమ్యక్ద్రోహ శేషనందు ప్రస్తుత గారిని విడుదలచేసి పంచాననుగారికి రెండేండ్ల కఠినపరకమును కేయిరూపాయిల జరిమానాను విధింపబడెను.

హరింద్రనాథ ఛటోపాధ్యాయగారు

సోవియటు సభకు భారత ప్రతినిధి బొంబాయి, అక్టోబరు 25:— హరింద్రనాథ ఛటోపాధ్యాయగారు ప్రఖ్యాతివడచిన భారతకవియు, నటుడును ప్రస్తుతము బెర్లినులోనున్నార సోవియటు రషియాలో జరుగు విజ్ఞానసాంప్రదాయసభకు భారతీయ ప్రతినిధిగా వెడలెనను. (ప్రె ప్రెసు)

సీసా 1-కి, రు 2-0-0 కు సుమ. వి. పి. చారి వేరు.

ఈమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు ప్రావమును మూత్రము విడుదలవచ్చును గలుగు చురుకు, పోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేభవయిన కునుమవ్యాధులయినను అశ్మర్యముగా మురుగును. 1172-1765 ఆనందకుటీరము, కె. బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు

శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవిగారి

మృత్యుసందర్భమున

(బాపినీమగారికి మహాత్ముడు వ్రాసిన లేఖ)

ఈ దుఃఖకరమగు విషయమును గురించి నాకేమియు తెలియదు. ఆక్రిందటిరోజుననే ఆమె యెట్లున్నదని దేశభక్తునికి వ్రాసితిరి. ఆమె మామూలుపలేజబ్బుగానున్నదని ఆమెను నాకు తెలిపెను. ఇట్టిసితితో తంతునియామకాని నిర్ఘాంతపోతిని. మీరు ప్రేమమైన భార్య పోయినయెడల, నాకు ప్రేమ తరమైన కుమార్తెయే వోయినది. మీరు ప్రగాఢముగా ప్రేమించిన అన్నపూర్ణ మరణించలేదని మీరును నావలె విశ్వాసము కలిగియుండవలెను. ఆమె శరీరధారణియై మనల ప్రబోధింపజాలదుగాన, ఆమె విశాళమగు శత్రువులనే పూర్వముకంటె ఎక్కువ జాగరూకతతో మన భాగ్యతలను జ్ఞాపకముంచుకొనవలసి యున్నది. మీరు ఆమెను స్మరించునలంబించి ఆమెకుగల అనేక పవిత్రాశయముల నెఱవేర్చెదరని యాశించుచున్నాను.

19-10-27.

ఎం. కె. గాంధీ.

నాకొరకు విచారించు మిత్రులకు

అర్ధాంగి వియోగమున విలపించు నాదుఃఖోపశమనార్థమునాయందు పాత్రులైన ఆమెయెడ ఆదరముగల మిత్రుల నేకమంది లేఖలను వ్రాసియున్నాను. ప్రతి లేఖయందును నాకు గలిగిన నష్టము కంటె ఆమె మరణమున తమకే (జాతికి) యెక్కువ నష్టము గలిగినట్లు భావించి చింతించియున్నాను. చిన్నవయసున ఆనారోగ్యయైజేసిన స్వల్ప సేవకే యిట్టి భావము తన యెడ గలిగించుకొనిన మా అన్నపూర్ణ ధన్యురాలే. కాని అట్టి సత్సమితియొక్క సామాన్య లాభముకు అసతికాలములో నే శోల్పోయిన నేనేమిగిల్చిదురదృష్టవంతుడను. నా జీవన జ్యోతి ఆపిపోయి అంధకారమందున్న నాకు తమ అవ్యాజముయిన సానుభూతి నందజేసి నాకు కొంచెము కాంతి కలుగుటకు తోడ్పడిన మిత్రుల కందఱును ఇందుమూలముగా నా కృతజ్ఞతావందనము లందించుచున్నాను.

28.10.27

దురదృష్టవంతుడగు బాపినీడు.

జబ్బల్పారు అల్లరులు

ప్రభుత్వసేవీక

నాగపూరు, అక్టోబరు 24 :- జబ్బల్పారు అల్లరుల సందర్భమున ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించిరి. "ఒకటవ తేదీన మహమ్మదీయ వర్తకుడు హిందువుల నవమానపరచెను. పోలీసువారి తిరుగుబాటునందుండిరి. తరువాత నరసింగదాసునాయకత్వమున కొందరు మహమ్మదీయులు పేటలో అగ్నియగు పాటలు పాడగా వారిని పోలీసువారు మందలించిరి. 4 వ తేదీన నరసింగదాసు ఊరేగింపు మహమ్మదీయుల ఇండ్లపై పు బయలుదేరెను. 15, 20 మంది మహమ్మదీయులు బీరిపెటకీ కొట్టిరి. పోలీసువారిను హిందువులను గాయపడిరి. 5 వ తేదీన మహమ్మదీయవృత్తులు గాయపడిరి. ఆరోజున 15 మహమ్మదీయులు 15 హిందువులు అగ్రెస్సుయెయిడిరి. అప్పటికి కాంతించెను. 6 వ తేదీన కాళీ ముత్తయిన 20 వలమంది పాల్గొనినను అల్లరులు జరుగలేదు. ఊరేగింపుచివర రాక్షసడెను. ఊరేగింపులోని వారు మహమ్మదీయుల చాపదన్నిరి. 7 వ తేదీన కాలాములేకయే పరస్పరము కొట్లాడుకొనిరి. హిందువులు మహమ్మదీయుల పాపులు పనులొట్టిరి. చాలమందినికొట్టిరి. చాలనష్టముగలిగించిరి. 8 వ తేదీన కొట్లాటలు వృత్తుపై జరిగెను. మధ్యాహ్నము పెద్ద కొట్లాటలు జరిగెను. ఒకవందమంది కటికతురకలు ఒక హిందువుని జరిపిరి. రెండు దేవాలయముల పడగొట్టి ఒకపాపు దొచిరి. అక్టోబరు 85 గురిలో 61 మహమ్మదీయులు 24 హిందువులున్నారు. 9 వ తేదీన అక్కడక్కడ కొట్లాటలు జరిగెను. వైద్యుల యువకు 28 మహమ్మదీయులు 19 హిందువులు చికిత్సనందుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణాంధ్రమున రైల్వేసంఘము

ఈసంఘమున కొత్తసభ నాగపల్లెలో నవంబరు 13 వ తేదీన జరుగను. అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన ఎం. ఎస్. కే. కుయ్యంగారు యువకు జబ్బల్పూరులోను, కార్మికసంఘము ఖిల్లూ ఒకదినమునేతనములను జమిదీశి మొత్తము రూ. 1000 ఖిల్లూ కార్మికుల సహాయార్థము పంపనున్నారు.

(శ్రీ ప్రెసు)

ప్రభుమున మంచినస్తురలనే నేనించవలెను.

దిన మంతయు సరిగానుండుటకు

ప్రాతఃకాల భోజనమే సరియైనదిగా నుండవలెను.

భోజనములలో కెల్ల చాలాముఖ్యమైనది ప్రాతఃకాల భోజనమే యని వైద్యులుచెప్పెదరు. దినమంతయు పనిచేయుట ప్రాతఃకాలభోజనమునందు దాధారపడి యుండును. నిత్యమును ప్రాతఃకాలభోజనమునందు ఉపరమును ఎక్కువగా నింపక, పుష్టిగల పదార్థములనే భుజించవలెను.

ప్రాతఃకాలమునకు సరియైన భోజనము కష్టకరుటయ్యు. విటామిన్లు, ప్రోటీన్లు కార్బోహైడ్రేట్లు, అందు ఎక్కువ

భాగములు కలిగియుండుటవల్ల, తినుటకు దువ్వముగానుండి ఆకలిని బాగుగా తృప్తిపరచును. పుష్టి నిచ్చుటతో తన పదార్థము లివ్వెయ్యే. ప్రకృతి ఆహారమునందు దుండవలసిన పదార్థము లిమిడియుండునట్లుగా తయారుకాబడెను. అదినులభ్యుగ జీర్ణముగను, మరియు మంచి విరోచనకారి.

పాలలో వండదగిన కొలది ఆహారములతో నిది యొకటి. తయారగు సమయములందు క్యాకర ఓట్లు చేతులతో తాకబడదు. ఘనమైన ఒత్తికిచే ప్రత్యేకపు డిబ్బిలలో, గాలివార వీలులేనట్లుగా ప్యాకు చేయబడును. అందువలన ఎప్పటికిని కుభ్రముగానుండును. చెడిపోవుటకును, కల్తీలను తావులేదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

దత్తమండలములు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు హెడ్డుకార్యవర్త

అనంతపురమునకు మారుటచే ఆంధ్రదేశమునందటలము ఆందోళన బయలుదేరినది. జైత్రరేయిండ్లు అనంతపురముపై తమ గుగ్రహము వెడలగ్రక్కచున్నారు. అక్టోబరు 15 తేదీ ఆంధ్రపత్రికయందు హితవాదియొకడు నీళ్లులేని యర్రాప్రదేశమున అనంతపురమునకు విశ్వవిద్యాలయపు కార్యస్థానము మార్చివచ్చెప్పి అనంతపురముపై అసహ్యము, అగ్రహము నంతయు బయల్పడినాడు.

అనంతపురము ఆరోగ్యప్రదేశమని యెంచి గవర్నమెంటువారు విశ్వవిద్యాలయ మొండుకడనుంచినారు. అనంతపురము, బహుశిల్లాలందు కొన్ని తాలూకాలందుమాత్రమే నీటికలుపుకాని అనంతపురమునందు సౌరులు చిప్పలతో నీటిని గోకుచుందరని తలచెనుగాఁబోలు. అనంతపురము ఎడారి ప్రదేశమా? అనంతపుర మర్రాప్రదేశమా? వివేచకులందు నాగవేళు లండరుగా? నీ రియావాప్రకారము అటవీమెకములు - అనాగరికులు - అబోరిజనులు - వీరచేగదా నీ ప్రదేశమంతయు నావరితమా?

ఈ మండలవాసులు భయంకరమృగములా? అనాగరికులైన మమ్ముల నాగరికులుగాఁ జేయవలదా? విద్యావిహీనులైన, విద్యాదానములేని పుణ్యులుగట్టుకొనవలదా? విద్యాగంధమేలేని మాకు విశ్వవిద్యాలయపు కార్యస్థాన మిచ్చి, విద్యాదానముఁ బ్రసాదించి జగన్నుతీర్చిని సరిదింపుడు. మీరు విద్యాప్రపూర్ణులే కదా?

"బెజవాడ పట్టణమునకు అనంతపురము హెడ్డుకార్యవర్త ఉండుటకు తగినదని ఏనాడు రాజమండ్రిసభ్యులకు తోచినదో అనాడే రాజమండ్రి విద్యామేధావత్తయు ప్రజలకు వెల్లడియైనది" ".....మొన్నజరిగిన సెనేటుఁభలో చేసిన విధానములు విద్యాభివృద్ధిఁగాని విద్యావాతావరణములకఁగాని సంభవము లేదు," అని నుడిచియున్నాను.

అనంతపురము హెడ్డుకార్యవర్తగఁక దగియుండలేదా? మన దత్తమండలమునందే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము లుండిరి. ఉత్తరాంధ్రదేశమున కప్పుడును విక్రమోపేతుడైన రాజరాజనరేంద్రుడు పాలించుచుండిన, మన దత్తమండలమందు ధైర్యవిజితావలంబులను ఆంధ్రసోజుఁ డను సార్థకనామధేయఁడను నగు శ్రీ కృష్ణదేవరాయ లొకప్పుడు విజయనగరరాజ్యమును పాలించుచుండెను. ఉత్తరమున నన్నయూదికవులు భారతాది సప్తగ్రంథములు పవిత్రపఠమై తనరు గోదావరీతీరనైకత ప్రదేశమునఁ గూర్చుండి తరంగమాలికాదోలికా సందయఁబులతో భేగముగఁ బ్రవహించు గోదావరీజలములకు వీక్షించుచు (వాసియుండిన, దత్తమండలమందు పెద్దనాదికవులు ప్రబంధాద్రిగంధములను తుంగభద్రాతీర నైకత ప్రదేశమున తరంగాయితములై ప్రవహించు తుంగభద్రానదీ జలములను గాంచుచు (వాసియుండురు. ఉత్తరమున కృంగారసమును వెడజల్లుచు తీరప్రసమున పోషించి చక్కనిపద్యముల నల్లిల్లిగ నల్లియుండిన శ్రీనాథ మహాకవిండు డుండిన మన దత్తమండలమున భక్తిరసమునేఁ బ్రధానముగాఁ దలచి, ఆంధ్రకవీంద్రుడనియొందగ్రస్థానమునొంటి ప్యాసకురంజకములై భక్తిప్రపూర్ణములై నెగడు చక్కనిపద్యములచే శ్రీమద్భాగవత గ్రంథమును రచించిన బమ్మెర పోతనామాత్యుఁ డుండెను.

ఉత్తరమున శివుచాతుర్య విలాసభాసురంబులగు మందిరంబు లనేకములుండిన మన దత్తమండలమునందును అట్టివి

గలవు. జీర్ణవిజయనగరపు (హంపి) పురాతన కట్టడములను దిలకింపుడు?

పెనుకొండయందలి గ్రీష్మఋతుపునకు తగినవై తనరారు పురాతన హాగ్యమును (Summer palace) గాంచుడు!! దత్తమండలమందును శిల్పచతురు లనేకులండిరిని తేటపడును.

"మాతాతలనాటి కాలములో మాకు నాలుగుకోట్లు రూపాయలన్న ఈస్థితిలోఁ బ్రయోజన మేమి!" అని హితవాది నుడిచియుండిరి.

ఇప్పుడు దత్తమండలమందే "ఆంధ్రవాల్మీకి" అను విరుదొందిన కవీశ్వరు డున్నాడు. ఆంధ్రవాల్మీకికారదుడును మన దత్తమండలవాదియే! మన దత్తమండలమందే గొప్ప చరిత్రకారుడును విమర్శకుడును నగు సర్వోత్తమరావుగారున్నారు. వీరు తరముననుంకిన కీ|| శే|| కే. వి. లక్ష్మీరావుగారివలెనే మేధావంతులు. మన దత్తమండలమున ఆంధ్రభాషాయోషామణికి సత్ప్రతిరత్నములున్నారు. ముమ్ముందు దత్తమండల మభివృద్ధిఁజేయును. ఇట్లనన్యసామాన్య విద్యాభివృద్ధియు, విద్యావాతావరణముఁ జేందుచున్న దత్త మండలమును కమ్ములు మూసికొని దూలవాడిన బ్రయోజనమేమి. అంత మాత్రముచే మేధావంతులైర?

అనంతపురము హెడ్డుకార్యవర్త పెట్టుటకు చిన్నపట్టణమందులేమో? చెన్ననగరము పూర్వ మెట్లుండెను? ఒక చిన్నచేపలుపట్టు పల్లెయొగదా?

విశ్వవిద్యాలయము దానికేంద్రస్థానము, దాని కార్యాలయము చెన్ననగరమునందు బెట్టినదానివల్ల నే యది యంత పెద్దనగరమైనది. అట్లనే అనంతపురమును రాజురాను నృధి జెంది పెద్దనగరము కాగలదు. సెనేటుసభ్యు లంతమాత్ర ములోచియే కార్యస్థానము మార్చియుండు వారిని విజ్ఞాన విదూరులనుటయో? లేజిన్లేటిపు కాన్సెలర్లను మేముకొందరులం - అనంతపురమునకు కార్యాలయము లేకుండితేయ బ్రార్థించుట.

వల యీ గడచిపలు

వారు మాత్రము గంభీరముగు యోజనాసముద్రము నీచకమీ (పార్థసల విని నా పట్టిన మండటికి మూడేకా శృంగురా? ఇందుమూలముననే దత్తమండలమువారికి ఉత్తరాంధ్రులకును మనకీర్తి లన్నవని దేటబడుచున్నది. ఇప్పు డాంధ్రమాతను అంధోళన జెందునట్లు జేసినవా రెవరు?

అదవాని.

(న్యాయవాది)

మద్రాసు అందు నదరన్ మరాఠా

రైల్వే కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది) 4174

నోటీసు

బెజవాడ-మచిలీపట్నం మధ్య

మధ్యాహ్నపునేళ వేగముగా నడుపబడు రైలు

1927 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీనుండి, యిదివరలో మిక్సెడ్ బడ్జెట్ గా నడుపబడు నెం 48, 51 బండ్లు ఘాట్టు ప్యాసిజర్లుగా మార్చుడి యాదిగువరీతిన నడుపబడును.

నెం 48 ప్యాకేజరు

బెజవాడనుండి బయలుదేరుట

పగలు 12.0

మచిలీపట్నం చేరుట

2-45

నెం 51 ప్యాకేజరు

మచిలీపట్నంనుండి బయలుదేరుట

పగలు 11-40

బెజవాడ చేరుట

2-20

దక్షిణాంధ్ర మహాసభ

నార్సికపల్లి జరుగుట

మొన్న శనివారమునాడు అంధ్ర ప్రదేశ్ భాషాభివృద్ధి సభయొక్క రెండవ సార్వత్రిక సమావేశము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జనసభలో జరిగినది. రావు బహదరు టి. కె. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సభ్యులు పాల్గొనిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సభ్యులు ప్రజాసభ, శాసనసభ, మదరాసు నగర ప్రాంతములనుండియు రావలయును, పర్యటించునుండియు విచ్చేసిరి.

అధ్యక్షులు సభాకార్యములను ప్రారంభించుచు, సంఘము దక్షిణాంధ్రములో మాత్రమే సభ్యులను కల్పించుట కంటెయు సేవచేయుచున్నట్లును సభ్యులను ముందు వారికి సేవచేయు సభ్యులను ముందుగా నెన్నడూ పాల్గొనకుండుటను కోరిరి.

అంత ఏ.వి. నరసింహుడు పంతులుగారు, ఎన్. శర్మగారు మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు, పద్మావతియమ్మ పని కానందించుచు ముందు సభ్యులను పరిశీలించి కొంతవరకు సలహాలిచ్చుచు మాట్లాడిరి. పద్మావతియమ్మ నివాసులకు ఏ.కే.డి. వెంకటరాజుగారు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మాట్లాడుచు రాజపాలెము ప్రాంతమున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సభ్యులను నియమింపబడుచున్న ప్రయత్నములను నూచించుచు ఆ ప్రాంతమున పని ఇంకను జరుగలేనది యున్నదనియు అందులకు ఉత్తరాలను చాలవరకు తీర్చిదిద్దవలయుననియు నుడిచిరి. పద్మావతి ప్రాంతము నుండి వచ్చిన సభ్యులను శర్మగారు వైతము ఈ విషయమును సరిచిచి ప్రస్తావించుచు మాట్లాడిరి.

పిమ్మట, కే. రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు, కార్లనిర్యాహా సంఘమును, నార్సికపల్లిలో నడుపుచు, గత సంవత్సరమున సంఘముచేసిన పనిని సరిచి చాలవరకు విశదీకరించిరి. ఏ. వి. నరసింహుడు పంతులుగారు, కే. రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు, సంఘముచేసిన పనిని సరిచి పోయి, కొంతవరకు మాట్లాడిరి. పిమ్మట సభ్యులచే నిశ్చయము నంగీకరింపబడినది.

అంగనిర్యాహమున మార్పులు

నివేదిక పథవారిచే నామోదించబడిన తరువాత, ఏ. ఎన్. శర్మగారు, పద్మావతియమ్మ "దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ" అనుటకు బదులుగా "దక్షిణాంధ్ర మహాసభ" అని మార్పువలయునని అంగనిర్యాహమున నొక సవరణ మపపాదించుచు, దక్షిణాంధ్ర ప్రాంతమున ఆంధ్రుల హక్కును తిక్కిరింపజేయుచున్నట్లుగా, సాంఘికమాగన, మరీ యితరతా ఎంతయో సేవచేసినగాని, వారిలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ను చిరస్థాయిగా వర్ణించేయుటకు వీలుండదనియు, ఇందులకు సంఘమువారు పూనుకొనుటకు తగిన అవకాశము లుండవలయుననియు, అందులకు సంఘాధ్యక్షులు ఇప్పటి కప్పుడు విశాలపరిమితులను ఉపవలయుననియు కోరిరి. ఏ.వి. నరసింహుడు పంతులుగారు ఉపపాదనము నామోదించుచు, మాట్లాడిరి. అంత సవరణచేయుట పెట్టబడి, సభవారసరిచేతను శేక్రీషముగా నంగీకరింపబడినది.

సభ, నార్సికపల్లి అధ్యక్షులు ఒక్కరూపాయిగ నిర్ణయించవలయునని, సాగు వరదరాజును పంతులుగా రుపపాదించిరి. సి. అప్పయ్య శాస్త్రిగారు వీని నామోదించగా, వోటుకు పెట్టబడి అందరిచే అంగీకృతయ్యెను.

ఎన్నికలు

అనంతరము రాబోవు పంచాయితీయ సభా కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ఈక్రిందివాడు అధికారులుగ సభవారిచే ఎన్నుకొనబడిరి.

- పోషకులు:—శ్రీశ్రీశ్రీ మనగాల రాజానాథు
- అధ్యక్షులు:—తాత నాగయ్య శాస్త్రిగారు.
- ఉపాధ్యక్షులు:—సర్ కే. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

రావుబహదరు టి. కె. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సభ్యులు, రావుబహదరు టి. నరదరాజునాయుడుగారు, వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు, చావిళ్ల వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు, దేశ్పాండ్య శాస్త్రి నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు.

కార్యదర్శులు:—సాగు వరదరాజుపంతులుగారు, కొదాటి శేవరామకృష్ణరావుగారు, గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు, కే. రామకృష్ణ శాస్త్రిగారు ఏ. ఎన్. శర్మగారు.

కోశాధ్యక్షులు:—సి. అప్పయ్య శాస్త్రిగారు.

కార్య నిర్వాహక సభ్యులు, ఏ. వి. నరసింహుడు పంతులు కే. రామకృష్ణ శాస్త్రి, కే. వెంకట స్వామినాయుడు, మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ, శ్రీ యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ, కే.

పరిశుద్ధముగాను ఆరోగ్యకరముగాను ఉన్న గృహములు.

కొన్నిరూపముల బూటకపు మితవ్యముచే మీరు మీకుముఖమునకును, మీకుమిత్రులకు నచ్చుచున్నది, మీరు గ్రహించుచున్నారా? విస్తరిత దేహముగా మానవునికిగల సౌఖ్యములన్నిటిలోను ఆరోగ్యమే ప్రధానమైనది. దీనిని పొందుటకై పరిశుద్ధతను చక్కగా గమనించవలెను. గొప్పపట్టణములందు యెక్కడ జనసంఖ్య విరివిగాగలదో అచ్చట సాధారణముగా ప్రబలియుండునట్టి వ్యాధులను తొలగించి, మీరువసించుచున్న స్థలమును మిక్కిలి పరిశుద్ధముగా నుండుకొనవలెను.

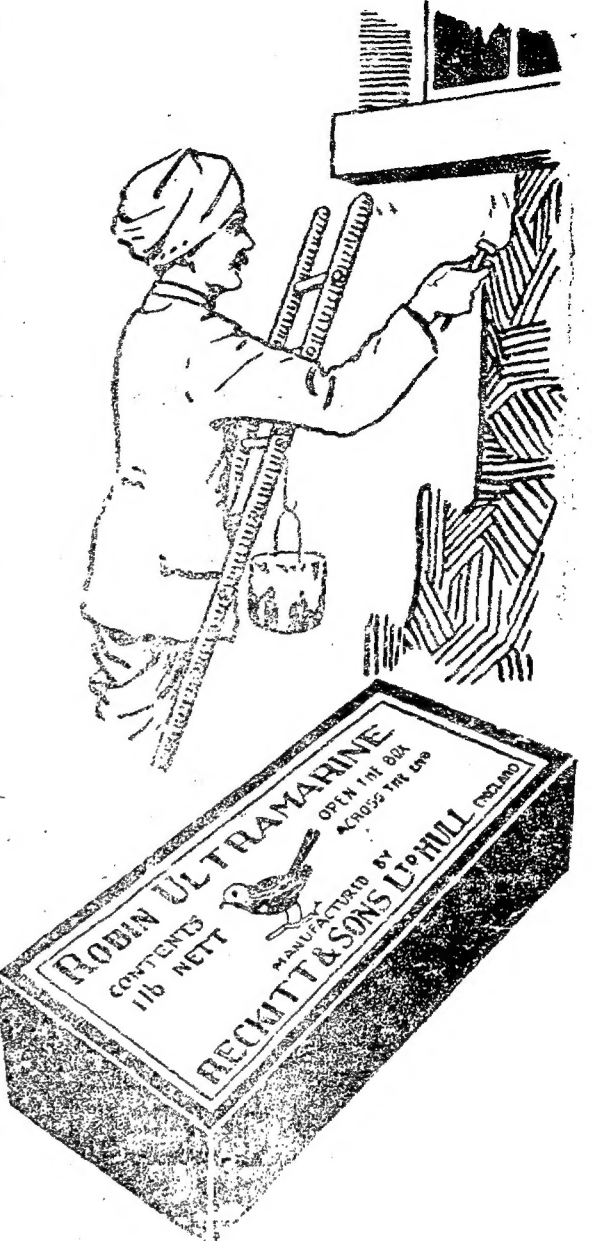
మిగ్గలమును పరిశుభ్రముగా నుంచుకొనుటకు సున్నముతో కూడ చిన్ బ్రాండు రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగును కలిపి సంవత్సరము నందు 2 దఫాలు ఇంటికి సున్నము పూయవలెను. గోడలకు అందమైన రంగును కలిగించుట మాత్రమే గాక, దుర్వాసలును పారదోలుచు, అన్ని క్రిములను నాశనమొనర్చుచున్నది.

నయమైనట్టియు, వృత్తిమయైనట్టి యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగును కొనక ఎల్లప్పుడు రాబిన్ బ్రాండుగల దానిని గమనించి తీయును. రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగు ముఖ్యపర్తులగుచు యొద్దను అనేకరంగులలో సిద్ధముగా నుండును.

రెక్కిట్టు అందు నన్ను వారిచే తయారుచేయబడినది.

హల్ అండు లండన్

రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్

హరిహరయ్యగారు, పంచాంగుల ఆదినారాయణ శాస్త్రి, పింజల ముద్రామూర్తి శ్రేష్టి, కార్లమారి గోపాలరావు, అన్నా వసులవెంకటాచలము పంతులుగారి మెల్ల సత్సంగదావరి శర్మ చల్లా శేషగిరి రావు డి. వి. సుందరరాజు డి. వి. కృష్ణ శర్మ, ఏ. ఎన్. శాస్త్రి పి. వి. రంగరామ నాయుడు, పి. టి. కుమారస్వామి శ్రేష్టి, దోమ వెంకటస్వామి గుప్తగారు.

డాక్టర్ ముత్తులక్ష్మమ్మగారి బిల్లు

తరువాత, కాసననిర్యాహసభలో డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు, దేవదాసీదత్తని హిందూదేవాలయములలో బహిష్కరించుటగాను, హిందూదేవాలయ కాసనములో సుపపాదించబోవుచున్న సవరణపట్టమును ఆమోదించుచు, కాసనసభ్యులైన చచ్చును, అంగీకరించకొరచు, ఏ. ఎన్. శర్మగారు రాక తీర్మానమును సభలో సుపపాదించిరి. శ్రీ యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు, మరియితరులు తీర్మానము నామోదించుచు, మాట్లాడిన తదనంతరము, తీర్మానము సభవారిచే శేక్రీషముగా అంగీకరింపబడినది.

తరువాత క్రిందటి సంవత్సరము సభాకార్యములను నిర్వహించిన అధికారులకు వందనములు సమర్పించుచు, నొకతీర్మానము సభవారిచే చేయబడినది. అంత అధ్యక్షులకు వందనముల సమర్పించుటలో, సభాకార్యములు ముగిసెను.

కార్యదర్శులు

EAT KASHMIR FRUITS & NUTS. WALNUTS, thin skin, fresh; APPLES, choicest dessert; or HAZELNUTS, 11 lbs. Rs 5/8; ALMONDS, fresh, thin skin; APRICOTS, sweet, stoneless; FIGS, CURRANTS, RAISINS or APPLERINGS, 11 lbs. Rs. 13; Pure Lotus HONEY 8 1/2 lbs, Rs 8; Pure Saffron, 100 lbs Rs 3, Post Free. 3973 Dar Bros. Srinagar, KASHMIR.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు భవిష్యత్తును సరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు ప్రాయశ్చిత్తు రూ 1-0-0. ప్రైవేట్ ప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న ప్రాయశ్చిత్తు కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములందును జయము గొంగుటకు "జయనాథికగణి" కామతి 1 కి. రూ 2-0-0. ఏ. వి. అచ్చయ్య: 0-4-0. 2598 ఏ. కే. శశిశంకరాచార్యులు పిగులపేట, చిత్తూరుజిల్లా.

Dr. Hoffmann's (Germany) SALVAGEN సాల్వజెన్ సరుకులు, నలిగినగాయములు, కాల్పులు, వేడి శస్త్రావాధులు, మూలము, ఎక్కువ, డెర్మిటరులు, చెడిన కాళ్లు, ప్రళయము, తలనిలోని పుండ్లు, తావర, దీర్ఘకాలమునుండి పుండ్లు మొదలగునాటికి దివ్యమైన సాధన. ధర ఒకడి 1-3 1-0-0 చిన్నబుడ్డి ఆ. 0-8-0 Sole agents:—NEELA & Co. New Street, Madras. Madras Agents:—ALL-INDIA MEDICINES & GENERAL AGENCY, 8 Broadway (Upstairs) Madras. ఈ దిగువ దుకాణములందుకూడ దొరకును. Messrs. Asvin & Co., 174, Broadway. Raja D. Mawney & Co., 11, Broadway. Dadha & Co., Esplanade. (Pachayappas) Mr. Iyacannoo Mudaliar. 157, Deva Raja Mudali Street, 4028 Madras.

మొంట్సు మెంటు సోఫిస్టాఫికరీ

బెంగుళూరు

మిక్కిలి నాణ్యమైన

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉతుకుట కుపయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

"అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము"

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1 2 భాగము రు 2.
పూర్ణ జాతకము రు 10 లు. ప్రపంచమంతటనుండి గొప్ప
సర్వశిక్షణను పొందియున్నారము. ఏజెంట్లు కావలెను.
గ్రేట్ ఇండియన్ జ్యోతిషాలయము, కళింగోట, విశాఖపట్నం
జిల్లా.

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

పెలగులభము! (పోర్టుఖర్బులుప్రత్యేకము) గుణమధికము!
కరీరములో ఉన్నాధికముచే కలిగిడి తెల్లకాకం
మాత్రలు దివ్యావృత్తి. ఆదర్శము, అరుచి, అపులింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిహామము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల
యందు బలత్వము, పిక్కిలు, హార్యములు, కిరణులు,
త్రేళ్లు, అశులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నోవ్యలను
జోగ్జాట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనోవ్యలను వెంటనేమార్చును
ఇందు అనేక పీడనాలు చేరినవి. అనుభవముగల మేనధ
మగుటచేతను వరమహాంషక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమూలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

క్షీర బలా తైలము

2126

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది.
నమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు
వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుడు.
ఆర్డరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

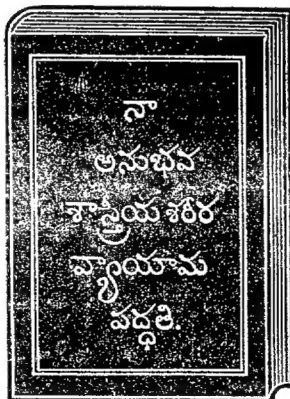
ఉచితము.

8298

ఉచితము.

అందఱకు నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు
కరీరవ్యాధులను విషయ
ములుపూర్తిగా చర్చింపబ
డినవి. ఇందునాయొక్క
యొక్క, నాశివ్యుల యొక్క
యొక్క, పెక్కిపత్తులను
మూచించుచున్నావటము
లుగూడకలవు. దీనిని ప
చ్చగముగ పఠించితేరేని
గావ్యాధులనువదలి మీ
రుజాగుగ బోధపడ గల

దు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమున నూరనో
త్యాహమును కరీర వ్యాధులనుపక్షియు కలిగి తీరును. తపాలా
ఖర్చుకు మాత్రము రు 0-2-0 రెండణాలు పంపితేరేని యీ
గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని మీదే యాత్రయందు ని
స్సంకోచముగ మార్చుగలిగి తీరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొ
నకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖన వ్రాయు
డు. దీనిజదివి ఆయురారోగ్య బలములనునభివృద్ధి గాత.
ప్రాఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అఖిల భారతీయ కరీర
వ్యాధులనువర్ణింప బోన్తు అవకాశుడి, తెలంగాడు. (318)

పూర్ణ చంద్రోదయం

3357

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటి సంతోషి,
మేహము, క్షయ, పాండు, కుక్షనప్తము, పురాణజ్వరము
నిక్కాక, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని హరించి బలమును పిర్య
వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు జౌషధరత్నము, తులం 1.
రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 అ.

మ క ర ధ్వ జ

2

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలి
గించును తుల 1 వారు 12-0-0 .16 గ్రాములు రు 1-0-0.
పి. సి. ఏ. అంతుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా.

రాజకీయ నిర్బంధముల స్థానక

దివ్యము

కలకత్తాలో ఊరేగింపు

శ్రీనివాసయ్యంగారి సందేశము

కలకత్తా, అక్టోబరు 25:- రాజకీయ నిర్బంధముల
స్థానకదిన (డిటెన్యూడే) ప్రబోధము నిన్న చెండుఊరేగింపులతో
ప్రారంభమయ్యెను. కలకత్తా దక్షిణభాగమునందొక ఊరేగింపు
ఉత్తరభాగమునందు వేరొక ఊరేగింపు జరిగినవి. ఉత్తర భాగ
మున మహమ్మదీయులు దీనిమతవిషయమును ఊరేగింపని క్రొ
పడి మామబజారు సిద్ధియందుండగా ఉత్తరముపై రాజ్మహమ్మ
దీని తెలియుచున్నది. ఒకవారంటిరుకుదెబ్బతగిలి అప్పటిను
నన్నాడు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని సందేశము

శ్రీ మాన్ శ్రీ నివాసయ్యంగారు శాశ్వత
పత్రిక ప్రత్యేకముగా వొక సందేశము వి. అధ్య
క్షతగనుండుటచే కలకత్తాలో నీదినమున హాజరుకావలసినవారు
విచారించుచున్నాను. డిటెన్యూ దినము బెంగాలు నిర్బంధితు
లను గూర్చినదే అయినను భారతదేశ మంతటను సంబంధించిన
దగును. ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమును తిరస్కరించుటయందు
భారతభూమియంతటను వంగర వృత్తి మగ్రగణ్యముగనున్నది
దుకు వంగీయులు మహాభాగ్యవంతులు.

"స్వరాజ్యసమరమునందు ధైర్యముతో నిలువజాలవలె
దీని యితరరాష్ట్రముల కుత్సాహము కలిగించుటకు యాత్రావో
ధ మత్వవనరము. బ్రిటిషుపరిపాలనా సౌకర్యములకిది పరియగు
వ్యాఖ్యానముగనుండగలదు. స్వరాజ్యసమరమునందు పాల్గొ
నుచున్నవారిని జనకకు లాగుటకు మనవిదేశపాలకు లబంబించి
చున్న శాస్త్రయుక్తమగు నిర్బంధవిధానము భారతదేశమున
తకు నువిదిత మయ్యెను. దేశాభిమానుల ధోరణులను అణచి
నను ముఖ్యముగ వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితుల త్యాగముజల్లిన మన
కు తెలిసినదేమన త్యాగము ఓర్పునపుడొప్పు. తార్కనాధములకు
దేశారాధకులకు బలమొసంగు దివ్యోపధములుగ పనిచేయును.
దేశములోని ఉత్సాహమును కాశ్యేతముగ అణచివేసితిమని బ్రిటిషు
ప్రభుత్వమునా రనకొనరాదు. ప్రతిరాష్ట్రములోని ప్రజలకు
ప్రసారకులకుతామేదేశాభిమానలనియు, ఎప్పుడో యొక నాడు
తామి భౌతిక నుఖములను విడిచి భారతమాత పాదములపై
త్యాగముజేయక తప్పదను రహస్యమును యీనిర్బంధచర్యవలన
గుర్తింపగలిగిరి.

వేరొకసారి త్యాగమునకు సిద్ధపడవలెను.

వేరు వేరుగనుండి యెంత యుత్పించినను లాభము లేకుని
గత మూడేండ్లలో చాలమందికి బోధబడెను. బుద్ధిజానముగారి
వాగ్దేహిగాని కాశనసభల మాధావుడిగాని స్వరాజ్యమును దె
ప్పింపజాలవు. భారతదేశము వేరొకసారి త్యాగమునకు తార్కనా
ధనకు సిద్ధపడవలెను. తగిన సంస్థానయు స్వరాజ్యనిర్మాతయు
ను చేకూర్చుటకు ఆశేషధనసహాయము గావలెను. మనసాస్వాతిం
త్ర్యసమరమునందు సన్న్యాసులు జూపిన గౌరవనీయులగు బెం
గాలు నిర్బంధితులకు కృతజ్ఞత తెలిపెదముగాక.

నుబాను చంద్రబోనుగారు తిరిగి ఆరోగ్యము కుదిరి కా
ర్యరంగమున కురుకుచున్నందుకు సంతోషించుచున్నాను. వారు
వారిమిత్రులయందు భారతభూమి యెంతో ఆశక్తి యున్నది.
వందేమాతరం. (గ్రీ ప్రెసు)

స్వామీ బాల్కీనుగారికి సత్కారము

లండన్, అక్టోబరు 20:- బర్మింగ్హాం విశ్వవిద్యాలయమువారు డాక్టరు ఆఫ్ లాస్ అనువిరుదమునిచ్చి బాల్కీ
నుగారిని సత్కరించిరి. విద్యార్థులు ఆయనకు పాగాకును ముట్టె
ను గాల్చుకొనుటకు వీలగు గొట్టమును ఇచ్చిరి. దానిని భజ
మునవేసికొని బాల్కీనుగారు బయలుదేరి పోయిరి.

ఇంగ్లీషుభాషలు-ఈదినపడుచు

రుగ్బీ, అక్టోబరు 21:- ఇటీవల లోగ్జా అనునామె
ఈదకుండ ఈదెనని తెలియుటచే తానుగూడ ఈదలేదనుకొనె
దరేమోయని మెర్సిడిస్ క్లబ్బిజాకస్య అధికారులు చూచుచుండ
మరల నీద ప్రారంభించెను.

మహమ్మదు సఫుద్దీను రాకొమరుడు కర్నూలు జే. డి. మున్సి
కర్నూలుగార్లు చనిపోయిరి.

అ. భా. రైల్వే కార్మిక మహాసభ

రైల్వేలయందు మితవ్యము విధానమును గూర్చి
చర్చించబడును

ఖర్గపూరునందలి వివరముపరిశీతులు

ఖర్గపూరు, అక్టో 24:—తెంగాలు నాగపూరు రైవంత
టను కార్మికుల సమ్మెకట్టుబడుపుటకు తీవ్రమగు ప్రచారము
జరుగుచున్నది. వచ్చే శిల మొదటివారములో బహుళః సమ్మె
ప్రారంభము కావచ్చును. కంపెనీవారి ప్రతికూలప్రచారము
ఆంతటను విఫలమగుచున్నది. శనివారము ఆదివారము ఖర్గపూ
రులో రెండు బహిరంగసభలు జరిగినవి. పండిత క్యామసుందర
చౌకవల్లి, శ్రీ లలితమోహనభూష, సురేంద్రమోహనమిత్ర,
మహాభూటాలు సర్కారు మున్నగు నాయకులు కార్మికులకు ప
త్నీ, కోరి. కార్మికులు నాయకులు జెప్పినట్లు ప్రవర్తించెదమని
భావించిరి. రెండువేలమంది పనివాండ్రను తొలగించుచున్నం
చును రైల్వే ప్రయాణములు కంపెనీవారి సంజాయిషీ కోరవలె
నని సభలో తీర్మానించిరి. ఆగస్టు జీతములను పనివాండ్రకు
యిచ్చించవలెనని తీర్మానించిరి.

అ. భా. కార్మికసభ

అఖిలభారత రైల్వే కార్మికసమితివారు జరుగనున్న
ప్రత్యేక సభనుగూర్చి యిట్లు ప్రకటించిరి: కార్మిక నాయకులు
చుట్టుటలు పలువురు అక్టోబరు 28-వ తేదీకి ఖర్గపూరునాగపూ
రు, 28-వ తేదీ నాయకాలము 6000 పెద్ద బహిరంగసభ జరు
గను. రైల్వే మితవ్యము విధానముగూర్చి చర్చించబడును. ప్రత్యే
కసభ 29-వ తేదీ ఉదయం 11 O'ల రైల్వే ఇంజనీర్లుటలు
నందు జరుగును. ఈ సభ ప్రతినిధులకు మాత్రమే. వారికి భోజన
బహుళములు చేపూర్చబడును. 100మంది వాలంటీరులు పనిచేయు
యాచును.

ముకుందులూలు సర్కారుగారి ప్రకటన

సమితి కార్యదర్శియగు ముకుందలూలు సర్కారుగారు
ప్రత్యేక సభనుగూర్చి ప్రకటనయొందిట్లు తెలిపిరి. ప్రభుత్వము
వారి ప్రకటన ప్రకారము యీ మితవ్యము విధానము అన్ని
రైల్వేలయందు క్రమేణ ప్రవేశపెట్టెదరు ప్రభుత్వమువారుగూడ
ప్రజాభిప్రాయమును నిర్ణయముజేసి కార్మికులకు చాల అన్యాయము
జేసిరి. ఇందుకు వారు నూచించు కారణము లెంతమాత్రము
నవ్యముకావు. బహుళ విటిషుపెట్టుబడిదాదలకు మేలుజేయ
మట్టెకొనియుందురు. 7లక్షల రైల్వేకార్మికులకు యీసమరము
విజయవరకు కొనసాగింక దృఢపంకల్పై యున్నారు. కావున
వారిగా వారెట్టికార్యక్రమమును అనుసరింపవలెనో నిశ్చయించు
టకు 20వ తేదీన ఖర్గపూరులో సభజరుగుట త్యవసరము.

ప్రస్తుతమున్న తెం.నా. రైల్వే ఏజెంటు కారులుగారు పరి
శ్రావణము దసమరులని రుజువయినందున వెంటనే వారిని పని
తోనుండి తొలగింపవలెనని కోరుచు కార్యదర్శిగారు, ఇండియా
ముద్రాగారికి, హోముబోర్డువారికి, కేబిలువార్తల నంపిరి.

(శ్రీ ప్రెసు.)

కిర్క్-కు చమురు

ఇద్దరు విషవాయుపూరితులై చనిపోవుట

బగ్దాదు, అక్టోబరు 20:—కిర్క్-కు అయిదుమైళ్ల దూర
ములో తురుక్కు పెట్రోలియం కంపెనీవారు కనిబెట్టిన
చమురుప్రవాహము నెవరు ఇంతవరకు అపలేకున్నారు. సం
తులనానికి పరుగిడుచున్న చమురును కాల్చుటకు గూడ
ప్రయత్నము చేయలేదు. చమురు ప్రవాహము వడి తగ్గ లేదు.
కాని త్రవ్వినప్పటినుండి 5000 టన్నుల చమురు చుట్టుప్రక్కల
చేతమునకు ప్రవహించెను. కాని విస్తారముగ నుండుటచే పని
చేయువారలు మరలిరి. కిర్క్-కు పట్టణములో నున్నారు.

అరబ్బులు కొందరిని రక్షించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని
చచ్చుప్రయత్నమైరి.

వర్తకపునభ

అమీనా, అక్టోబరు 20:—వర్తకపు నిబంధనలనుగూర్చి
అంధ్రప్రదేశ్ జరిగినది. ఏవో కొన్ని రాజ్యములే యుండవ
లెనని ప్రెంచి జర్నల్ ఇటలీ ప్రతినిధులనిరి. బ్రిటిషు అమెరి
కన్యప్రతినిధులు విస్తారముగ ఎన్ని రాజ్యములు ఎక్కువగా
చూడటే అంత మందినరి.

శాస్త్రాత్మకమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు
ప్రాయటకు రూ.1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. సవత్సర
ఫలము ప్రాయటకు రూ. 5-0-0. పి. పి. ఖర్చెలు వేరు.
ప్రశ్నప్రాయకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు
జయము నొసగు శ్రీ ము. బహ్మ్యాయకవచము రూ. 2-8-0.
శ్రీ శివసుబ్రహ్మ్యాయజ్యోతిషకవచ నిలయము.

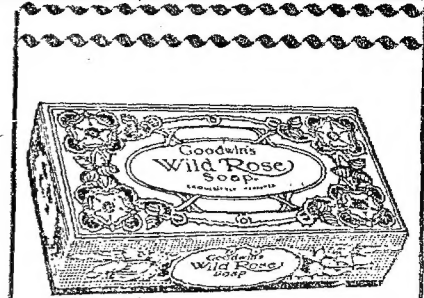
3860

తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

వాజుకరణ వటి

రతీ మన్యులనలె దాంపత్య సౌఖ్య మిచ్చును. ధాతు
వృద్ధికి ప్రఖ్యాతిజెందినది. ఒక మోతాదునకే గుణ మిచ్చును.
అనేకులు పరిశీలించిరి. ఎంత పలువని వీర్యమునైనను గట్టిపర్చి
స్వప్నమందును, మాత్రముతో నుపోయెడి కుక్రనప్తమును మా
న్యును. మునలితనము, నపుంసకత్వము బాపి నూతన యౌవ
నము, చక్కని సంసార సౌఖ్యము సంతానభాగ్యము ఇచ్చును.
రెండు సీసాలమందు శతవృద్ధులనైనను యౌవనులుగ జేయును.
యౌవనులకు స్త్రీలలోలతచే గలుగు నీరసము, కాళ్ళు లాగుట
బోనడచి విక్కిలి ధాతువుప్పినిచ్చును. 40 మాత్రలు సీసా
రు 2-0-0, పోస్తేజీవేరు. 8949

ఆయుర్వేదరత్న డాక్టరు ఆచార్యులు,
ఆయుర్వేదసాధనశాల నెం 1 ఏలూరు. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

అమితమైన సువాసన
విడువక ఈటాయిలెట్ సబ్బును వాడు
టచే మీచర్మమునందుగల పేట్ వెట్ వం
టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మప్రకాశిక రు. 1.
(2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రయి, తెజవాడ.

లో హీ లు

మాత్రమే మీరు కొనదగినవి. ఏలన, చూచుటకు అందముగాను, ధరించుటకు పెచ్చదన
ము గలిగించున దిదియే, యని నిచ్చయుముగ కనుగొనిరి. ప్రపంచములో విలువగలవి డబ్బుకు సరియైన
లాలిమెలీ లోహాలకంటె మరెవ్వియును లేవు.

నూటికి నూరువంతులు మంచి వూలనియే గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ధ ర లు

పొడవు		వెడల్పు		ధర	
గజములు అంగు.		X.	అం.	రూ.	అ.
నెం 3 రు లోహీలు (తెలుపు, ఇతరరంగుగలది)	3 0	1 1/2	0	7	10
" 26 రు "	2 15	1	6	6	10
" 26 రు "	2 1/2	0	1 1/4	5	2
" 418 రు "	2 12	1	5	5	4
" 316 రు "	2 15	1	6	7	0
" 26 రు "	2 15	1	6	7	8
" 60 రు "	3 0	1	6	12	0

30 కు మించిన అందమైన వివిధరంగులలో తయారగుచున్నది.

Lalimli Agency—
Messrs. KAPURCHAND & Co.,
CHICKPET,
BANGALORE City.

Manufactured only by
The Cawnpore Woollen Mills Company.
(Branch of the BRITISH INDIA CORPORATION Ltd.)
L. 266 P. O. Box No. 5. CAWNOREP.

నందిల్లలను
బిడ్డలను అత్యంత
వీణలంబమైన
అన్ని వ్యాధులు
అటు చక్కని
చిరునామలైన
మందు.

యోగమందు
ఈ రక్తాలు పి
ల్లలను పొరు
విధము తెలు
పును పుష్ట
కముచితముగ
నియంబును

"Fifteen Points for Mothers."
This is the name of the invaluable liquid given free with every bottle of Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all disorders of infants in homes and nurseries.
Here is one of the points: "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics." Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"
KEEPS BABY WELL.
W. WOODWARD (1925) LTD., Manufacturing Chemists,
79-87, FORTRESS ROAD, LONDON, N. W. 5.

శ్రీపాద వరసేంద్రబద్రు
వారివద్ద కాకినాడలో
కూడ దొరుకును

Gripadha N. Simham Brothers, Post Box 17, "Cocanada."

AMRUTANJAN
The Only
"Pain Killer"

Price About 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

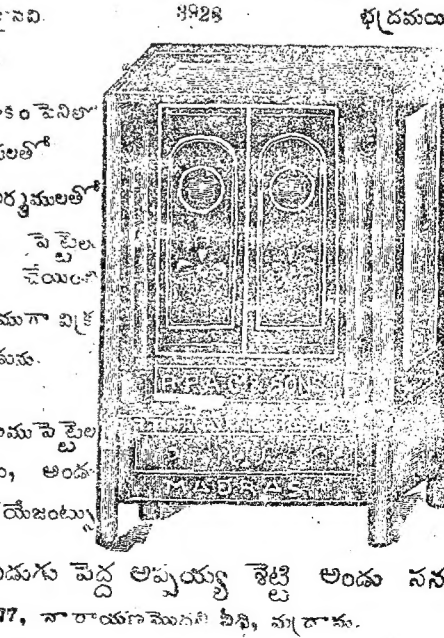

అంత్యకరమైన, న్యూనమైన,
పెరిగిన మెల్లకలు
నల్లని శిశువులు మెల్లగాను
నిగనిగలాను, ప్రకాశించునప్పుడు
నిజముగా మిక్కిలి అందముగాను
దును "వేస్ వాక్" - మేడ్ ను శి
శువులను నిమిష 4 అంగు
లన్నియు గలను "వేస్ వాక్"
సామేడ్ శిశువులను మనో
మైన సువాసన గలది నిమిషము

Vaseline
POMADE

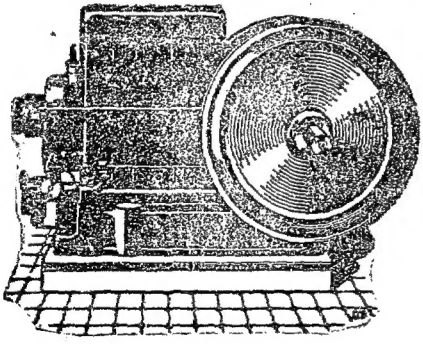
మేల్లెడనానీ నామము, దీనికి కడుగు చేసినితీయకుడు.

మాకిం పెనిలో
కొత్తరేకులతో
అనేక మర్మములతో
యినుము పెట్టెలు
తయారు చేయించి
సెలసరముగా విక్ర
యించబడును.
యినుము పెట్టెలు
వ్యాపారం, అంద
కమిషన్ యేజంట్లు
రాచమడుగు పెద్ద అప్పయ్య శెట్టి అందు సన్యు.
77, వారాయగొమొనలి బీబి, మద్రాసు.

వేంకటేశాస్త్రిగారి నిజావన.

నేను రచించిన జ్యోతిష గ్రంథములలో శేటివరకు వెలువడినవి 18 రకములు గలవు. వర్తకలన రకం 1 కి
ఒక్కసారి 12 పుస్తకములు కొనెను వారికి రూ 1 కి 4 అణాలును, 50 కి 6 అణాలును, 100 కి 8 అణాలును
కమిషను యివ్వబడును అట్టి వారు కొంతసామ్యముందుగా అద్యాప్య పంపినచో తక్కిన సామ్యము కావలసిన
పుస్తకములు తెల్లపార్శ్వముగా వి. పి. గా పంపబడును. వీరలనను పుస్తకభాండాగారములకును వి. పి. ఖర్చులు
గాక ప్రతిపుస్తకము సగం ఖరీదునకు వి. పి. గా పంపబడును. మా పుస్తకములు చదివినవారికో సలహాచేసినచో దీని
విలువ తెలియును వివరములు కావలసినవారందరును వెంటనే వ్రాయుడు
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు } ఆశ్చర్య వేంకటేశాస్త్రి
తూర్పుగోదావరిజిల్లా. } గ్రంథకర్త 1402

క్రాసి
కి రోసిన్ ఆయిల్ ఎంజిను
స్టాగడర్లు నైజులు.
2, 3, 6 బ్రేకు హెచ్. వి.

(ఈ పటమునం దున్న మాదిరి మూయబడిన రకము)
పార్వబుల్, స్టేషనరీ పైపులు, హావర్ కూలింగు, టాంకుకు లేక శేడియేటరుకు కన్వర్టబుల్.
ప్రత్యేకనమపాయములు చేరినవి:— నాలుగు సైకిల్ ఎంజిను, మూయబడిన
క్రాంకు కేసు, మూయబడిన గియరులు, హెచ్. టి. రోటరీమాగ్నెటూ, కొత్త
వాల్వగియరు, మెకానికల్ ఇన్ లెట్ వాల్వు, ఆటోమాటిక్ లూబ్రికేషన్,
క్రాటల్ గవర్నెంగు, తక్కువభాగములు, సాపుగాను, చమురులేకను పనిచేయుట.
అతి సరసమైనది
మిక్కిలి మితవ్యయమాగలది
విడువని నమ్మకముగలది
పూర్వినరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

క్రాసి బద్రు, లిమిటెడ్.
తొలి విలాసము: } 14, బ్రాడ్వే } పోస్టుబాక్సు
"రెస్టోరియన్" } మద్రాసు. } నెం 1249.